

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 252 (9131) ŞƏNBE, 19 noyabr 2022-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Heydər Əliyevin yubileyi Rusiyada da qeyd ediləcək

Noyabrın 18-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyası Hökumətinin sədri Mixail Mişustin ilə geniş tərkibdə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, övələ Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Rusiya Hökumətinin sədri Mixail Mişustin rəsmi foto çəkdirdilər.

Görüş iştirakçıları salamlayan Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV dedi: - Hörmətli Mixail Vladimiroviç, hörmətli qonaqlar.

Sizi Azərbaycanda salamlamağa çox şadam. Biz sizinlə bu ilin əvvəlində görüşdük və sizin səfəriniz barədə razılığa gəldik. Çox şadam ki, Azərbaycana səfər etməyə vaxt tapmışınız. Bilirəm ki, dünyanın bizim Baş nazirlə görüşünüz olub. Bildiyimə görə, qarşılıqlı fəaliyyətimizə

dair mühüm məsələlərin çox geniş spektrini müzakirə etmişiniz.

Bu ilin əvvəlindən Prezident Vladimiroviç Putin ilə biz münasibətlərimizə yaxşı ton, yeni dinamika verdik və il ərzində dəfələrlə görüşdük. Dünyəni də ikitərəfli gündəliyə aid mühüm məsələlər barədə telefonla danışmaq imkanımız olub. Beləliklə, necə deyirlər, prezidentlə münasibətlərimizin bütün spektrini müəyyən edirlər. Əlbəttə, bütün müvafiq strukturlar da bu istiqamətdə fəaliyyət göstərir. Biz çox sadıq ki, qarşılıqlı ticarətin həcmi pandemiya əvvəlki səviyyəyə çatır və əminəm ki, bu dinamizm qorunub saxlanacaq. Ona görə ki, bu gün, o cümlədən sizin səfəriniz çərçivəsində müzakirələr qarşılıqlı ticarət potensialını artırmağa şərait yaradacaq.

Biz yükdaşımaların həcmində də yaxşı dinamika görürük. Transit yüklər gəldikdə isə, mənim fikrimcə, burada rekord göstəricilərə nail oluruq. Təqribən 50-60 faiz artım var və artım perspektivi böyükdür.

İlham Əliyev bir daha qətiyyətlə bəyan etdi ki, Azərbaycanda erməni azlığına aid məsələlərin sülh sazişinə daxil edilməsinə razılıq verməyəcək

MÜMKÜNSÜZDÜR!

Azərbaycan-Latviya münasibətləri məmnunluq doğurur

Latviya Respublikasının Prezidenti zati-əlifləri cənab Egils Levitsa

Hörmətli cənab Prezident! Latviya Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və bütün xalqınızı şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edirəm.

Azərbaycan-Latviya münasibətlərinin hazırkı yüksək səviyyəsi məmnunluq doğurur. İnanıram ki, xalqlarımızın mənafeləri naminə ölkələrimiz arasında dostluq əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığımızın dərinləşdirilməsi yolunda bundan sonra da birgə səylər göstərəcəyik.

Bu əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, işlərinizdə uğurlar, dost Latviya xalqına daim əmin-amanlıq və rifah arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 15 noyabr 2022-ci il

İlham Əliyevin yeni quruculuq konsepsiyası

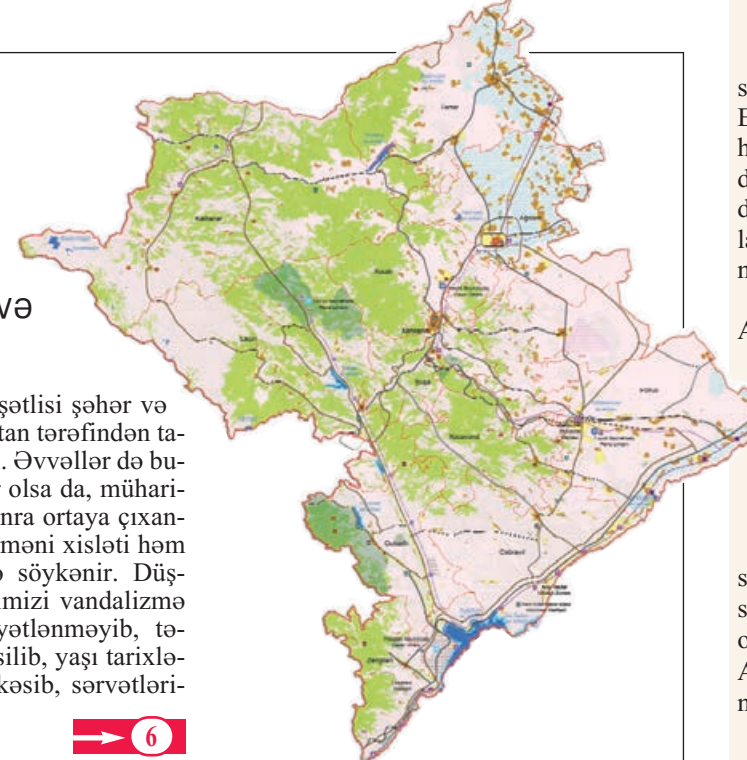
Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpasını sürətləndirəcək

Azad olunmuş ərazilərin bərpası yeni mərhələyə qədəm qoyur. Prezident İlham Əliyevin təsdiq etdiyi "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" bu istiqamətdə görülən işlərin daha da sürətləndirilməsinə yol açacaq.

Qətiyyətin ifadəsi

Vətən müharibəsində torpaqlarımız işğaldan azad olunduqca ortaya çıxan

mənzərələrdən ən dəhşətli şəhər və kəndlərimizin Ermənistan tərəfindən tamamilə dağıdılması idi. Övvəllər də bununla bağlı məlumatlar olsa da, müharibə günləri və ondan sonra ortaya çıxanlar göstərdi ki, xəstə erməni xisləti həm də barbar təfəkkürünə söykənir. Düşmən şəhər və kəndlərimizi vandalizmə moruz qoymaqla kifayətlənməyib, təbiətimizə də qənim kəsilib, yaşı tarixlərə söykənən çinarları kəsib, sərvtərlərimizi talayıb.

"Onlar Azərbaycanda erməni azlığına aid məsələləri sülh sazişinə salmaq istəyirlər. Bu olmayacaq. Bu, mümkün deyil. Biz buna razılıq verməyəcəyik. Buna görə biz Ermənistan hökumətinin öz gündəliyi ilə bağlı tam aydın mövqeyi lazımdır. Mən bu yaxınlarda dedim ki, əgər onlar sülh istəsələr, biz də sülh istəyəcəyik. Əgər onlar sülh istəməzlərsə, onda bu onların seçimidir. Otuz il bizdə sülh olmayıb və bunun sonunun necə olduğunu Ermənistan yaddan çıxarmamalıdır".

İkinci Qarabağ müharibəsinin qalib sərkərdəsi, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Ermənistanla aparılan sülh danışıqları prosesində ortaya qoyduğu dəyişməz qətiyyətli mövqə bir daha göstərir ki, məğlub ölkə ilə yalnız məlum 5 prinsip əsasında hazırlanan sazişə imza atılacaq.

Qalib ölkənin mövqeyi aydındır

Noyabrın 17-də Avropa İttifaqının Şərqi Tərəfdaşlığı üzrə xüsusi elçisi Dirk Şuebelin rəhbərlik etdiyi, Avropa İttifaqının və bir sıra üzv ölkələrin Şərqi Tərəfdaşlığı üzrə məsul şəxslərinin daxil olduğu nümayəndə heyəti ilə görüşdə İlham Əliyev bir daha Azərbaycanın mövqeyini bəyan edərək dedi ki, bu gün Ermənistanın sülh haqqında danışmasını bir növ manipulyasiya hesab edir.

Müstəqil və bütöv Azərbaycanın Zəfər partiyası

YAP fəaliyyətə başladığı ilk gündən xalqın xoşbəxt gələcəyi naminə Heydər Əliyev tərəfindən işlənib-hazırlanmış proqrama uyğun fəaliyyət göstərmişdir. Partiyamız bütün bu dövr ərzində cəmiyyətin aparıcı siyasi qüvvəsinə çevrilmiş, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qorunub möhkəmləndirilməsinə, ərazi bütövlüyünün təmin edilməsinə, demokratik, hüquqi, dünyəvi cəmiyyətin qurul-

masına, əmin-amanlıq, ictimai-siyasi sabitlik, milli həmrəylik, güclü və sosialə-nümlü iqtisadiyyatın yaradılmasına müstəsna ideoloji dəstək vermişdir. Yeni Azərbaycan Partiyasının qurultaylarında qəbul edilən tarixi qərarlar ölkəmizin ictimai-siyasi həyatına yeniliklər gətirmiş, gələcək inkişaf perspektivlərinin müəyyənləşdirilməsi baxımından mühüm rol oynamışdır.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının nümayəndə heyəti Qazaxıstanda növbədənəkar prezident seçkilərini müşahidə edəcək

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədri Məzahir Pənahovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti noyabrın 20-də Qazaxıstan Respublikasında keçiriləcək növbədənəkar prezident seçkilərini müşahidə etmək məqsədilə Astana şəhərinə səfər edib.

Ermənilər xof içindədir: "İlham Əliyev Rusiyanın "Vardanyan planı"nı ifşa etdi"

İrəvanda Azərbaycan Prezidentinin son bəyanatları təşvişlə qarşılandı

Qarabağda qalan ermənilərin taleyinin müəyyənləşdirdiyi yeganə tərəfin Azərbaycan olacağı bu gün Ermənistanın özündə, erməni dairələrində açıq etiraf olunur. Bu hal Qarabağdakı separatçı rejimin dövlət naziri elan edilən Ruben Vardanyanla bağlı məsələdə özünü qabarıq şəkildə büruzə verdi. Prezident İlham Əliyevin "...Qarabağda yaşayan ermənilərlə danışımağa hazırıq,

amma Moskvanın göndərdiyi, ciblərində rus xalqından oğurladığı milyardlarla pula sahib Vardanyan kimi insanlarla yox. O, Moskvadan oraya çox aydın gündəliklə göndərilib" açıqlamaları geniş müzakirə mövzusu olmaqla yanaşı, Vardanyanın lağ predmetinə çevrilməsi fonunda da özünü göstərir.

Şuşa Qafqazın diplomatik mərkəzinə çevrilib

Mədəniyyət paytaxtımız son iki ildə bir sıra beynəlxalq tədbirlərə uğurla evsahibliyi edib

Şuşada keçirilən çox mühüm tədbirlərdən biri qardaş ölkələr olan Azərbaycanla Türkiyənin dövlət başçıları Şuşa Bəyannaməsini imzalamalarıdır. 2021-ci il iyunun 15-də Milli Qurtuluş Günündə Prezident İlham Əliyevlə qardaşı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirak etdikləri mərasim bütün dünyanın diqqətini Şuşaya cəmlədi.

Ədalətsizlərin "ədalət axtarışı"

Makron və senat üzvləri "yaddan çıxarsalar" da, tarix Fransanın törətdiyi soyqırımları unutmayıb

Azərbaycan Albaniyada qaz fəsrüfatının inkişafına dəstək verəcək

2015-ci ildən başlayaraq hər il Bakıda keçirilən "Cənub Qaz Dəhlizi" Moşvot Şurasının toplantılarında Albaniya da yüksək səviyyədə təmsil olunur. Çünki bu ölkə "Cənub qaz dəhlizi" layihəsinin iştirakçılarından biridir və həmin amil Azərbaycanla Albaniyanın iqtisadi əlaqələrinin daha da genişlənməsinə təkan verir. Təsəvvüf deyil ki, Prezident İlham Əliyevin Albaniyaya dövlət səfəri zamanı bu mövzu diqqət mərkəzində olub.

Heydər Əliyevin yubileyi Rusiyada da qeyd ediləcək

Əvvəli 1-ci sahə.

Həmçinin tranzit-logistika infrastrukturunu məsələsində, ilk növbədə iktirafı əsasda və əlbəttə, qonşu ölkələr də cəlb edilməklə qarşılıqlı əməkdaşlıq potensialını artıracaqdır. Ona görə ki, Rusiya və Azərbaycan uzun illər boyu ölkələrimizdə nəqliyyat-logistika infrastrukturuna fəal surətdə sərmayə qoyublar. Nəqliyyat dəhlizlərinin, ilk növbədə "Şimal-Cənub" dəhlizinin potensialının artırılması və layihədə iştirak edən bütün ölkələrin maraqlarına uyğun olacaq, o cümlədən biznes üçün əlavə perspektivlər açacaq.

Sizin səfəriniz ərəfəsində mən bəzi statistik məlumatlara baxmışam. Sevindim ki, aviareyslərin sayı sürətlə artır. Həftədə 130-dan çox reys var, yəni biz praktiki olaraq ən yüksək göstəriciyə nail olmuşuq və Rusiyadan turist axını da artır. Bu il təqribən 80 faiz artım olub. Əlbəttə, pandemiya ilə əlaqədar bu göstərici azalmışdı. Biz hələ pandemiya əvvəlki səviyyəyə çatmamışıq, lakin fikrimcə, catacağıq. Ölkələrimiz arasında sıx dostluq əlaqələrini, bu il Müttəfiqlik Qarşılıqlı Fəaliyyəti barədə Bəyannamə imzalanmasını və il ərzində münasibətlərimizin müttəfiqlik xarakterini dəfələrlə

nümayiş etdirməyimizi, iqtisadi-ticari əməkdaşlığın gündəliyini xeyli genişləndirmək niyyətində olduğumuzu nəzərə alaraq, düşünürəm ki, reyslərin sayı da artacaq. Bilirəm ki, dünyanın regionlararası forumu uğurla keçib. Bu da bizim iktirafı qarşılıqlı fəaliyyətimizin mühüm elementidir. Biz Rusiya Federasiyasının təqribən 80 subyekti ilə sıx əlaqə saxlayırıq. Əlbəttə, bu tədbir çərçivəsində əvvəlki illərdə də və əminəm ki, dünən də yeni vəzifələr müəyyənləşib. Ona görə də gündəlik yer-tərəncə genişdir. Biz 7 yol xəritəsi üzrə fəal iş aparırıq. Əminəm ki, ilin sonuna bu cür yaxşı göstəricilərlə yaxınlaşaraq növbəti ilə də belə dinamizm verəcəyik. Bir daha xoş gəlmisiniz.

* * *

Rusiya Hökumətinin sədri Mixail MUŞUSTIN dedi:
- Sağ olun, hörmətli İlham Heydər oğlu. İlk növbədə Azərbaycana səfərə dəvətiniyə görə Sizə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm və hökumətin sədri qismində buraya böyük hörmətlə səfər edirəm. Bizim nümayəndə heyətini çox səmimi qəbul etdiyinizə görə də Sizə və Əli Hidayət oğlunun bütün komandasına təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Biz böyük nümayəndə heyəti ilə gəlmişik. Azərbay-

can ilə qarşılıqlı fəaliyyətdə olan əsas regionlarımızın dörd rəhbəri gəlib. Firsətdən istifadə edib Sizi dövlət bayramımız - Azərbaycanda dünən qeyd edilən Milli Dirçəliş Günü münasibətilə təbrik etmək, Rusiya Prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putinin ən xoş, ən səmimi arzularını çatdırmaq istəyirəm. Siz dediniz ki, dünən axşam onunla danışımsınız.

Biz hökumət xətti ilə mehaz Sizin - prezidentlərimizin qəbul etdiyi qərarların yerinə yetirilməsi üçün çox fəal iş aparırıq. Dünən Əli Hidayət oğlu Əsədov ilə biz XI Regionlararası Forumda iştirak etdik. Forumda qarşılıqlı münasibətlərin gündəliyindəki məsələlərin hamısını toxunuldu. İlk növbədə energetika, sənaye, nəqliyyat, mədəni-humanitar sahələrə diqqət yetirildi. Danışıqların yekunlarına əsasən, ən müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın inkişafına dair bir sıra sazişlər imzalandı. Nəqliyyat sahəsi çox mühüm, xüsusi sahədir. Əminəm ki, birgə infrastruktur-logistika layihələrinin bütün əməkdaşlıq kompleksinin genişləndirilməsi üçün yeni drayver olacaq. Burada Qorb marşrutunu - "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizini ayrıca qeyd etmək istərdim. Biz

2030-cu ilə qədər bu dəhlizlə daşımaların həcmi artıraraq ildə 15 milyon tona çatdırmaq niyyətindəyik.

Mədəni-humanitar əlaqələrə önəmli olaraq xüsusi əhəmiyyət veririk. Sizin dediyiniz kimi, diplomatik münasibətlərin qurulmasını bu il 30 illiyini qeyd edirik. Bu mühüm hadisəyə həsr edilmiş təntənəli silsilə tədbirlər keçirilib. Gələcək il isə biz görkəmli sovet və Azərbaycan dövlət xadimi, Sizin atanız Heydər Əlirza oğlu Əliyevin anadan olmasının 100 illiyini qeyd edəcəyik.

Biz dünən də qeyd etdik ki, Bakıda bizim institutların - Moskva Dövlət Universitetinin, İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin filialları uğurla fəaliyyət göstərir. Rusiyada da Azərbaycandan olan on bir mindən çox tələbə təhsil alır. İnsanlar arasında birbaşa əlaqələrin bu cür inkişafı, zəngin tarix, mədəniyyət və ənənələrlə tanışlıq bizim qarşılıqlı münasibətlərimizi möhkəmləndirəcək.

* * *

Dövlətimizin başçısı Rusiya Prezidentinin xoş arzularına görə minnətdarlığımı bildirdi, onun da xoş arzularını Vladimir Putinə çatdırmağı xahiş etdi.

Ötən 30 il ərzində qarşılıqlı inam və etimada əsaslanan əlaqələr strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə çatıb Gürcüstanın Prezidenti zati-aliləri xanım Salome Zurabişviliyə

Hörmətli xanım Prezident!
Azərbaycan Respublikası ilə Gürcüstan arasında əlamətdar tarix - diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30-cu ildönümü münasibətilə Sizi ürəkdən təbrik edir, dost xalqınıza ən xoş və səmimi arzularımı çatdırıram.

Azərbaycan-Gürcüstan əlaqələrinin qədim ənənələri vardır. Tarixən dostluq, mehriban qonşuluq, qarşılıqlı anlaşma şəraitində yaşamış və daim bir-birinə dəstək olmuş xalqlarımızın iradəsi bu gün dövlətlərarası münasibətlərimizin təməlini təşkil edir. Ötən 30 il ərzində qarşılıqlı inam və etimada əsaslanan əlaqələrimizin yüksək səviyyəsinə çatması xüsusi məmnunluq doğurur.

Dövlətlərarası münasibətlərimizin yüksək səviyyəsi, daim genişlənən siyasi

dialogumuz qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığımızın bütün sahələrdə hərtərəfli inkişafına güclü tökan vermiş, irimiqyaslı enerji və nəqliyyat layihələrinin müvəffəqiyyətlə gerçəkləşməsinə əlverişli imkan yaratmışdır. Birgə həyata keçirdiyimiz önəmli layihələr bu gün dövlətlərimizin maraqlarına və xalqlarımızın mənafələrinə xidmət etməklə yanaşı, bölgəmizin rifahına, sabitliyinə və təhlükəsizliyinə töhfə verir və ümumiyyətlə, bütün Avropa qitəsi üçün mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Bu gün iqtisadi, ticari, enerji, nəqliyyat, humanitar və digər sahələrdə əməkdaşlığımız strateji tərəfdaşlığımızı səciyələndirən mühüm amillərdir. Biz dost Gürcüstan ilə əlaqələrimizə böyük önəm verir və onları daha da dərinləşdirmək əzmindəyik. Hesab edirəm ki, Azərbaycan-Gürcüstan əməkdaşlığının genişlən-

dirmək və inkişaf etdirmək üçün yaxşı imkanlar vardır.

Əminəm ki, mövcud imkanlardan yararlanaraq xalqlarımızın və ölkələrimizin rifahı, regionumuzda sülh, sabitlik və tərəqqinin bərqərar olması naminə Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında müstəsna xarakter daşıyan əlaqələrin, strateji tərəfdaşlığın birgə söylərimizlə daha da möhkəmlənməsinə nail olacağıq.

Firsətdən istifadə edərək Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik və müvəffəqiyyətlər, dost Gürcüstan xalqına daim əmin-amanlıq və rifah diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 16 noyabr 2022-ci il

Bölgəmizin iqtisadi potensialını artırmaq üçün çox gözəl imkanlar vardır

Gürcüstanın Baş naziri zati-aliləri cənab İrakli Qaribaşviliyə

Hörmətli cənab Baş nazir!
Bu il biz Azərbaycan Respublikası ilə Gürcüstan arasında əlamətdar ildönümü - diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30 illiyini qeyd edirik. Bu xoş hadisə ilə əlaqədar Sizi ürəkdən təbrik edir, Sizə və dost Gürcüstan xalqına ən səmimi arzularımı yetirirəm.

Əsrərləyici dostluq və mehriban qonşuluq şəraitində yaşamış xalqlarımızın iradəsinə uyğun olaraq Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında münasibətlərin son otuz ildə hərtərəfli inkişaf edərək bugünkü səviyyəyə çatması böyük məmnunluq doğurur.

Diplomatik münasibətlərin qurulmasından ötən dövr ərzində ölkələrimiz arasındakı yüksək səviyyəli siyasi dialoq iqtisadiyyat, enerji, nəqliyyat-logistika, humanitar və digər sahələrdə əlaqələrimizin möhkəmlənməsi üçün mühüm zəmin olmuşdur. Qarşılıqlı səfərlər, müntəzəm tə-

maslar, müxtəlif sahələrdə imzalanan çoxsaylı sənədlər, reallaşmış birgə layihələr çoxsaylı əməkdaşlığımızın genişlənməsində əhəmiyyətli rol oynamışdır. Etilərli strateji tərəfdaş olan ölkələrimizin beynəlxalq strukturlar çərçivəsində də səmərəli əməkdaşlıq etmələrini yüksək qiymətləndirirəm.

Eyni zamanda Avropa ilə Asiya arasında körpü rolunu oynayan regionumuzda rifah, sabitliyə və təhlükəsizliyə töhfə verən irimiqyaslı nəqliyyat-kommunikasiya layihələrinin müvəffəqiyyətlə gerçəkləşdirilməsində sıx işbirliyimizi xüsusi qeyd etmək istərdim.

Qarşılıqlı hörmət və etimad üzərində qurulmuş Azərbaycan-Gürcüstan münasibətləri dinamik inkişaf edərək hazırda yeni məzmun kəsb etməkdədir. Hesab edirəm ki, bölgəmizin iqtisadi potensialını artırmaq üçün çox gözəl imkanlar vardır.

Əminəm ki, Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında əlaqələrin daim genişləndirilməsi, xalqlarımızın rifahı, ölkələrimizin və regionumuzun çiçəklənməsi naminə əməkdaşlığımızın bütün sahələrdə dərinləşdirilməsi, strateji tərəfdaşlığımızın daha yüksək səviyyəyə qaldırılması istiqamətində birgə söylərimizi bundan sonra da uğurla davam etdirəcəyik.

Firsətdən istifadə edərək Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, işlərinizdə müvəffəqiyyətlər, dost Gürcüstan xalqına daim əmin-amanlıq, firavanlıq və rifah diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 16 noyabr 2022-ci il

Gürcüstan və Azərbaycan qlobal səviyyədə təhlükəsizliyin və sabitliyin möhkəmlənməsinə böyük töhfə verəcəklər

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Zati-aliləri!
Gürcüstan ilə Azərbaycan Respublikası arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30 illiyi münasibətilə Sizi Gürcüstan xalqı adından və şəxsən öz adından səmimi-qəlbədən təbrik etmək istərdim.

Ölkələrimiz arasındakı mehriban qonşuluq münasibətlərinin çoxəsrlik tarixi vardır. Ölkələrimizin müstəqilliklərini bərpa edənədek üzədikləri çoxsaylı çətinliklərin təbii nəticəsidir ki, Gürcüstan və Azərbaycan neinki dost dövlətlər ola-

raq qaldılar, bu münasibətlər strateji tərəfdaşlığa çevrildi.

Ölkələrimiz müstəqil və azad dövlətlər kimi öz ilk addımlarını atdıqları 30 il əvvəldə olduğu kimi, bu gün də dünyada sülh və sabitlik qarşısında böyük təhdid və çağırışlar dayanır. Regionumuzun sabitliyi və təhlükəsizliyi bu qlobal çağırışların öhdəsindən gəlmək baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

İnanıram ki, ortaq söylərimiz sayəsində bu çağırışları imkanlara çevirərək ölkələrimiz arasındakı münasibətlərin daha da

inkişafına töhfə verəcəyik. Əminəm ki, Gürcüstan və Azərbaycan neinki regionumuzda, həmçinin qlobal səviyyədə təhlükəsizliyin və sabitliyin, o cümlədən iqtisadi inkişafın möhkəmlənməsinə böyük töhfə verəcəklər.

Zati-aliləri, Sizə bir daha ən yüksək ehtiramımı bildirir, ali dövləti fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayır, dost Azərbaycan xalqına isə sülh, rifah və firavanlıq diləyirəm.

Hörmətlə,

Salome ZURABIŞVİLİ,
Gürcüstanın Prezidenti

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Hökumətinin sədri Mixail Mişustin ilə təkbətək görüşü olub

Noyabrın 18-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyası Hökumətinin sədri Mixail Mişustin ilə çay masası əsnasında təkbətək görüşü olub.

AZƏRTAC

"Azərbaycan Respublikasında bəzi sahibkarlıq fəaliyyəti növlərinə lisenziya verilməsinin təkmilləşdirilməsi tədbirləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 28 mart tarixli 310 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. "Azərbaycan Respublikasında bəzi sahibkarlıq fəaliyyəti növlərinə lisenziya verilməsinin təkmilləşdirilməsi tədbirləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 28 mart tarixli 310 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 3 (I kitab), maddə 176; 2001, № 10, maddə 640, № 11, maddə 707; 2002, № 9, maddə 555; 2003, № 10, maddə 568; 2004, № 12, maddə 1004; 2005, № 12, maddə 1104; 2007, № 11, maddə 1106; 2008, № 1, maddə 7; 2010, № 10, maddə 857; 2018, № 4, maddə 683) 3-cü hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. birinci abzasdan "hərbi silah və sursatların istehsalı və satışı", sözləri çıxarılaraq və həmin abzasda ", partlayıcı maddələrin və partlayıcı qurğuların" sözləri "maddələrin" sözü ilə əvəz edilsin;

1.2. ikinci abzas üçüncü abzas hesab olunsun və aşağıdakı məzmununda ikinci abzas əlavə edilsin:

"Döyüş təyinatlı hərbi texnika, hərbi silah və sursatların, partlayıcı maddələrin və partlayıcı qurğuların istehsalı və satışı dövlət müəssisələri və ya səhmlərinin nəzarət zərfi dövlətə məxsus olan səhmdar cəmiyyətləri, habelə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin razılığı ilə dövlət müəssisələrinin iştirak etdiyi birgə müəssisələr tərəfindən həyata keçirilir."

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 noyabr 2022-ci il

Möhkəm təməl üzərində qurulan əlaqələr bu gün də uğurla inkişaf edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Zati-aliləri!
Sizi Gürcüstan və Azərbaycan Respublikası arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30-cu ildönümü münasibətilə səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Məmnunluqla qeyd etmək istərdim ki, Gürcüstanı və Azərbaycan Respublikasını nümunəvi dostluq, strateji tərəfdaşlıq və mehriban qonşuluq münasibətləri birləşdirir. Bu dövr ərzində ölkələrimiz bir çox mühüm sahələrdə sıx əməkdaşlıq dərinləşdirilib. Şadam ki, möhkəm təməl üzərində qurulan və xalqlar və hökumətlər

arasında mövcud olan əlaqələr bu gün də uğurla və yeni səviyyəyə inkişaf edir.

Şübhəsiz ki, ümumi məqsədlərimizə, qarşılıqlı dəstəyə və maraqlarımıza əsaslanan nümunəvi strateji əməkdaşlığımızın daha da dərinləşməsi üçün biz öz söylərimizi osirgəməyəcəyik. Bu məqsədimiz Sizin Gürcüstana səfəriniz zamanı bir daha təsdiq olundu.

Əminəm ki, Gürcüstan və Azərbaycan Respublikası arasında mövcud yüksək səviyyəli münasibətlər və əməkdaşlıq davam edəcək, strateji tərəfdaşlığımız iktə-

rəfi və regional səviyyədə birgə təşəbbüslərimizin icra edilməsində mühüm rol oynayacaq.

Zati-aliləri!

Firsətdən istifadə edərək Sizə bir daha öz dərin ehtiramımı ifadə edir, bu əlamətdar tarixlə bağlı ən xoş arzularımı çatdırır, dost Azərbaycan xalqına sülh və sabitlik arzulayıram.

Hörmətlə,

İrakli QARİBAŞVİLİ,
Gürcüstanın Baş naziri

Azərbaycanın və Gürcüstanın Baş nazirləri arasında telefon danışığı olub

Noyabrın 18-də Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov ilə Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qaribaşvili arasında telefon danışığı olub.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, telefon danışığı əsnasında hökumət başçıları Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30-cu ildönümü münasibətilə bir-birini təbrik ediblər.

Çoxəsrlik dostluq, mehriban qonşuluq və qarşılıqlı dəstək kimi möhkəm təməllər üzərində qurulmuş Azərbaycan-Gürcüstan strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin hazırkı yüksək səviyyəsinə mənəunluq ifadə olunub. İki ölkə arasındakı yüksək səviyyəli təmasların, qarşılıqlı səfərlərin Azərbaycan-Gürcüs-

tan əlaqələrinin inkişafındakı rolu təqdir edilib, bu baxımdan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin cari ilin oktyabrında Gürcüstana səfərinin əhəmiyyəti xüsusi vurğulanıb.

Telefon danışığı zamanı həmçinin Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında siyasi, iqtisadi, nəqliyyat, enerji, humanitar və bir çox digər istiqamətlərdə əlaqələrin inkişaf perspektivləri müzakirə olunub.

Baş nazir İrakli Qaribaşvili cari ilin dekabrında Tbilisidə iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyasının növbəti iclasının keçirilməsi ilə bağlı Baş nazir Əli Əsədovu bir daha Gürcüstana səfərə dəvət edib. Səfərin Azərbaycan-Gürcüstan əməkdaşlığının gündəliyində duran məsələlərin nəzərdən keçirilməsi baxımından faydalı olacağına əminlik ifadə edilib.

Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Cəzaların İcrası Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (III kitab), maddə 586, № 12, maddə 835; 2001, № 7, maddə 455; 2002, № 1, maddə 9, № 5, maddələr 237, 240, 244, № 8, maddə 463; 2004, № 6, maddə 399; 2005, № 4, maddə 278; 2006, № 11, maddə 929; 2007, № 8, maddə 756, № 11, maddə 1049, № 12, maddələr 1197, 1218; 2008, № 6, maddə 462, № 7, maddələr 602, 607; 2010, № 3, maddə 171, № 4, maddə 275, № 7, maddə 591; 2011, № 2, maddələr 70, 71, № 6, maddə 473, № 7, maddə 600, № 12, maddə 1107; 2012, № 5, maddə 406, № 11, maddələr 1056, 1063; 2013, № 8, maddə 889; 2015, № 10, maddə 1107, № 11, maddə 1271; 2016, № 6, maddələr 981, 1000; 2017, № 6, maddə 1058, № 12 (I kitab), maddə 2268; 2018, № 5, maddə 881, № 7 (I kitab), maddə 1422, № 10, maddələr 1971, 1978, № 11, maddə 2225; 2019, № 4, maddələr 570, 579, № 5, maddələr 796, 812, № 11, maddə 1686; 2020, № 7, maddə 832, № 8, maddə 1009; 2021, № 8, maddə 894; Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 8 iyul tarixli 581-VIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 69-1.2-ci maddənin ikinci cümləsində "danışqları ilə" sözləri "danışqları, yaxud videogörüşlə" sözləri ilə əvəz edilsin.

2. 81.1-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Epidemiya öleyhinə rejim, sanitariya-gigiyena və karantin rejimləri dövründə görüşlərə məhdudiyət qoyulduğu hallarda məhkumun xahişi olduqda qisməddətli görüşlər telefon danışqları və ya videogörüşlərlə əvəz edilir".

3. 84-cü maddə üzrə:

3.1. adına "danışqları" sözündən sonra "və videogörüşləri" sözləri əlavə edilsin;

3.2. 84.1-ci maddənin birinci cümləsinə "danışmaq" sözündən sonra "və ya videogörüş keçirmək" sözləri, üçüncü cümləsinə "danışığı" sözündən sonra "və ya videogörüş" sözləri əlavə edilsin və həmin cümlədə "edilə bilər" sözləri "edilir" sözü ilə əvəz edilsin;

3.3. 84.2-ci maddəyə "danışığına" sözündən sonra "və ya videogörüş" sözləri əlavə edilsin;

3.4. 84.3-cü maddəyə "danışqlarına" sözündən sonra "və ya videogörüşlərinə" sözləri əlavə edilsin;

3.5. 84.4-cü maddəyə "danışqlarına" sözündən sonra "və ya videogörüşlərə" sözləri əlavə edilsin;

3.6. aşağıdakı məzmununda 84.4-1-ci maddə əlavə edilsin: "84.4-1. Bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş qaydada telefonla danışmaq və ya videogörüş keçirmək məhkumun seçimi əsasında həyata keçirilir. Videogörüşün keçirilməsi digər məhkumlarla təcrübə əsasında şəraitdə xüsusi təqdimatla təşkil olunur.";

3.7. 84.5-ci maddəyə "danışqlarına" sözündən sonra "və videogörüşlərinə" sözləri əlavə edilsin.

4. 105.1.5-ci maddəyə "danışığına" sözündən sonra "və ya videogörüş" sözləri əlavə edilsin.

5. 110.1-ci maddənin birinci cümləsinə və 126.1-ci maddənin birinci cümləsinə "danışqları" sözündən sonra ", videogörüşlər" sözü əlavə edilsin.

6. 119.1.5-ci maddəyə "danışa" sözündən sonra "və ya videogörüş keçirə" sözləri əlavə edilsin.

7. 122.2.4-cü maddəyə "danışmaq" sözündən sonra "və ya videogörüş keçirmək" sözləri əlavə edilsin.

8. 140-cı maddə üzrə:

8.1. 140.1-ci maddədə "telefonla danışmaq" sözləri "həmçinin telefonla danışmaq və ya videogörüş keçirmək" sözləri ilə əvəz edilsin;

8.2. 140.5-ci maddənin birinci cümləsinə "danışmaq" sözündən sonra "və ya videogörüş keçirmək" sözləri, ikinci cümləsinə "danışığı ilə" sözlərindən sonra "və ya videogörüş" sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 5 noyabr 2022-ci il

ABŞ Dövlət Departamentinin nümayəndəsi Milli Məclisdə olub

Noyabrın 18-də Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlararası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov ABŞ Dövlət Departamentinin nümayəndəsi Cameron Millard ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, qonaqları salamlayan Səməd Seyidov Azərbaycan və ABŞ arasında münasibətlərdən danışaraq ölkəmizin regionda sülhün və təhlükəsizliyin tərfədarı olduğunu diqqətə çatdırıb. Regionda mövcud vəziyyətlə bağlı məlumat verən komitə sədri Azərbaycan dövlətinin sülh uğrunda apardığı təşəbbüslərdən danışdı. Vurğulayıb ki, Azərbaycan region ölkələri ilə münasibətləri normalaşdırmaqda və sülh şəraitində qonşuluq münasibətləri qurmaqda maraqlıdır. O bildirib ki, hazırda səylər Ermənistanla sülh sazişinin imzalanmasına yönəldilib. Səməd Seyidov sadə erməni xalqının da sülh istədiyini diqqətə çatdıraraq, bezi qüvvələrin buna mane olduqlarını deyib. O, bu prosedə tərəflərin birgə səylərini vacibliyindən danışdı.

Söhbət zamanı Milli Məclisin komitə sədri Fransa Senatının bu günlərdə Azərbaycanın öleyhinə qəbul etdiyi qətnaməni ədalətli yanaşma kimi dəyərləndirib. O, ölkəmizin iri neft və qaz layihələri həyata keçirdiyini söyləyərək, Azərbaycanın Avropa İttifaqının strateji tərəfdaşı olduğunu qeyd edib.

ABŞ Dövlət Departamentinin nümayəndəsi Cameron Millard ölkəmizin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə, suverenliyinə hörmətlə yanaşdığını deyib. Qonaq iki ölkə arasında əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsinin vacibliyini vurğulayıb. Bildirilib ki, Azərbaycan Vətən müharibəsində əldə etdiyi Zəfərdən sonra regionda yeni reallıq yaradıb və yeni təşəbbüslərə çıxış edir.

Söhbət zamanı qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"

Milli Məclisin iclasında

2023-cü ilin dövlət büdcəsi davamlı inkişafa etibarlı maliyyə təminatı yaradacaq

Noyabrın 18-də Milli Məclisin növbəti iclası keçirilib. Spiker Sahibə Qafarova iclası açaraq ölkə Prezidenti tərəfindən Milli Məclisə daxil olmuş 5 yeni qanun və 1 qərar layihəsinin iclasın gündəliyinə təklif edib. Deputatların gündəliyi təsdiq etdikdən sonra 2023-cü ilin dövlət büdcəsi zərfinə daxil olan sənədlərin müzakirəsi davam etdirilib.

Övvəlcə Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili "Azərbaycan Respublikasında 2023-cü il üçün yaşayış minimumu haqqında" Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi (birinci oxunuş) barədə məlumat verib. Bildirib ki, 2023-cü il üçün yaşayış minimumu ölkə üzrə 210 manatdan 246 manata, ömək qabiliyyətli əhali üçün 220 manatdan 261 manata, pensiyaçılar üçün 176 manatdan 199 manata, uşaqlar üçün isə 193 manatdan 220 manata qədər artırıb.

Layihə barədə Ömək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev müsbət rəyi, deputatlardan Razi Nurullayev, Fəzail Ağamalın, Etibar Əliyevin və Ülviyyə Həmzəyevanın fikirləri dinləndikdən sonra sənəd səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

Ömək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev "Azərbaycan Respublikasında 2023-cü il üçün ehtiyac meyarının həddi haqqında" Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi (birinci oxunuş) barədə məlumat verib. Komitə sədri bildirib ki, gələn il üçün ehtiyac meyarının həddi 246 manat nəzərdə tutulur. Bu, cari illə müqayisədə 23 faiz çoxdur və sosial-iqtisadi səhəddə aparılan islahatların uğurlu nəticəsidir. Bununla da ilk dəfə olaraq ehtiyac meyarı yaşayış minimumuna bərabər olacaqdır və bu da öz növbəsində vətəndaşların sosial rifahının yüksəlməsinə deməkdir.

Layihə barədə Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili rəhbərlik etdiyi komitənin müsbət rəyini bildirdikdən sonra sənəd birinci oxunuşda qəbul olunub.

Sonra iclasda Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (birinci oxunuş) müzakirə olunub. Bildirilib ki, məcəlləyə müxtəlif istiqamətlər üzrə dəyişikliklər təklif olunur. Bunlardan birincisi investisiya mühitəsinə, o cümlədən yerli istehsalın təşviqi ilə vergi yükünün azaldılması ilə bağlıdır. Burada ən böyük həcm işğaldan azad edilmiş ərazilər üzrə vergi təşviqlərinin verilməsi barədədir.

Beləliklə, işğaldan azad edilmiş ərazilərin rezidentləri 2023-cü il yanvarın 1-dən etibarən 10 il müddətində mənfəət (gəlir), ömək, torpaq və sadələşdirilmiş vergidən azad edilir. ƏDV-nin məqsədləri üçün qeydiyyatda olan işğaldan azad edilmiş ərazilərin rezidentləri tərəfindən istehsal fəaliyyəti sahələri üçün xammal və materialların idxalı 2023-cü il yanvarın 1-dən etibarən 10 il müddətində ƏDV-dən azad edilir. Rezident hüquqi şəxslərin səhmdarlarının dividend gəlirləri 2023-cü il yanvarın 1-dən etibarən 10 il müddətində ƏDV-dən azad edilir. İşğaldan azad edilmiş ərazilər daxilində hotel-turizm göstərilən xidmətlərə aid ediləcəkdir. Burada istehsal fəaliyyəti göstərəcək rezident podratçılar istisna təşkil edir.

Bütün bu sadalanan güzəştlər maliyyə xidmətlərinin göstərilməsinə, avtonəqliyyat vasitələri və yükdaşıma xidmətlərinə, dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına podratçı şirkətlər tərəfindən göstərilən xidmətlərə aid ediləcəkdir. Burada istehsal fəaliyyəti göstərəcək rezident podratçılar istisna təşkil edir.

Layihədə aqrar emal fəaliyyəti ilə məşğul olan vergi ödəyicilərinə də vergi təşviqlərinin verilməsi ilə bağlı güzəştlər nəzərdə tutulur. Belə ki, siyahı Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiq edilmiş idxal mallarını yerli istehsal malları ilə əvəz edəcək qida məhsullarının istehsalını həyata keçirən istehsalçıların əldə etdiyi gəlirin 50 faizinin gəlir vergisindən, habelə həmin fəaliyyət prosesində istifadə edilən əmlak və torpağa görə ömək və torpaq vergilərindən 7 il müddətində azad edilməsi təklif olunur.

hərrəmovun fikirləri dinləndikdən sonra sənəd səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul olunub.

Sonra Tahir Mirkişili Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsinin (birinci oxunuş) təqdim edib. Bildirib ki, sənəd gömrük orqanları tərəfindən gömrük işi sahəsində aşkar edilmiş cinayətlər və inzibati xətlər haqqında işlər üzrə məhkəmə qərarları əsasında dövlət mülkiyyətinə keçirilməsi məqsədilə hazırlanıb. Təklif olunan dəyişiklik gömrük əməliyyatlarının sosial müdafiəsinin daha da gücləndirilməsinə xidmət edəcəkdir.

Layihə birinci oxunuşda qəbul olunub.

Növbəti məsələ - "Ömək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) ilə bağlı Ömək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev diqqətə çatdırıb ki, bu dəyişiklik pensiya yaşına çatmış vətəndaşların pensiya hüquqlarının genişləndirilməsinə xidmət edir. Belə ki, sənədə əsasən, sığorta stajının müddətindən 3 il artırıraq 2026-cı ilə qədər uzadılması nəzərdə tutulur.

Məsələ səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul olunub.

"Sosial sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) ilə əlaqədar bildirilib ki, təklif olunan dəyişiklik Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində qeyri-dövlət, qeyri-neft və qaz sektoru üzrə 10 il müddətində məcburi dövlət sosial sığorta haqqının subsidiyalaşdırılması mexanizmini, o cümlədən tətbiq ediləcək şərtləri müəyyən edir. Layihədə eyni zamanda fərdi baytarlıq xidməti praktikası ilə məşğul olan fiziki şəxslər üçün güzəştli sosial sığorta haqqı müəyyən olunur və həmin fəaliyyət növü dövlət sosial sığorta haqqının subsidiyalaşdırılmasına aid edilir.

Layihə səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

Daha sonra "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) müzakirəyə çıxarıldı. Diqqətə çatdırılıb ki, layihə "Azərbaycan Respublikasının Miqrasiya Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" qanun layihəsinə uyğun olaraq hazırlanıb. Məcəlləyə təklif olunan dəyişikliklə əsasən, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə ömək fəaliyyətinə cəlb edilənlər münasibətdə iş icazəsinin müddəti hər dəfə 2 ildən çox olmamaq şərti ilə uzadıla bilər. Təqdim edilən layihədə ölkə ərazisində haqqı ödənilən ömək fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün həmin kateqoriyadan olan cənəbilərə və vətəndaşlığı olmayan şəxslərə iş icazəsinin verilməsinə və müddətinin uzadılmasına görə dövlət rüsumunun məbləği müəyyən edilir.

Layihə birinci oxunuşda qəbul edilib.

Gündəliyin növbəti məsələsi olan Miqrasiya Məcəlləsinə dəyişiklik edilməsi barədə (birinci oxunuş) Milli Məclis Sədri Tahir Mirkişili, parlamentin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli məlumat verib. O bildirib ki, Miqrasiya Məcəlləsinə təklif olunan dəyişikliklərlə 3 məsələnin həlli nəzərdə tutulur. Birincisi, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə ömək prosesinə cəlb edilmiş şəxslərin iş icazəsinin hər dəfə 1 il, 2 il uzadılmasına imkan verir. İkincisi, bu müddə "Dövlət rüsumu haqqında" qanunla uyğunlaşdırılır. Üçüncüsü isə, Miqrasiya Məcəlləsinə təklif edilən dəyişikliklərin beş il müddətində, 2023-cü il yanvarın 1-dən 2028-ci il yanvarın 1-dək qüvvədə olması nəzərdə tutulur. Hesab edirik ki, bu layihə də Böyük qayıdış proqramının çox vacib elementlərindən biri kimi prosesə öz töhfəsini verəcəkdir.

yüz manatdan artıq olan ödənişlər də əlavə edilir. Bununla da bütün özəl tibb fəaliyyətinə nağdsız öməliyyatların münasibətdə eyni hüquqi rejim tətbiq olunur.

Layihə birinci oxunuşda təsdiqlənib.

Sonra Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova bildirib ki, gündəliyin növbəti 3 məsələsi Milli Məclisin qərar layihələridir. 14 və 15-ci məsələlər Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2023-cü il üçün xərclər smetəsi haqqında və Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının 2023-cü il üçün xərclər smetəsi haqqında Milli Məclisin qərar layihələri bu gün müzakirə olunacaq, lakin bu iki məsələ bu gün yox, büdcə zərfinə daxil olan digər sənədlər üçüncü oxunuşda təsdiqlənən zaman onlarla birlikdə qəbul ediləcəkdir.

Sonra Milli Məclisin işlər müdiri Firudin Hacıyev Milli Məclisin 2023-cü il üçün xərclər smetəsi haqqında məlumat verib.

Deputat Aydın Hüseynov sənəd barədə fikirləri dinləndikdən sonra Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov palatanın 2023-cü il üçün xərclər smetəsi haqqında məlumat verib. O bildirib ki, 2023-cü ildə Hesablama Palatasının büdcəsi 10,6 milyon manat məbləğində nəzərdə tutulur ki, bu da cari ilin büdcəsindən təqribən 5,5 faiz artıqdır. Növbəti il üçün nəzərdə tutulmuş xərclərin 89 faizi ömək tutumlu, 1,6 faizi isə əsaslı xərclərdən ibarətdir.

Milli Məclisin Sədri bildirib ki, növbəti məsələ Milli Məclisin parlamentlararası əlaqələr üzrə 4 yeni işçi qrupunun yaradılması ilə bağlıdır.

Parlamentin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlararası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin parlamentlararası əlaqələr üzrə işçi qruplarının rəhbərlərinin seçilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Qərarında dəyişikliklər edilməsi barədə Milli Məclisin qərar layihəsi haqqında məlumat verib.

O bildirib ki, qərar layihəsində Milli Məclisin Kamboca, Monqolstan, Sinqapur və Tunisə parlamentlararası əlaqələr üzrə işçi qruplarının yaradılması nəzərdə tutulur. Layihəyə əsasən, deputat Ramil Məmmədov Kamboca ilə, Zahid Oruc Monqolstanla, Məşhur Məmmədov Sinqapura, Ziyafət Əsgərov isə Tunisə parlamentlararası əlaqələr üzrə işçi qruplarının rəhbərləri seçilib.

Qərar layihəsi barədə deputat Ceyhan Məmmədovun fikirləri dinləndikdən sonra sənəd səsə qoyularaq təsdiqlənib.

Sonra Milli Məclisin Sədri bildirib ki, gündəliyin sonuncu 5 məsələsi Azərbaycan Respublikasının xarici dövlətlərdə səfirlik və nümayəndəliklərinin təsis edilməsi barədədir və bir oxunuşda təsdiqlənəcəkdir.

Parlamentin komitə sədri Səməd Seyidov Azərbaycan Respublikasının Albaniya Respublikasında (Tirana şəhərində), İsrail Dövlətində (Təl-Əviv şəhərində), Keniya Respublikasında (Nayrobi şəhərində) səfirliklərinin, Azərbaycan Respublikasının Fələstin Dövlətində (Ramallah şəhərində) Təmsilçilik Ofisinin, həmçinin Azərbaycan Respublikasının BMT-nin Nayrobi şəhərindəki bölməsində Daimi Nümayəndəliyinin təsis edilməsi haqqında qanun layihələri barədə məlumat verib. Komitə sədri bildirib ki, yeni səfirlik və nümayəndəliklərinin yaradılması ölkəmizin beynəlxalq əlaqələrində daha da gücləndirəcəkdir.

Qanun layihələri barədə deputat Musa Qasımlı fikirlərini bildirdikdən sonra beş qanun layihəsi ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq təsdiqlənib.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

VƏTƏN müharibəsinin möhtəşəm ZƏFƏRİ

Şuşa Qafqazın diplomatik mərkəzinə çevrilib

Mədəniyyət paytaxtımız son iki ildə bir sıra beynəlxalq tədbirlərə uğurla evsahibliyi edib

Qüdrətli Azərbaycanın müxtəlif beynəlxalq tədbirlərə, forumlara, festivallara, yarışlara evsahibliyi xarici qonaqlara zərərindən də hər zaman yüksək qiymətləndirilir. Ölkəmiz əcnəbilər üçün mehribanlığı və qonaqpərvərliyi ilə seçilir.

44 günlük Vətən müharibəsindəki zəfərimizdən sonra isə Şuşa şəhəri mötəbər tədbirlərin keçirildiyi məkana çevrilməyə başladı. Şuşa bir çox beynəlxalq, həmçinin ölkə əhəmiyyətli forum, mədəniyyət tədbirləri, festivalların keçirildiyi dağlar qoynundakı şəhərə çevrildi.

Zəfərdən dərhal sonra Şuşaya yolların çəkilməsinə, şəhərdə bərpa-quruculuq işlərinin sürətlə həyata keçirilməsinə başlandı. Eyni zamanda Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı qısa zamanda - cəmi 8 aya tikilərək istifadəyə verildi və beləliklə, Şuşa həm ölkə, həm beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin əsas mərkəzinə çevrildi.

Dünyaya sülh mesajı - "Xarıbülbül" vətəninə qayıtdı

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə 2021-ci il mayın 12-də Şuşada - Cıdır düzündə 1992-ci ildən təxirə düşmüş IV "Xarıbülbül" Musiqi Festivalı baş tutdu.

Festivaldakı çıxışında İlham Əliyev qeyd etdi ki, şəhidlərimizin öz xatirəsinə həsr olunan festival bundan sonra Şuşa şəhərində hər il keçiriləcək ənənəyə çevriləcək. Tədbirdə Azərbaycanda yaşayan müxtəlif xalqların nümayəndələri, onların musiqi mədəniyyəti nümayiş etdirdi. Bu isə Azərbaycanın tolerantlığının nümunəsi idi. "Xarıbülbül" festivalı Azərbaycanın Şuşada keçirdiyi ilk tədbir olaraq dünyaya həm də sülh mesajı verdi. Bu bir daha göstərdi ki, ölkəmiz regionda sülhün, əmin-amanlığın, təhlükəsizliyin təmin olunması üçün hər bir addımı atır.

Şuşa Bəyannaməsi - Azərbaycan-Türkiyə birliyinin təntənəsi

Şuşada keçirilən çox mühüm tədbirlərdən biri qardaş ölkələr olan Azərbaycanla Türkiyənin dövlət başçıları Şuşa Bəyannaməsini imzaladılar. 2021-ci il iyunun 15-də - Milli Qurtuluş Günündə Prezident İlham Əliyevlə qardaş Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirak etdiyi mərasim bütün dünyanın diqqətini Şuşaya cəmlədi.

Həmin gün iki türk dövlətinin başçıları Şuşada qardaşlıq, dostluq, əməkdaşlıq münasibətini müttəfiqliyə daşıyan sənəd imzaladılar.

Bununla da, iki qardaş ölkə 100 illik tarixə malik Qars müqaviləsinə sadiqliklərini təsdiq etdi və dünya bir daha Azərbaycan və Türkiyənin daim bir-birinin yanında olacağına şahidi oldu.

Avqustun 30-da isə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Vaqif Poesiya Günləri şairin doğma şəhərində yenidən təşkil olundu. Ümumiyyətlə, mədəniyyət paytaxtımızda keçirilən bütün tədbirlər in-cəssənətə, mədəniyyətə, eyni zamanda multikultural dəyərlərə verdiyi töhfələri göstərir.

Mədəniyyət paytaxtında keçirilən belə tədbirləri saymaqla bitmir. Onlardan biri də sentyabrın 18-də Milli Musiqi Günümləşməsi ilə bağlı keçirilən tədbirdi. Uzeyir bəy Hacıbəylinin ad günündə qeyd olunan tədbir, bu dəfə dahi bəstəkarın heykəlinin ucaldığı parkda baş tutdu. Şuşada keçirilən hər bir mədəniyyət, musiqi festivalları başı dumanlı dağlarda yenidən Azərbaycan musiqisinin əks-sədasını yayırdı. Bu sədalar isə torpaqların sahiblərinin öz yurdlarına geri qayıtdığını daha bir nişanəsi idi.

Beynəlxalq təşkilatlar regiondakı yeni reallıqları qəbul edir

Qlobal Bakı Forumu çərçivəsində "Mədəni irs" mövzulu beynəlxalq konfrans isə ötən il 8 Noyabr Zəfər Günü münasibətilə Şuşada baş tutdu. Tədbirdə ilk tədbir olaraq dünyaya həm də sülh mesajı verdi. Bu bir daha göstərdi ki, ölkəmiz regionda sülhün, əmin-amanlığın, təhlükəsizliyin təmin olunması üçün hər bir addımı atır.

Tədbirlərin ən mühüm cəhətlərdən biri müxtəlif ölkələrdən gələn qonaqların iştirakı, xüsusən işğaldan azad olunmuş ərazilərə səfər etməklə 30 il ərzində er-

mənələr tərəfindən törədilmiş vandalizmi yerində görmək, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması, eyni zamanda ölkəmizin qısa zamanda apardığı yenidənqurma işləri ilə tanışlıqdır.

2022-ci il isə Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Şuşa ili" elan olundu. Qeyd edək ki, bu il ərzində Şuşada keçirilən beynəlxalq, mötəbər tədbirlər şəhəri Qafqazın diplomatik mərkəzinə çevirdi.

Bu il martın 18-də dünyanın ən böyük təşkilatı olan BMT-nin də Şuşada iclası keçirildi. Azərbaycan-BMT tərəfdarlığının 30 illiyinə həsr olunmuş bu toplantıda xarici ölkələrin dövlət və hökumət rəsmiləri, BMT-nin ölkəmizdəki rezidenti əlaqələndiricisi, Azərbaycandakı qurumların rəhbər şəxsləri iştirak etdilər.

Şuşa toplantısında əsas məqsəd Azərbaycan-BMT tərəfdarlığında Davamlı İnkişaf Məqsədləri istiqamətində qot edilmiş yolun nəzərdən keçirilməsi üçün olverişli platforma yaratmaq, post-pandemiya və postmünaqişə reallıqlarında Azərbaycanın yeni prioritetlərini və imkanlarını müzakirə etmək olub.

Bu tədbir beynəlxalq təşkilatların da Azərbaycanın regionda yaratdığı yeni reallıqları qəbul etdiyini, ölkəmizin dünya miqyasında nüfuzunu bir daha göstərdi.

Dünya azərbaycanlılarını bir araya gətirən zəfərimizin simvolu

Zəfərimizin rəmzi, mədəniyyət paytaxtımız Şuşa həm də dünya azərbaycanlılarını bir araya gətirən məkandır. Belə ki, bu ilin aprel ayında Şuşada Dünya Azərbaycanlılarının V Qurultayı keçirildi. Zəfər qurultayına dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan həmyerlilərimiz qatıldı. Bununla Şuşa növbəti dəfə dünya ölkələrinin diqqətini Azərbaycana çəkdi. Zəfər qurultayında 65 ölkədən 400 nəfərə yaxın diaspor nümayəndəsi iştirak etdi. Tədbirdə çıxış edən dövlətimizin başçısı qurultayın adının zəfər qurultayı olduğunu qeyd etdi: "Çünki tarixi zəfərdən sonra ilk dəfədir ki, dünya azərbaycanlıları toplaşır, qurultay keçirir və ümumiyyətlə, zəfər adı xalqımıza çox yaraşır. Siz buraya Zəfər yolu ilə gəlmisiniz, qurultayın adı Zəfər qurultayıdır".

Prezident vurğuladı ki, bundan sonra Azərbaycan xalqı müzəffər xalq kimi yaşayacaq, əbədi yaşayacaq, dövlətimiz qalib dövlət kimi yaşayacaq. Bu, bütün dünya azərbaycanlıları üçün böyük xoşbəxtlikdir. Bu tarixi missiyanı həyata keçirən bizim qəhrəman övladlarımız tarix qarşısında, xalq qarşısında, Vətən qarşısında misilsiz xidmətlər göstərmişlər. Müstəqillik dövründə yetişən gənclər, vətənpərvərlik ruhunda yetişən gənclər bu tarixi hadisəni, tarixi müjdəni Azərbaycan xalqına bəxş etdilər.

Aprildə Şuşada ilk dəfə olaraq Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu və Müdafiə, təhlükəsizlik və korpusiya ilə mübarizə komitələrinin birgə iclası keçirildi.

Aprelin 28-də isə Şuşada "Cənubi Qafqaz: İnkişaf və Əməkdaşlıq" adlı beynəlxalq forum baş tutdu. Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzi (BMTM) və ADA Universitetinin təşkilatçılığı ilə keçirilən forumda dünyanın 20-dən çox ölkəsindən 50-yə yaxın xarici beyin mərkəzlərinin ekspertləri, tədqiqatçı-alimləri və media nümayəndələri iştirak etdilər.

Azərbaycan kulinariyasının nümayişi

May ayında Şuşa daha bir beynəlxalq tədbirə evsahibliyi etdi. Bu, Birinci Beynəlxalq Kulinariya Festivalı idi. Bayrama çevrilən festivalda şəhərin qədimliyi, onun gözəlliyi, Azərbaycan xalqının qonaqpərvərliyi nümayiş etdirildi. Festivalda Azərbaycanla yanaşı, Almaniya, Avstriya, Çin, Fransa, Gürcüstan, İran, İsrail, İtaliya, Malayziya, Türkiyə və Yaponiyadan kulinarlar ölkələrinin milli toaqlarını hazırladılar. Qonaqlara təqdim etdilər. Tədbirdə, həmçinin digər ölkələrdən kulinariya sahəsi üzrə ekspertlər, bloqerlər də təmsil olundular.

Eyni zamanda may ayında ənənəyə çevrilən V "Xarıbülbül" Beynəlxalq Festivalı da keçirildi. Tədbirdə 10 xarici ölkədən müxtəlif folklor üslublarında çıxış edən musiqiçilər, roqs kollektivləri, həmçinin Azərbaycanın müxtəlif regionlarından folklor kollektivləri də iştirak etdilər.

Etibarlı enerji tərəfdaşının mühüm tədbirləri Şuşada keçirilib

May ayının 20-də Şuşa növbəti beynəlxalq konfransın mərkəzinə çevrildi.

"Münaqişədən sonrakı humanitar gündəliyin inkişafı: mədəni mühitin canlandırılması yolu ilə davamlı inkişaf" mövzusunda beynəlxalq konfransın əsas istiqaməti postmünaqişə dövründəki ölkələrin işğaldan azad olunmuş ərazilərdəki mədəni infrastrukturunu dirçəltmək, milli-mənəvi dəyərləri yenidən həmin torpaqlara qaytarmaq üçün davamlı sülhün təmin edilməsi idi.

Iyun ayında isə diplomatik mərkəzimiz Şuşada Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində xüsusi sessiya keçirildi. Sessiyada 100-dən çox yerli və xarici nümayəndə iştirak etdi. Şuşa xüsusi sessiyası çərçivəsində əməkdaşlığa dair bir sıra sənədlər imzalandı. Daha sonra Şuşa Şəhər Dövlət Qoruyucu İdarəsinin əməkdaşları tarixi və mədəni abidələri, şəhərdə aparılan bərpa və yenidənqurma işləri ilə tanış edildilər.

Azərbaycan enerji sahəsində bir çox ölkələrin, xüsusən Avropa İttifaqının etibarlı tərəfdaşına çevrilib, həmçinin Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rol oynayır. Ölkəmiz alternativ enerji sahəsində böyük layihələrin həyata keçirilməsi təşəbbüsü ilə çıxış edir, bu istiqamətdə mühüm addımlar atır. Bu sahədə görülən işlər digər ölkələr tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir.

Iyun ayında isə Şuşada Bülbül adına Vokalçılar VIII Beynəlxalq müsabiqəsinin final mərhələsi baş tutdu. Müsabiqədə Azərbaycan, Rusiya, İsrail, Türkiyə, Monqolstan, Özbəkistan, Ukrayna, Meksika, Qazaxıstan və digər ölkələrdən 100-ə yaxın ifaçı iştirak etdi.

Sentyabrda şairə və xeyriyyəçi Xurşidbanu Natəvanın 190 illiyinə həsr olunmuş "Shusha Chess-2022" beynəlxalq turniri Azərbaycanın idman sahəsinə xüsusi diqqətinin nəticəsi idi. Kişilər və qadınlar arasında 4 gün davam edən yarışlarda 9 ölkədən 20 tanınmış qrosmeyster təmsil olunurdu.

Şuşa Qarabağa nur saçır

İki il ərzində Şuşada keçirilən tədbirlərin miqyası böyükdür. Mədəniyyət paytaxtımız artıq milli-mədəni və beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi məkana çevrilib və Prezident İlham Əliyevin xüsusi diqqət və qayğısı ilə yenidən dirçəlib.

Təsədüfi deyil ki, dövlət başçısının 2020-ci il noyabrın 8-də səsləndirdiyi "Şuşa, biz qayıtdıq. Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik" ifadəsi qələbə müjdəsi kimi xalqımızın qüruruna çevrilib. Əzəli sahiblərinin doğma şəhərlərinə dönüşü, şəhərdə görülən quruculuq işləri sanki Şuşanın dumanlı dağlarının əvvəlki əzəmətinə özünə qaytarır, bərpa edir. Şuşa beynəlxalq səviyyəli, mötəbər tədbirlərə evsahibliyi etməklə dünyaya qonaqpərvərliyin və dirçəlişin əsl örnəyini göstərir.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Düşmən ilk gündən tələs içindəydi...

Ədalət Kərimov Şabran rayonunun Söhbətli kəndində anadan olub. Gözünü açıb gözəllik görüb. Ədalət deyir ki, evimizin yarındakı başıqarlı şey qayalar göz oxşayırdı.

Yazda dağların yamacını al-qırmızı lalələr bəzəyirdi. Şirli-şirli axan cayların səsi, quşların nəğməsi ruhumuza nəغمə oxuyardı. Elə bildirdim ki, dünya yalnız gözəllikdən ibarətdir. Qarlı bir çığ gecəsi idi. Qəfildən televizorda veriliş dayandı... Şəhəri atam bir xəbər öyrənmək üçün evdən çıxıb, bir də axşamüstü geri döndü. Sanki bir günün içində qocalıb belə bükülmüşdü...

Sovet qoşunları Bakıda dinc əhalini qırıb... Sözü bitirməmiş atamı höknürtü tutdu. Onu heç vaxt belə aciz, kəməksiz görməmişdim... Onda cəmi 7 yaşım var idi... Qəribə hisslər keçirdim... Gözüm divara vurulmuş xalçanın üstündən asılmış tüfəngə sətəşdi. Üzümlü atama tutub bircə onu soruşa bildim: "Bura da gələcəklər?" Şəhər uşaqları başıma yığıb, "müdafiə səddi" qururduq... Bir qədər sonra Xocalı faciəsi baş verdi. Ermənilər südümə körpələri, qadınları, qocaları qırırdılar. Televizorda bu dözülməz mənzərəni görüb dəhşətə gəlmişdim. Uşaq olsam da, duyduqlarımdan od tutub yanırıdım. O gün qərarımı verdim ki, böyüyüb əsgər olacam. Mən də vətənim, elimi yağıldan qoruyacağam...

Polkovnik-leytenant Ədalət Kərimov zabitliyə gedən yolun hekayəsini danışdıqca sanki o illərə qayıdır, barmaqları düyünlənir, içində qəzəb köpürür...

Ədalət Kərimov 7-ci sinfi bitirdikdən sonra 1997-ci ildə Türkiyənin İzmir şəhərində yerləşən Maltəpə əsgəri litseyinə qəbul olub. Daha sonra Türkiyənin Milli Müdafiə Universitetinin Quru qoşunları Hərbi Məktəbini (Kara Harp Okulu) bitirib vətənə döndür. Leytenant rütbəsində xidmətə başlayan Ədalət Kərimov bu gün də şəhərlə öz xidməti vəzifəsini polkovnik-leytenant rütbəsində davam etdirir.

Xidmət etdiyi bu illərdə həmişə ön cəbhədə düşmənlə üz-üzə, göz-gözə olub. O deyir: "Bu illər ərzində düşmənin torpaqlarımızda etdikləri vəhşilikləri görüb, qısa gününü səbrsizliklə gözləyirdim. Bu günün gələcəyinə, düşmənlə layiqli olduğu cavabı verəcəyimizə adım kimi əmin idim. Ordumuzun təchizat-təminatı, döyüş hazırlığını, qoşun növlərinin komplektləşməsinə və Ali Baş Komandanın qətiyyətini görüb inanırdım ki, düşmənlə layiqli olduğu cavabı verəcəyimiz gün uzaqda deyil".

27 sentyabr 2020-ci ildə ordumuz torpaqlarımızı azad etmək üçün zəfər yürüşünə çıxanda Ədalət Kərimov da ön cəbhədə olub. Bölmələrin rəhbərliyini təmin edib. Cəbrayıldan başlanan döyüş yolu, Qubadlı, Laçın istiqamətində davam edib...

Ədalət Kərimov deyir ki, müharibə vaxtı rəhbərliyin düzgün təşkilindən çox şey asılıdır. Döyüş qrupları komandanlığı arasında əlaqənin təşkili çox şeyi həll edir. Şükür ki, işimizin öhdəsindən qüsuruzsuz gələ bildik.

Ədalət Kərimov əlavə edir ki, müharibənin ilk gündən düşmənin rabitə xəttinə düşə bildik. Elə ilk gündən düşməni qorxu, tələs içindəydik. Başlarını itirmişdilər. Düşmənin nə edəcəklərini, haradan hücumuna keçəcəklərini, harada zəif olduqlarını öyrənir, onların planları haqqında dəqiq məlumatlar toplayıb komandanlığa ötürürdük. Açıq deyir ki, ermənilər bunu hiss edib təxribat xarakterli məlumatlar, dezinformasiyalar ötürməyə çalışırdılar. Düşmənin kəleybi baş tutmurdu. Əksinə, biz onları öz torlarına salırdıq...

Polkovnik-leytenant Ədalət Kərimov deyir ki, zabit olmağımla, Vətənimin müdafiəsində durmağımla həmişə fəxr etmişəm. Vətən müharibəsində qazandığımız Qələbədən sonra bu hiss daha da artır. Qürurluyam ki, torpaqlarımızın düşməni işğaldan azad olunmasında mənim də payım var. Nə yaxşı ki bu problemi Ali Baş Komandan İlham Əliyevin sərkərdəliyi ilə bizlər həll etdik. Gələcək nəsillər müharibəsiz, sülh içində, gündən-günə gözəlləşən, qüdrətli Azərbaycanda yaşayacaqlar.

44 günlük Vətən müharibəsi bizə yalnız düşməni işğal altında olan torpaqlarımızı qaytarmadı, həm də bu vətən, bu torpaq uğrunda canını hər an qurban verməyə hazır olan igid, qəhrəman oğullarımızı tanıtdı. Onlardan biri də ömrünü vətənə xidmətdə keçirmiş polkovnik-leytenant Ədalət Nüsrəddin oğlu Kərimovdur. Bu vətən durduqca gələcək nəsillər onların yazdıqları qəhrəmanlıq dastanını oxuyub deyəcəklər: "Var olun, Vətən oğulları, biz sizinlə fəxr edirik".

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

YENİ AZƏRBAYCAN PARTİYASI

milli etimadın və siyasi həmrəyliyin ali ünvanıdır

YAP-ın 30 illik yubileyi mühüm tarixi hadisələr dövrünə təsadüf edir. Ötən il Azərbaycan dövlət müstəqilliyinin bərpasının 30 ili tamam oldu. Bu günlərdə xalqımız 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı tarixi qələbənin ikinci ildönümünü qeyd etdi. Bu sırada əhəmiyyətli yer tutan digər bayramlar - Dövlət Bayrağı Günü və Konstitusiyaya Günü də artıq ərazi bütövlüyümüzün bərpa olunduğu şəraitdə keçirilir. Bu tarixi hadisələri səciyələndirən ən başlıca amil isə Ulu Öndərin siyasəti, onu uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev və bu siyasəti icra edən Yeni Azərbaycan Partiyasıdır.

Ötən 30 il ərzində tarixi nailiyyətlərimizin əsl mahiyyətini anlamaq və onu gələcək nəsillərə ötürdüğü kimi çatdırmaqdan ötrü biz dövlət müstəqilliyimizə gedən yolu, o cümlədən YAP-ın yaranması zərurətini düzgün təhlil etməliyik. Bu, bilavasitə partiyanın banisi Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyəti ilə bağlıdır.

Müstəqil və bütöv Azərbaycanın Zəfər partiyası

İlk növbədə onu qeyd etmək lazımdır ki, Heydər Əliyev 1987-ci ildə SSRİ ali hakimiyyət orqanlarında tutduğu yüksək vəzifələrdən uzaqlaşdırdıqdan sonra ona qarşı bu ədalətsiz münasibətdən məyus olmuş Azərbaycan xalqının sovetlər birliyinə inamı sarsıldı və bu, onun müstəqillik düşüncələrinə ilk təkan oldu. Çünki Ulu Öndər sovet Azərbaycanına rəhbərliyinin birinci dönməsində (1969-1982-ci illər) lider kimi xalqın böyük rəğbətini qazanmışdı.

Heydər Əliyev Moskvada siyasi fəaliyyətdən təcrid olunandan dərhal sonra keçmiş ittifaqın ermənipərəst rəhbərləri Dağlıq Qarabağda separatçı hərəkatlara rəvac verdilər. Bu, həm də 1988-1989-cu illər ərzində 300 minədən çox soydımızın Ermənistandan kütləvi deportasiyası ilə nəticələndi. Bu hadisələr o dövrdə Azərbaycanın milli azadlıq hərəkatına təkan verən amillərə çevrildi.

1988-ci ildən başlayaraq Azərbaycanda dərinləşməkdə olan ictimai-siyasi böhran, hakimiyyətdə olan şəxslərin qorxaqlığı və həmçinin cəbhəçilərin tərxiyyət xarakterli davranışları sovet qoşunlarının Bakıya yeridilməsi və 1990-cı il qanlı 20 Yanvar hadisələri ilə nəticələndi. Bu hadisəyə ilk olaraq koskin etirazını bildirən və on dəqiqəyə obyektiv tarixi qiyməti verən də məhz Heydər Əliyev oldu. Onun cəsarətli bəyanatından ruhlanmış Azərbaycan xalqının milli azadlıq hərəkatı daha da geniş vüsət aldı.

Həm Moskvadan, həm də Bakıdan təzyiqlərə məruz qalan Heydər Əliyev 1990-cı ilin yayında Bakıya gəldi, sonra isə Naxçıvana getdi və həmin il noyabrın 17-də Muxtar Respublikanın Ali Məclisinin sədri seçildi. O, hələ dövlət müstəqilliyinin rəsmi bəyan olunmadığı bir vaxtda üçrəngli bayrağımızı qaldıraraq Naxçıvanda sovet rejiminin sonuna çıxmaqla suverenliyimizin bərpasına aparın yolun təməlini qoydu. Prezident İlham Əliyev dövlət Müstəqilliyi Günündə Füzuli rayonunun ictimaiyyəti nümayəndələri ilə görüşürkən bu əlamətdar faktla bağlı tarixi həqiqətləri ictimaiyyətin diqqətinə çatdırmışdır: "...Bizim o ildə digər tarixi həqiqət var - o da 17 noyabr tarixidir. 1990-cı il noyabrın 17-də Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə o vaxt Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının adı dəyişdirildi. "Sovet Sosialist" sözləri o addan götürüldü, sadəcə,

Naxçıvan Muxtar Respublikası adlandırıldı. 1990-cı il noyabrın 17-də Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağı Naxçıvanda rəsmi bayraq kimi qəbul edildi".

1991-ci il oktyabrın 18-də formal müstəqilliyə imza atan Azərbaycan rəhbərliyinin sərəşsizliyi və sonrakı mərhələdə Müttəllibov hakimiyyətini devirən AXC-nin xəyanətkar fəaliyyəti nəticəsində ölkə ağır böhranla üzləşdi. Bu elə bir dövr idi ki, artıq Qarabağda ermənilər üstünlüyü ələ almış, Azərbaycanın dövlət kimi mövcudluğu sual altına düşmüş, sovetlər dövründə Heydər Əliyevin yaratdığı güclü fundamental iqtisadiyyat tamamilə dağıdılmışdı.

Sözsüz ki, Azərbaycan xalqı bütövlükdə özünün müstəqillik uğrunda apardığı mübarizəsinin bir qrup qarşılaşdığı tələfətdən heçə endirilməsi ilə barışmayacaqdı. Məhz buna görə də "91-lər" adlanan bir qrup ziyalı, əslində, bütün xalqın iradəsinə həyata keçirəməli müxalifət partiyası kimi yaranmış Bakıya Heydər Əliyevə müraciət edərək onu siyasi mübarizədə lider olaraq gördüklərini və onun etrafında birləşdiklərini elan etdilər. 21 noyabr 1992-ci il tarixdə AXC-Müsavat ehtiyatının iqtidardə olduğu dövrdə 550 nəfər siyasi həmfikirin iştirakı ilə YAP-ın təsis konfransı keçirildi və Heydər Əliyev partiyanın sədri seçildi. Ulu Öndər müxalifət partiyası kimi yaranan təşkilatın gələcək perspektivlərini dəyərləndirərək demişdir: "...Bela partiyası Azərbaycanın siyasi-ictimai həyatında fəal iştirak edərək yeni, müstəqil Azərbaycan dövlətinin möhkəmləndirilməsində və inkişafında tarixi rol oynaya bilər". Və tarix sübut etdi ki, dahi Heydər Əliyev öz siyasi proqnozlarında yanılmamışdır.

Beləliklə, YAP - Azərbaycan xalqının müstəqillik hərəkatı nəticəsində yaranmış təşkilat kimi siyasi mübarizə meydanına qədəm qoymuşdur. Çünki xalqın azadlıq hərəkatına yamaq kimi qoşulmuş AXC-nin məqsədi tamam başqa idi. Qorbaçovun "yenidənqurma" siyasətinin nəticələrindən biri kimi bir çox sovet respublikalarında, o cümlədən Azərbaycanda da xalq hərəkatına populist şüarlarla silahlanmış, əslində isə Moskvadan və Qorbin anti-Azərbaycan dairələrindən müxtəlif şəxslər cəlb edilmişdi. Məhz bunun nəticəsidir ki, sonralar AXC-Müsavat ehtiyatı 1992-1993-cü illər ərzində Qarabağın işğalına münbit şərait yaradan bütün mümkün addımları atdı. Reallıq bundan ibarət idi ki, Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə yaranmış Yeni Azərbaycan Partiyası xalqın müstəqillik uğrunda apardığı mübarizənin layiqli aparıcı siyasi qüvvəsi kimi fəaliyyət göstərdi. Partiyaya və Heydər Əliyevə, onun görkəmli simalarına qarşı təhdidlər YAP-ı həqiqət yolundan döndərə bilmədi, lakin özünü demokratiya qarşısı kimi xalqa sırayan AXC-nin terrorçu mahiyyətini ortaya qoydu.

1993-cü ilin faciəli 4 iyun Gəncə hadisələri Azərbaycanı hakimiyyət böhranının kulminasiyasına nöqtəsinə çevirdi. Xalqın təkidlə dəvətilə Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldi. Heydər Əliyev 15 iyun 1993-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sədri seçildi və 3 oktyabr 1993-cü il prezident seçkilərində qalib gəldi. YAP 1995-ci ildə keçirilən parlament seçkilərində ən çox yer əldə etməklə Azərbaycanda iqtidar partiyasına çevrildi. Fəaliyyətdə olduğu müddət ərzində siyasi təşkilat kimi bu statusu ləyaqətlə daşımağa nail oldu. Ona görə də Ulu Öndər Heydər Əliyevin "YAP - dünyanın və gələcəyin partiyasıdır" ifadəsi yarandığı dövrdən hər zaman aktuallığını qoruyub saxlamaqdadır.

YAP fəaliyyətə başladığı ilk gündən xalqın xoşbəxt gələcəyini nəminə Heydər Əliyev tərəfindən işlənilib-hazırlanmış proqrama uyğun fəaliyyət göstərmişdir. Partiyamız bütün bu dövrdə cəmiyyətin aparıcı siyasi qüvvəsinə dövlətinin möhkəmləndirilməsində və inkişafında tarixi rol oynaya bilər". Və tarix sübut etdi ki, dahi Heydər Əliyev öz siyasi proqnozlarında yanılmamışdır.

Prezident İlham Əliyevin səmərəli və novator fəaliyyəti 2005-ci ildə partiyamızın III Qurultayında onun yekdilliklə YAP-ın Sədri seçilməsini şərtləndirdi. Bu, Azərbaycanda yeni siyasi konfiqurasiyanın formalaşmasına aparın yolun başlanğıcı idi. YAP-ın ötən il baş tutmuş növbədənkonar VII Qurultayı isə təşkilatın siyasi həyatında yeni inkişaf mərhələsinin başlanğıcını qoydu. Təşkilatın müasir çağırışlarına uyğun yeni Məramnamə və Nəzəməsinin qəbul olunması YAP-ın sonrakı dövrdə ölkənin siyasi həyatında aparıcı qüvvə kimi mühüm nailiyyətlər qazanmasını şərtləndirdi. Partiyada birinci müavin postunun təsis olunması və bu postun ölkənin Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevə həvalə olunması isə idarəetmə prosesinin təkmilləşdirilməsi xidmət edən mühüm amildir.

Ən əsası, Azərbaycan xalqı üçün tələfütüklü məqamlarda, 44 günlük Vətən müharibəsində möhtəşəm zəfərin qazanılması üçün heç də sonuncu şort olmayan xalq-Prezident-ordu birliyinin, siyasi həmrəyliyin əldə olunmasında YAP-ın rolu əvəzədir. Bununla siyasi təşkilatların rolu və yeri baxımından hakim partiya 44 günlük Vətən müharibəsinin gedişində Azərbaycanın siyasi həyatında yeni bir stratejiyanın inteqrasiyası və milli birlik modelinin əsasını qoymuş oldu. Cənab İlham Əliyev YAP-ın cəmiyyətə kifayət qədər tarixi uğurlar əldə etmişdir. Bu uğurlar həm iqtisadiyyatda, həm sosial sahədə, eyni zamanda Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artması sayəsində əldə edilmişdir. Eyni zamanda bu uğurların sırasında ölkədə əldə edilmiş milli birlik və birləşmənin nəticəsində uzun illər ərzində işğal altında olan torpaqlarımızın azad olunması xüsusilə vurğulamaq lazımdır.

Yeni Azərbaycan Partiyasının rəhbəri, Prezident cənab İlham Əliyevin fəaliyyəti zamanı, yəni son 19 ildə Azərbaycanda mühüm nailiyyətlər əldə olunmuşdur. Əvvəlcə onu deyək ki, Azərbaycanda dayanıqlı əsaslara söykən milli-siyasi birlik yaranmışdır. Bu birlik həm xalq-iqtidar birləşməsidir, həm də müxtəlif millətlərin və dinlərin birləşməsidir. Ölkədə belə bir birləşmə əldə olunması çox ciddi bir uğurdur. Uzun illərdir bu birləşməni pozmağa çalışan qüvvələrin bütün səylərinə baxmayaraq, bu mühüm uğuru qoruyub saxlamaq mümkün olmuşdur.

Yeni Azərbaycan Partiyasının nüfuzunun yüksəlməsində onun daim xalqın maraqlarına xidmət etməsi, partiyamızın Sədri cənab İlham Əliyev və Sədrin birinci müavini Mehriban xanım Əliyevə olan ümumxalq məhəbbətinin daha da artması müstəsna rol oynayıb.

Son 19 ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı 3 dəfədən çox artmışdır. Cənubi Qafqazın iqtisadiyyatının 65 faizə yaxını Azərbaycana aiddir. Bu gün regionda Azərbaycanın iştirakı olmadan reallaşan hər hansı bir layihə yoxdur. Azərbaycan iqtisadi baxımdan regionda ən müstəqil ölkədir. "Şərqi-Qərbi", "Şimal-Cənub" nəqliyyat koridorlarının ölkəmizə verdiyi iqtisadi fayda, enerji resurslarımızın Avropa bazarlarına ixrac həcmiminin artması, mühüm iqtisadi məkan kimi formalaşan Türk Dünyası Azərbaycanın iqtisadi imkanlarını və rolunu daha da artırmışdır. İqtisadi gücümüz hesabına Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun yenidən

YENİ AZƏRBAYCAN PARTİYASI
VI QURULTAYI

YAP = Bizim tək rəqibimiz zamandır!

31 il öncə Azərbaycan Respublikası müstəqilliyini elan etsə də, özəmənk rəhbərlik dövləti möhkəmləndirmək, xalqı qorumaq, separatçılıqla mübarizə aparmaq, iqtisadiyyatı qurmaq kimi təməl bacarıqlardan məhrum idi. Bütün bunların isə ağı-acısını xalq çəkirdi, faciələr yaşayırdı, dövlətçiliyə və müstəqilliyə olan inamı durmadan azalırdı. Şuşanın, Laçının, Kəlbəcərin işğalı, digər rayonların da "bu gün-sabah" işğal olunacağı reallığı ilə üz-üzə qalan xalqın yeganə ümidi Ulu Öndər Heydər Əliyev idi. O, ölkəmizin bir hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikasında bu cür ssenarilərin qarşısını alır, real işğal təhlükəsini dəf edirdi, dövlətçilik quruculuğunun əsaslarını qoyurdu.

Belo bir şəraitdə ölkə ziyalıları xalqın arzusunu yerinə yetirərək Ulu Öndər Heydər Əliyevə müraciət edərək birlikdə Yeni Azərbaycan Partiyasını yaratdılar. 30 il öncə Yeni Azərbaycan Partiyası müxalifət partiyası kimi yaranmışdır. Müxalifət partiyası kimi o zaman da partiyamızın Azərbaycanın xilas olması ilə bağlı cəsarətli təşəbbüslərlə çıxış etməsi və dövlətçilik ideyalarını rəhbər tutması vacib idi. Ona görə də Yeni Azərbaycan Partiyası tarixi zərurətdən yaranmışdır. Partiyamızın inkişafı və güclənməsi Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyaları, onun nüfuzu, uzaqgörənliyi dövlətçiliklə bağlı zəngin təcrübəsi və məsləhətləri əsasında baş vermişdir. Ötən dövr ərzində Yeni Azərbaycan Partiyası müxalifət partiyasından iqtidar partiyasına və eyni zamanda Cənubi Qafqazın ən böyük siyasi partiyasına çevrilmişdir. 1993-2003-cü illər ərzində Azərbaycan parçalanmaq, məhv olmaq təhlükəsindən qurtularaq hər il möhkəmlənən, müstəqilliyini əbədi edən, iqtisadiyyatı sabitləşərək inkişaf yoluna çıxan, beynəlxalq nüfuzunu artırmaq üçün birləşməni qoruyub saxlamışdır. Bu illər ərzində ölkənin sonrakı inkişafının və uğurlarının möhkəm əsası qoyulmuşdur.

Son 19 ildə Azərbaycanın bütövlükdə inkişafı, əldə etdiyi uğurlar Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri cənab İlham Əliyevin yorulmaz, fədakar fəaliyyəti, onun cəsarəti və eyni zamanda uzaqgörənliyi sayəsində mümkün olmuşdur. Azərbaycan keçən dövr ərzində kifayət qədər tarixi uğurlar əldə etmişdir. Bu uğurlar həm iqtisadiyyatda, həm sosial sahədə, eyni zamanda Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artması sayəsində əldə edilmişdir. Eyni zamanda bu uğurların sırasında ölkədə əldə edilmiş milli birlik və birləşmənin nəticəsində uzun illər ərzində işğal altında olan torpaqlarımızın azad olunması xüsusilə vurğulamaq lazımdır.

Yeni Azərbaycan Partiyasının rəhbəri, Prezident cənab İlham Əliyevin fəaliyyəti zamanı, yəni son 19 ildə Azərbaycanda mühüm nailiyyətlər əldə olunmuşdur. Əvvəlcə onu deyək ki, Azərbaycanda dayanıqlı əsaslara söykən milli-siyasi birlik yaranmışdır. Bu birlik həm xalq-iqtidar birləşməsidir, həm də müxtəlif millətlərin və dinlərin birləşməsidir. Ölkədə belə bir birləşmə əldə olunması çox ciddi bir uğurdur. Uzun illərdir bu birləşməni pozmağa çalışan qüvvələrin bütün səylərinə baxmayaraq, bu mühüm uğuru qoruyub saxlamaq mümkün olmuşdur.

Yeni Azərbaycan Partiyasının nüfuzunun yüksəlməsində onun daim xalqın maraqlarına xidmət etməsi, partiyamızın Sədri cənab İlham Əliyev və Sədrin birinci müavini Mehriban xanım Əliyevə olan ümumxalq məhəbbətinin daha da artması müstəsna rol oynayıb.

Son 19 ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı 3 dəfədən çox artmışdır. Cənubi Qafqazın iqtisadiyyatının 65 faizə yaxını Azərbaycana aiddir. Bu gün regionda Azərbaycanın iştirakı olmadan reallaşan hər hansı bir layihə yoxdur. Azərbaycan iqtisadi baxımdan regionda ən müstəqil ölkədir. "Şərqi-Qərbi", "Şimal-Cənub" nəqliyyat koridorlarının ölkəmizə verdiyi iqtisadi fayda, enerji resurslarımızın Avropa bazarlarına ixrac həcmiminin artması, mühüm iqtisadi məkan kimi formalaşan Türk Dünyası Azərbaycanın iqtisadi imkanlarını və rolunu daha da artırmışdır. İqtisadi gücümüz hesabına Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun yenidən

ƏLİ HÜSEYNLİ,
Milli Məclisin Sədrinin birinci müavini, parlamentin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri

qurulması, nəhəng bərpa-quruculuq işlərinin aparılması iqtisadi imkanlarımızın daha da artmasına xidmət etməkdədir.

Azərbaycanın iqtisadi, maliyyə resursları ölkəmizin müstəqilliyini təmin edəcək qədər yetərlidir və bundan sonra da Azərbaycanın müstəqilliyinin, iqtisadi qüdrətinin güclənməsini təmin edəcəkdir.

XXI əsrdə Azərbaycan dünyada artıq etibarlı, nüfuzlu, öz milli dəyərləri olan, qurub-yaradan, güclü və müstəqil bir ölkə kimi qəbul olunur. Azərbaycan bu gün Qoşulmama Hərəkatının sədridir. Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasına rəhbərlik edən ölkələrdən biri olub, bütövlükdə Avropa Şurasında, ATƏT-də, Avropa İttifaqında müstəqil və yaradıcı mövqeyi olan çox az saylı ölkələrdən biridir.

Əldə etdiyimiz ən böyük uğur isə təbii ki, Azərbaycan xalqının vahid bir amal uğrunda apardığı Vətən müharibəsindən tam qalib çıxmasıdır. 2020-ci il 8 noyabr tarixində Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qəhrəman Azərbaycan Ordusunun torpaqlarımızı işğaldan azad etməsi tariximizin ən böyük uğurlarındandır. Və bu zəfər bizim gələcək taleyimizi, inkişafımızı, nüfuzumuzu da müəyyən etmişdir.

Azərbaycan dövləti işğalın nəticələrini aradan qaldırılması üçün sürətli quruculuq işlərinə başlamış, qısa müddət ərzində möhtəşəm layihələri gerçəkləşdirməyə nail olmuşdur. Artıq ilk yaşayış məntəqəsi inşa edilmiş, insanların öz doğma yurdlarına geri qayıdışı təmin olunmuşdur.

Ərazilərin minalardan təmizlənməsi, bərpa və yenidənqurma işlərinin aparılması, lazımı infrastrukturun yaradılması, öz doğma yurdlarına qayıdacaq vətəndaşlarımızın rahat yaşayışı və işgüzar fəaliyyəti üçün lazımı şəraitin təşkil edilməsi istiqamətində miqyaslı işlər davam etməkdədir. Qısa müddət ərzində Şuşada və Ağdamda mədəniyyət abidələrinin bərpası, Füzuli və Zəngilan Beynəlxalq aeroportlarının, yol, elektrik infrastrukturunun işə düşməsi xalqımızın qurucu niyyətinin, iradəsinin və gücünün yenidən bütün dünyaya nümayiş etdi.

Müasir Azərbaycan XXI əsrdə dünyada yeni reallıqlar yaradan xalq kimi, qalib xalq kimi, regionda daha çox hesablaşılan bir ölkə kimi qəbul olunur.

Əldə etdiyimiz mühüm nailiyyətlər Yeni Azərbaycan Partiyasının rəhbəri kimi Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin və eyni zamanda bu amallara xidmət edən hər bir azərbaycanlının əməyinin nəticəsidir.

Biz artıq yeni bir reallıqla dövrümüzə daxil olmuşuq. Biz reallıqları öz gücümüzlə yaratdıq. Yeni dövrün də əsas söz sahibi Azərbaycandır.

Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da fəaliyyətinə müasir çağırışlara uyğun həyata keçirəcək. Bu çağırışlar isə durmadan artır. Hazırda dünya çalxalanır, iqtisadi böhranlara sürüklənir. Lakin yeni təhlükələrə yanaşı, həm də yeni imkanlar yaranır.

Yeni Azərbaycan Partiyasının rəhbərliyi müntəzəm olaraq bu çağırışları və imkanları təhlil edir, onlara cavab vermək üçün partiyamızın inkişaf etdirilməsi və onun qarşısında duran məqsədlərə çatmaq naminə yeni resursların tapılması istiqamətində səyler göstərir.

"Biz böyük tarixi uğurlar əldə etmişik və eyni zamanda bundan sonra hansı uğurlar əldə edəcəyimizlə bağlı düşünməliyik. Təbii ki, burada bizim ən böyük rəqibimiz zamandır", - deyər Prezident İlham Əliyev bildirmişdir.

Zaman sürətlə axır, dövr sürətlə dəyişir. Belə bir zamanda ölkəmiz qarşısında da çox mühüm çağırışlar dayanır. Tarix göstərir ki, indiki dövrdə zamanla ayaqlaşmaq, biz gələcəkdə bir çox məsələlərdə geridə qala bilərik. Aparıcı partiya kimi bu barədə düşünmək bizim vəzifə borcumuzdur, bu, eyni zamanda missiyamızdır. Partiya Sədrimiz verdiyi tapşırıqların bir çoxu həm də bu missiya ilə bağlıdır.

YAP hədəflərə nail olmaqla Azərbaycanda daim müasir texnologiyalardan istifadə edən, eyni zamanda bu texnologiyalar vasitəsilə yeni gündəlik yaradan, yeni ideyalar və dəyərlər yayan bir partiya olaraq inkişaf etməyi əsas hədəf kimi müəyyən etmişdir.

Bu, eyni zamanda partiyamızın ənənəvi funksiyalarından bəhrələnməklə və yeni çağırışlara cavab verməklə, gənc və orta nəsildən olan şəxslərin siyasi cəhətdən daha da püxtələşməsi, onların yüksək davranış nümayiş etdirməsi kimi bir vəzifəni qarşıya qoymağdır ki, bu da indiki dövrdə çox mühüm bir vəzifədir.

Əminəm ki, biz YAP olaraq partiyamızın Sədri tərəfindən müəyyən edilən hədəflərə çatmaqla, Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Gələcəyin Partiyası olmaq" missiyasını özmlə davam etdirəcəyik. 30 il ərzində dövlətin güclənməsi və xalq rifahının artmasına xidmət edərək nail olmuş Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da milli maraqların təmin olunmasında siyasi fəaliyyətinə daha da gücləndirəcək və cənab İlham Əliyevin sədrliyi ilə yeni qələbələrə imza atacaqdır.

Tahir MİRKİSİLİ,
Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri

Mümkünsüzdür!

İlham Əliyev bir daha qətiyyətlə bəyan etdi ki, Azərbaycanda erməni azlığına aid məsələlərin sülh sazişinə daxil edilməsinə razılıq verməyəcək

Əvvəlki 1-ci səh.

Çünki Ermənistan həqiqətən sülh arzulaırdısa, Azərbaycanın əvvəlki təklifinə (torpaqların geri qaytarılması, masından sonra barış sazişinin imzalanmasına) cavab verərdi. Müharibə başa çatdıqdan dərhal sonra sülh sazişi üzərində danışıqlara başlamağı təklif edən Azərbaycan olub. Bu, dünya tarixində nadir hallardandır ki, ərazisi uzun illərdə işğal altında olan, ədalətli güc yolu ilə bərpa edən, düşməni məğlub edərək torpağından qovən ölkə sülh təklif etsin.

Qalib sərkdə bir daha diqqətə çatdırıb ki, savaştan sonra Azərbaycan məlum 5 prinsiptən ibarət sülh və bir növ çərçivəni, həmçinin delimitasiya komissiyasını yaratmağı təklif edib. Bu, münasibətlərin normalaşdırılması üçün əsasların müəyyən edilməsi cəhdi idi. Ermənistan isə bu prosesin ilkin mərhələsində çox tərəddüdü etdi. İndi isə bu ölkə sülh haqqında danışır. Yəni Azərbaycan məğlub ölkənin anlamında sülhün nə olduğunu anlamır.

Bununla belə, qalib ölkənin mövqeyi aydındır. Bunu İlham Əliyev dəfələrlə ictimaiyyət qarşısında, o cümlədən Avropa Komissiyasının rəhbərliyi və normalaşma prosesində iştirak etmiş, hazırda iştirak edən ölkələrin, yəni Birləşmiş Ştatların və Rusiyanın liderləri ilə kontaktları zamanı qeyd edib. Bu istiqamətdə iki yol var - Azərbaycan-Ermənistan əlaqələrinin normalaşdırılması prosesi və həmçinin hüquqları və təhlükəsizlik baxımından Azərbaycanda, Qarabağda erməni azlığına aid məsələlər.

Artıq iki ilə yaxındır ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh danışıqları prosesi davam etməkdədir. Həm Avropa İttifaqı, həm də Rusiyanın vasitəçiliyi ilə tərəflər arasında bir neçə görüş keçirilib. Hətta Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan, nöinki İlham Əliyevin irəli sürdüüyü 5 prinsipi qəbul edib, həmçinin Praqa və Soçi görüşlərində altına imzasını atdığı bəyanatlarla Azərbaycanın suverenliyini də tanıyıb. Bununla

da Ermənistan Qarabağın Azərbaycana məxsus olduğunu bir daha təsdiqləyib.

Azərbaycanın istəyi bütün müttəfiqləri ilə qarşılıqlı və faydalı münasibətlərdir, lakin ilk növbədə milli maraqlarımızın təmini, müstəqilliyin daha da güclənməsi əsas hədəfdir.

Ermənistanla aparılan sülh danışıqları prosesində İlham Əliyevin ortaya qoyduğu mövqə birmonalı şəklidə hər kəsə bəllidir. Azərbaycan Prezidenti hər iki xalqın maraqlarını əks etdirən ədalətli sülhün tərəfdarı və təminatçısıdır. Artıq sadə ermənilər də yaxşı anlaşırlar ki, xəstə toxeyüllü erməni milliyətçiliyi onlara heç nə qazandırmayıb və qazandırmayacaq. Yeganə yol Azərbaycanla hesablaşmaqdır.

Ermənistanın dediyi sözlərə əməlləri və planları ziddiyyət təşkil edir

Lakin son vaxtlarda Ermənistanın gələcək bəyanatları çox ziddiyyətlidir. Ermənistan bir tərəfdən bəyanat

lara imza ataraq Azərbaycanın ərazi-sini və suverenliyini tanıdığına söyləyir, digər tərəfdən Azərbaycanda erməni azlığına aid məsələləri sülh sazişinə salmaq istəyirlər. Bu da töbi ki, mümkün olan məsələ deyil.

Ona görə də İlham Əliyev bildirdi ki, artıq Ermənistan tərəfinin əməlləri sözlərlə deyil, addımlarla ölçülməlidir: "Əgər bu ölkə sülh istəyirsə, onda o, çox təhlükəli ritorikadan əl çəkməlidir. Bu yaxınlarda Ermənistan rəsmiləri Azərbaycanı İŞİD və "Əl-Qaidə" ilə müqayisə etmişdilər. Fikrimcə, bu, çox təhlükəli ritorikadır. Birincisi, onların özləri İŞİD və "Əl-Qaidə" kimi hərəkət etmişdilər. Avropa İttifaqının səfirləri azad edilmiş ərazilərə baş çəkmişdilər. Ermənilər tarixi və dini irsə İŞİD və "Əl-Qaidə"nin eynilə etdiyi kimi yanaşmışdılar. Biz yox. Onlar. Onlar terror aktları törədiblər. Onlar soyqırım törədiblər. Onlar bizim məscidləri uçurublar. Biz yox".

Azərbaycan Prezidenti bir daha qətiyyətli mövqeyini nümayiş etdirərək bəyan etdi ki, əgər Ermənistan Qarabağda ermənilərin hüquqları və təhlükəsizliyi barədə söhbət aparmaq istəyirsə, bu, alınmayacaq. Çünki Azərbaycan bu haqda Qarabağda yaşayan ermənilərlə danışımağa hazırdır: "Amma Moskvanın göndərdiyi, ciblərində rus xalqından oğurladığı milyardlarla pula sahib Vardanyan kimi insanlarla yox. O, Moskvadan oraya çox aydın gündəliklə göndərib. Biz Qarabağda yaşayan və orada yaşamaq istəyən insanlarla söhbətə hazırıq. Biz buna hazırıq. Yeri gəlmişkən, bu proses başlayıb. Əgər elə indicə qeyd etdiyim bəzi ölkələrdən, yəni kənardan müdaxilə olmasa və həmin prosesi dayandırmaq cəhdləri edilməyə, onda hesab edirəm ki, proses daha dinamik gedə bilər. Lakin bunun Paşinyana və onun hökumətinə heç aidiyyəti yoxdur".

Bir sözlə, İlham Əliyev bir daha göstərdi ki, Azərbaycan qalib ölkə kimi həm də dikte edən tərəfdir, milli maraqlarımız üçün əhəmiyyət daşıyan bütün məsələləri qarşı tərəfə qəbul edir və görüşlərdə ölkəmizin böyüklüyünü, gücünü bir daha nümayiş etdirir. Sülh müqaviləsinin hazırlanması da qalib komandanın irəli sürdüüyü 5 prinsip əsasında reallaşmalıdır. Azərbaycanın daxili işi olan Qarabağ mövzusu da artıq müzakirə edilmişdir. Eyni zamanda Azərbaycanın gücünə və siyasi iradəsinə qarşı gəlmək mümkün deyil. Çünki güc də, beynəlxalq hüquq da, ədalət də Azərbaycanın lehinədir. İlham Əliyevin irəli sürdüüyü 5 prinsiptən hər hansısa birini Ermənistan həyata keçirməkdən boyun qaçırsın, sülh müqaviləsi imzalanmayacaq. İstənilən etirazı, tənqidi isə "dəmir yumruq" əzəcək.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

İlham Əliyevin yeni quruculuq konsepsiyası

Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpasını sürətləndirəcək

Əvvəlki 1-ci səh.

Qələbədən sonra dərhal Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpasına başlayan Azərbaycan dövləti düşmənin vurduğu yaraları təcridən sağaldır. Kənd və şəhərlərimiz sürətlə bərpa olunur, təbii təmiz yenidən canlanmağa başlayır. Milli ideyaya çevrilən, prioritet vəzifə kimi müəyyən edilən quruculuq işləri həm də ölkəmizin qətiyyətinin ifadəsidir. Zəfər yolunun salınması, Füzuli və Zəngilan hava limanlarının tikilib istifadəyə verilməsi, Ağal kəndinin bərpası, Kəlbəcərdə dağılardan keçən tunellərin, elektrik xətlərinin çəkilməsi kimi meqalayihələr isə həm də dövlətimizin iqtisadi gücünün təntənəsi, müxtəssisliklərimizin, mühəndisliklərimizin, inşaatçıların öz fədakarlığını göstəricisidir. "Həyatə keçirilən məqsədyönlü və genişmiqyaslı layihələr Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarını sürətlə dirçələsən, əhalinin dayanıqlı məskunlaşmasına və davamlı iqtisadi aktivliyinin təmin olunmasına xidmət edir, habelə həmin ərazilərin yüksək inkişaf etmiş regiona çevrilməsi üçün sağlam bünövrə yaradır", - deyər Prezident İlham Əliyevin Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramının təsdiq edilməsi haqqında sərəncamında qeyd olunur.

Bu günlərdə Milli Məclisdə müzakirə olunan və birinci oxunuşda təsdiqlənən "Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il dövlət büdcəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun layihəsi də göstərir ki, azad olunmuş ərazilərdə bərpa işləri növbəti ildə də vəsaitlə davam edəcək. Belə ki, 2023-cü ildə işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası üçün 3 milyard manat vəsait ayrılması nəzərdə tutulur. Bu da 2022-ci ildə müqayisədə 330 milyon və 12,4 faiz çoxdur. Təbii ki, bu məbləğ yenidənqurma işlərinin kompleks şəkildə davam etdirilməsi, keçmiş məcburi köçkünlərin öz evləri yurdlarına mərhələli şəkildə qayıtması və məskunlaşması, bunun üçün sosial-məişət, təhlükəsizlik və məşğulluq şəraitinin yaradılması məqsədilə tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün güclü maliyyə təminatı yaradır. Onu da qeyd edək ki, cari ilin dövlət büdcəsində bəzi xərc istiqamətləri üzrə istifadə olunmamış vəsaitlərin də bu məqsədlərə səfərbər edilməsi nəzərə alınmaqla, 3 il ərzində, yəni 2021, 2022 və 2023-cü illərdə azad olunmuş ərazilərin bərpasına ümumilikdə 9,7 milyard manatdan artıq vəsait yönəldiləcək.

Sürətlə reallaşan milli prioritet

İndiyə qədər görülmüş bütün işlər, ayrılan vəsaitlər Azərbaycanın gücünün göstəricisidir. Prezident İlham Əliyevin təsdiq etdiyi "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" isə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası ilə bağlı dövlətimizin qətiyyətinin növbəti təcəssümüdür.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Prezident İlham Əliyev ötən ilin fevral ayında imzaladığı sərəncamla "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" təsdiq edilib. Ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafına dair reallaşdırılmalı olan və prioritetdən biri işğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük qayıdışdır. "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair Dövlət Proqramı" da həmin milli prioritetin icrasının təmin edilməsi məqsədilə hazırlanıb.

Dövlət proqramında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılmış bərpa-quruculuq işləri və mövcud vəziyyəti, nail olunmuş hədəfləndirən məqsədlər və onlara uyğun hədəf göstəriciləri, dövlət proqramının prioritet istiqamətləri, əhalinin doğma torpaqlarına geri qayıdışı məqsətləri, gözlənilən nəticələr, etimad edilən risklərin idarə olunması, müvafiq vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün maliyyə təminatı mənbələri və həyata keçiriləcək tədbirlər öz əksini tapmışdır. Dövlət proqramının hazırlanmasında müttəfiq beynəlxalq tərəflər, bu sahədə strateji inkişaf tendensiyaları, işğaldan azad edilmiş ərazilərin sosial-iqtisadi potensialı və dünya iqtisadiyyatının müasir çağırışları nəzərə alınmışdır.

Proqramda qarşıya qoyulmuş məqsədlər, bu ərazilərdə təhlükəsiz yaşayışın və dövlət idarəetməsinin təşkili, şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisi və dayanıqlı infrastrukturun təminatı, müasir standartlara uyğun xidmətlərin yaradılması, məskunlaşacaq əhalinin sosial müdafiəsini gücləndirmək, məşğulluq imkanlarını artırmaq, xidmətlərin əhatə dərəcəsini genişləndirmək və əlçatanlığı təmin etmək, dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişaf, sahibkarlıq mühitinin olverşilliliyini artırmaq və biznes fəaliyyətinin inkişafına dəstək, kənd təsərrüfatı potensialından səmərəli istifadə olunması üçün müasir suvarma infrastrukturunu formalaşdırmaq, müttəfiq kənd təsərrüfatı təcrübələrinin tətbiqi, təbii ehtiyatları və sosial-iqtisadi potensialı təsərrüfat dövrüyyəsinə cəlb etmək, turizm sektorunun perspektiv inkişaf imkanlarının effektiv istifadə, ətraf mühitin etibarlı mühafizəsi və ekoloji təhlükəsizliyi, təbii resurslardan səmərəli və effektiv istifadə, "ağullu şəhər", "ağullu kənd" və "Yaşıl enerji zonası" konsepsiyalarının tətbiqinin təşviqidir.

Bu məqsədlərə nail olmaq üçün dövlət proqramı çərçivəsində təsbit olunmuş strateji istiqamətlər üzrə bir sıra vəzifələrin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulur. Dövlət proqramında nəzərdə tutulan tədbirlər aşağıdakı hədəf göstəricilərinə uyğun olaraq 2026-cı ilədək həyata keçiriləcək. Proqramın icrası qoyulan hədəflər nəzərə alınmaqla hər il monitorinq olunacaq. Bütövlükdə, "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nın icrası Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun kompleks şəkildə bərpasını yeni mərhələyə yüksəldəcək.

Rəşad ÇƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Ədalətsizlərin "ədalət axtarışı"

Makron və senat üzvləri "yaddan çıxarsalar" da, tarix Fransanın törətdiyi soyqırımları unutmayıb

Yalnız fərdlər deyil, ölkələr, dövlətlər də belədir. Başqaları haqqında söz söyləmək, fikirlərini bəyan etmək, qərar vermək üçün öncə özlünə baxmalısən. Əməllərini xatırlamalısən. Bunun üçün həm bu gününü, həm də tarixini diqqətlə nəzərdən keçirməlisən. Həmin sözləri, fikirləri, rəyləri və qərarı irəli sürməyə haqqı çatıb çatmadığını min dəfə düşünməli, götür-qoy etməlisən. Yoxsa, başqaları sənin ədalətini xatırlatmalı olacaq. Çünki tarixin yaddaşı çox güclüdür. Heç nə unudulmur, səhifəsində qalır.

Fransa parlamentinin yuxarı palatası - senat bu həqiqətləri "unutdu". Belə ki, noyabrın 15-də qəbul etdiyi bədnam qətnamə ilə öz riyakarlığını, qərəzli olduğunu yenidən nümayiş etdirdi. Bu qətnamə ilə Fransa senatı beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini heçə saydığına, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə qarşı ədalətsiz mövqə tutduğunu təsdiq etdi.

Hələ 2020-ci il noyabrın 25-də senat, 2020-ci il dekabrın 3-də isə Milli Assambleya Azərbaycan Respublikasının əleyhinə qətnamə qəbul etmişdi. Görünür, düzgün və ədalətli qərar verməyə çəkinən, erməni lobbisinin dedikləri ilə otub-duran Fransa prezidenti Emmanuel Makronun səmimiyyətdən, dürüstlükdən uzaq olduğunu bir daha təsdiqlədi.

Fransa dövlətinin başçısı erməni vandallarını himayə etdiyini, Azərbaycana qarşı düşmənçilik mövqeyində dayandığını dəfələrlə nümayiş etdirib. Bir müddət əvvəl paytaxt şəhərində - Parisdə Azərbaycan səfirliyinə erməni daşnaklarının hücumunun qarşısını almaq üçün heç bir tədbir görməməsi də bu münasibətin təzahürü idi.

Fransa dövləti üzərinə götürdüğü öhdəliklərə əməl etmədi. Bununla, ilk növbədə, Fransa dövlətinin nüfuzuna zərbə vuruldu. Ona görə ki, dövlətin adından imzalanmış "Dozluq, qarşılıqlı anlaşma və əməkdaşlıq haqqında Müqavilə"yə tamamilə zidd olan qərar verdi. Fransa dövləti üzərinə götürdüğü öhdəliklərə əməl etmədi. Bununla, ilk növbədə, Fransa dövlətinin nüfuzuna zərbə vuruldu. Ona görə ki, dövlətin adından imzalanmış "Dozluq, qarşılıqlı anlaşma və əməkdaşlıq haqqında Müqavilə"yə tamamilə zidd olan qərar verdi.

İkincisi, görünən odur ki, prezident Emmanuel Makronun və senat üzvlərinin Fransa tarixini yenidən oxumağa böyük ehtiyacın var. O zaman xatırlayarlarsa ki, Fransa öz əməlləri ilə dəstək verdiyi işğalçı, terrorçu Ermənistanın heç də geri qalmayıb.

Belə ki, dünyanın müxtəlif regionlarında 50-dən artıq dövlətin ərazisini işğal edərək əhalisini uzun illər əsarətdə saxlayan, sərvətlərini talayan Fransa olub. Torpaqlarını zəbt etdiyi ölkələrdə tarix boyu unudulmayacaq, hər zaman heyret və nifrətlə anılacaq qəddarlıqlar, vəhşiliklər törə

Noyabrın 15-də qəbul etdiyi qərarla Fransa senatı beynəlxalq normalara hörmət etmədiyini açıq şəkildə göstərdi. 1993-cü il dekabrın 20-də iki dövlət - Azərbaycan və Fransa arasında imzalanmış "Dozluq, qarşılıqlı anlaşma və əməkdaşlıq haqqında Müqavilə"yə tamamilə zidd olan qərar verdi. Fransa dövləti üzərinə götürdüğü öhdəliklərə əməl etmədi. Bununla, ilk növbədə, Fransa dövlətinin nüfuzuna zərbə vuruldu. Ona görə ki, dövlətin adından imzalanmış "Dozluq, qarşılıqlı anlaşma və əməkdaşlıq haqqında Müqavilə"yə tamamilə zidd olan qərar verdi.

Prezident Emmanuel Makron və senat üzvlərinin Fransa tarixini yenidən oxumağa böyük ehtiyacın var. O zaman xatırlayarlarsa ki, Fransa öz əməlləri ilə dəstək verdiyi işğalçı, terrorçu Ermənistanın heç də geri qalmayıb.

Belə ki, dünyanın müxtəlif regionlarında 50-dən artıq dövlətin ərazisini işğal edərək əhalisini uzun illər əsarətdə saxlayan, sərvətlərini talayan Fransa olub. Torpaqlarını zəbt etdiyi ölkələrdə tarix boyu unudulmayacaq, hər zaman heyret və nifrətlə anılacaq qəddarlıqlar, vəhşiliklər törə

Fransa silahlı qüvvələri müstəmləkə illərində yüz minlərlə günahsız, dinc sakini yalnız etnik və dini mənsubiyyətinə görə kütləvi surətdə qətlə yetirib, soyqırım həyata keçirib. Bu dəhşətli əməlləri, soyqırımı cinayətləri Fransa siyasi tarixinin heç zaman silinməyəcək, unudulmayan qara ləkələridir.

Prezident Emmanuel Makron və senat üzvləri 50 il tarixlərinə nəzər salsalar, yadlarına düşər ki, 1830-1962-ci illəri əhatə edən Əlcəzair işğalı dövründə 1,5 milyondan artıq insanı qətlə yetirən və həmin ölkənin "1,5 milyon şəhid ölkəsi" adlandırılmasına bais olan Fransadır.

1832-ci ildə Əlcəzairin Fransa tərəfindən işğalına etiraz edən El-Uffia qəbiləsi gəcə yaddığı yerdə qılıncdan keçirilib. 12 min insan qətlə yetirilib. 1945-ci ildə Setif şəhərində 45 min Əlcəzairli qanıma qətlən edilib, 5000-ə yaxın adam həbs olunub, həmçinin 99 nəfər edam, 64 nəfər ömürlük katorqa cəzalarına məhkum edilib. Prezident Emmanuel Makron və senat üzvləri özlərini unutmuş kimi göstərə bilərlər, ancaq tarix bu dəhşətli faktları, eləcə də 1961-ci ilin oktyabrında Paris-

də törədilmiş "Sena qətləmi"ni özümdə saxlayır. O vaxt on minlərlə Əlcəzairli Fransa işğalına etiraz etmək üçün nümayişə çıxmışdı. Fransa polisinin açdığı atəş, həmçinin etirazçıları Sena çayına atması nəticəsində 1500-dək Əlcəzairli həlak olub. Etirazçılardan mindən çoxu isə həbs olunub. Belə faktlar çoxdur.

Paytaxt şəhərindəki "İnsan muzeyi"ndə müstəmləkə müharibələrində qətlə yetirilən döyüşçülərin kəllə sümükləri saxlanılan Fransanın humanist dövlət kimi görünmə cəhdləri də uğursuzdur.

Tarixi qan-qada ilə, qətləmlər, soyqırımlar ilə dolu olan, müstəmləkəçi siyasətindən əl çəkməyən Fransanın Azərbaycanın əzəli əraziləri olan Qarabağda yaşayan 15-20 min erməniyə müstəqillik tələbi, şəərə, böhtana xidmət etmək üçün qətnamə qəbul etməsi özü ən böyük haqsızlıq, ədalətsizlikdir. Bu qətnamə də Fransanın tarixinə qara ləkə kimi yazıldı. Bəli, tarix heç nəyin yaddan çıxmasına imkan vermir. Makron da, senat üzvləri də bunu unutmamalıdırlar.

YAP - 30

Yeni Azərbaycan Partiyası siyasi sistemin formalaşmasında və inkişafında müstəsna rol oynadı

Noyabrın 18-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) təsis olunmasının 30-cü ildönümü ilə əlaqədar YAP Mərkəzi Aparatı tərəfindən jurnalistlər arasında elan olunan fərdi yazı müsabiqəsinin nəticələrinə həsr edilmiş tədbir keçirilib.

Əvvəlcə YAP-ın Mərkəzi Qərargahında müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi, Yeni Azərbaycan Partiyasının qurucusu, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsi ziyarət olunub, önünə gül dəstələri düzülüb.

Tədbirdə çıxış edən YAP Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov noyabr ayının əlamətdar hadisələrə zəngin olduğunu bildirib. 8 Noyabr - Zəfər Günü'nün əhəmiyyətindən bəhs edən YAP Sədrinin müavini deyib ki, Mühəmməd Əli Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə möhtəşəm Zəfər qazanılmasında müstəsna rol alan və böyük sığacaq göstərmiş qəhrəman vətən övladlarını Azərbaycan xalqı heç zaman unutmayacaq, bu yolda canlarını qurban vermmiş şəhidlərimizin öz xatirəsini daim böyük ehtiramla yad edəcək. Bu günlərdə 9 Noyabr - Dövlət Bayrağı Günü'nün xalqımız tərəfindən qürurla qeyd edildiyini xatırladan YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri söyləyib ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə üçrəngli bayrağımızın dalğalanması hər bir vətəndaşımız üçün iftixar mənbəyidir. Eyni zamanda 12 Noyabr - Konstitusiyaya Günü'nün və 17 Noyabr - Milli Dirçəliş Günü'nün tarixi əhəmiyyətə malik olduğunu deyən Tahir Budaqov əlavə edib ki, 1992-ci il

noyabrın 21-də Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması çoxoxluluq dövlətçilik və müasir müstəqillik tariximizin ən əlamətdar hadisələrindəndir.

Tahir Budaqov bildirib ki, şanlı qələbəyə gedən yol xalqın iradəsi ilə güclü lider və dahi şəxsiyyətin - Ulu Öndər Heydər Əliyevin ətrafında Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması ilə başladı: "30 il əvvəl yaradılan Yeni Azərbaycan Partiyası 30 ildən çox respublikamızda siyasi sistemin formalaşmasında və inkişafında müstəsna rol oynadı, eləcə də demokratik proseslərin, sivil siyasi mübarizənin əsasını qoydu. Partiyamızın yarandığı gündən bir neçə ay sonra xalqın etimadı ilə hakimiyyətə gəlməsi isə dünya siyasi tarixində nadir hadisələrdən biridir. YAP-ın yarandığı dövrdə Azərbaycanda dərin siyasi və iqtisadi böhran həlledildi. Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində respublikamız ağır humanitar fəlakətə üz-üzə qaldı. 1993-cü ilin iyun ayında xalqın təkidlə tələbi ilə yenidən siyasi hakimiyyətə qayıdan Ulu Öndər Heydər Əliyevin zəngin dövlətçilik təcrübəsi, müdrik siyasəti və titanik fəaliyyəti sayəsində siyasi xaosun, iqtisadi tənəzzülün, vətəndaş qarşıdurmasının qarşısı alındı və respublikamız inkişaf yoluna qədəm qoydu. Xalqımız haqlı olaraq dövrü qurtuluşdan tərəqqiyə aparan tarixi dönmə kimi səciyyələndirir. Çünki bütün çətinliklərə baxmayaraq, Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanı tələmlərdən xilas etdi, ölkəni regional və beynəlxalq təcrübə vətəndaşlarından çıxardı və nəticə etibarilə respublikamız dünyə birliyində öz layiqli yerini tutdu".

YAP Sədrinin müavini söyləyib ki, Azərbaycanın iqtisadi imkanlarının artması güclü ordu quruculuğuna da əhəmiyyətli təsir göstərdi. Bu amil qələbəyə aparan yolda müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Cənab İlham Əliyevin 2003-cü ildə ölkə Prezidenti, 2005-ci ildə isə Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri seçilməsindən sonra Heydər Əliyev siyasətinin uğurla davam etdirilməsi nəticəsində tarixi Zəfər əldə olundu. Bu gün qalib xalqın nümayəndələri olaraq hər birimiz fəxarət hissi keçiririk.

Yeni Azərbaycan Partiyasının 30 illik yubileyi ilə əlaqədar silsilə tədbirlər keçirildiyini vurğulayan Tahir Budaqov fərdi yazı müsabiqəsinin önəmindən bəhs edib: "Təq-

dim olunmuş məqalələrdə müstəqil Azərbaycanın və Yeni Azərbaycan Partiyasının keçirdiyi şərəfli yol, Ulu Öndər Heydər Əliyevin tarixi missiyası və xalqımız qarşısındakı misilsiz xidmətləri, Prezident İlham Əliyevin möqsədyönlü siyasəti, partiyanın inkişaf yolu geniş əks olunub. Qərəzsiz mövqə ortaya qoymaq hər bir vətəndaş kimi jurnalistlərin də borucudur. Bu, dövlətçilik qarşısında xidmətin bir nümunəsidir. Mətbuat dünyada "dördüncü hakimiyyət" hesab olunur. Çünki ictimai rəy in formalaşmasında kütləvi informasiya vasitələrinin mühüm rolu var. Ona görə də mətbuatın fəaliyyətində milli maraqlar daim öndə olmalıdır".

YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri müsabiqədə qalib olan jurnalistləri təbrik edib, onlara fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

YAP Mərkəzi Aparatının İnformasiya texnologiyaları və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Nurlan Qələndərov müsabiqənin nəticələri haqqında məlumat verib. Bildirilib ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis olunmasının 30-cü ildönümü ilə əlaqədar partiyanın Mərkəzi Aparatı tərəfindən jurnalistlər arasında elan olunan fərdi yazı müsabiqəsi sentyabrın 5-dən oktyabrın 7-dək davam edib. Daxil olmuş məqalələrdə müsabiqə komissiyası tərəfindən qiymətləndirilib və yekun ballara əsasən nəticələr müəyyən olub. Müsabiqənin şərtlərində əks olunduğu kimi, bir nəfər I, iki nəfər II, üç nəfər isə III yer üzrə qalib olub. On nəfər müsabiqə iştirakçısı isə həvəsləndirici yer üzrə mükafata layiq görüldü.

"Azərbaycan"

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin onlayn iclası keçirilib

Noyabrın 18-də Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin onlayn iclası keçirilib.

Parlamentin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin verilən məlumata görə, Milli Məclis Sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli iclası açaraq gündəlik barədə məlumat verib. Komitə sədri bildirib ki, gündəliyə 10 məsələ daxil edilib və bunlar birinci oxunuşda olan qanun layihələridir.

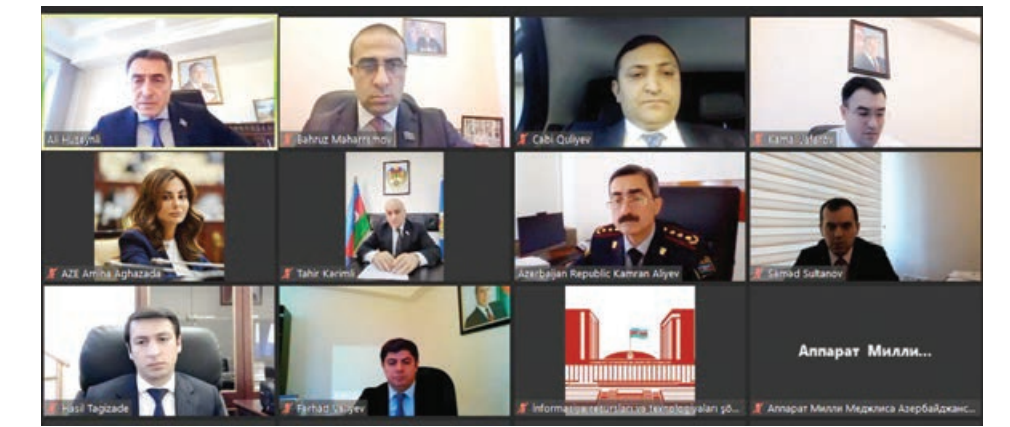
Əli Hüseynli gündəliyin birinci məsələsi olan "Milli arxiv fondu haqqında", "Dövlət qulluğu haqqında", "Mülki dövrüdə olmasın ya veriləməyən (mülki dövrüdə olmayan) əşyaların siyahısı haqqında", "Dövlət sirri haqqında", "Qeyri-dövlət (özəl) mühafizə fəaliyyəti haqqında" və "Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi barədə məlumat verib.

Bildirilib ki, dəyişikliklər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Təhlükəsizlik Xidmətinin, Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin və Strateji Obiektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyinin yaradılması ilə bağlıdır. Müvafiq formalarla həmin qurumların əsasnamələri, strukturları təsdiq edilmiş, fəaliyyət istiqamətləri, səlahiyyət bölgüsü dəqiqləşdirilmişdir. Təqdim olunan qanun layihəsi Azərbaycan Respublikasının bir sıra qanunlarında yuxarıda qeyd edilən dəyişikliklərin nəzərə alınması məqsədilə hazırlanıb.

Gündəliyin 2-ci və 3-cü məsələləri komitə üzvü Kamal Cəfərov məruzə edib. O bildirib ki, "Yol hərəkəti haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsində (birinci oxunuş) konstruktiv maksimal sürəti saatda 50 kilometrə artıq olan bütün nəqliyyat vasitələrinin dövlət qeydiyyatına alınması və dövlət qeydiyyat nişanı ilə təmin edilməsi tələbinin müəyyənlişdirilməsi təklif edilir.

Eyni zamanda təqdim edilən digər dəyişikliyə əsasən nəqliyyat vasitəsinin rəngi dəyişdirildikdə onun 10 gün ərzində dövlət qeydiyyatından keçirilərək uçuşa alınması tələbi də nəzərdə tutulub.

İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsinin

də (birinci oxunuş) isə dayanma və ya durma qaydalarının pozulması ilə bağlı bütün növ inzibati xətalərə görə məsuliyyətin foto və ya videoqeydiyyat funksiyalarına malik xüsusi texniki vasitələrdən istifadə edilməklə elektron qaydada tərtib edilən qərarlar əsasında müəyyənlişdirilməsi qaydası təsbit olunub.

İclasda Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsinin rəisi müavini Kamran Əliyev çıxış edərək layihədə nəzərdə tutulan dəyişikliklərin yol hərəkəti təhlükəsizliyinin təmini baxımından əhəmiyyətindən, səndin hazırlanmasında istifadə edilən beynəlxalq təcrübədən danışdı. O bildirib ki, təklif olunan müddəalar tətbiq edilərkən qanunun subyektləri üçün möhlət müddəti və yüngülləşmələr nəzərdə tutulub.

Gündəliyin 4-cü və 5-ci məsələlərinin uyğunlaşdırma xarakterli qanun layihələri olduğunu bildiren komitə sədri İnzibati Prosesual Məcəllədə və Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişikliklərin edilməsi ilə bağlı birinci oxunuşda təqdim edilən qanun layihələrində məhkəmə icraatının elektron qaydada, "Elektron məhkəmə" informasiya sistemi vasitəsilə aparılması qaydaları tənzimləyir.

Gündəliyin 6-8-ci məsələləri barədə komitə üzvü Bəhrux Məhərrəmov məlumat verib.

Bildirilib ki, Mülki Məcəllədə dəyişiklik edilməsi haqqında, Mülki Prosesual Məcəllədə, Vergi Məcəlləsində və Cinayət-Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında, həmçinin "Valyuta tənzimi haqqında", "Terrorçuluğa qarşı mübarizə haqqında", "Notariat haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Banklar haqqında", "Daşınmaz əmlakın dövlət

reyestri haqqında", "İpoteka haqqında" və "İnvestisiya fondları haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələrinin "Mülki Məcəllədə dəyişikliklər edilməsi haqqında" 2015-ci il 15 may tarixli qanununun icrası ilə əlaqədar hazırlanıb. Belə ki, qeyd olunan qanunla Mülki Məcəllənin qiymətli kağızlarla bağlı müddəalarında dəyişikliklər qanunvericilikdə müvafiq dəqiqləşdirmə və uyğunlaşdırma tələblərinə cavab olaraq "səhm sahibləri" ifadəsini "səhm mülkiyyətçiləri", "reyestraxıyıcı" ifadəsini "mərkəzi depozitar", "mənzil" ifadəsini "daşınmaz əmlak", "məhkəmə icraçıları" ifadəsini "icra məmurları" ilə əvəzləməsi və digər termin dəqiqləşdirmələri aparılıb. Eyni zamanda qiymətli kağızların yeni dairəsi müəyyən edilir, qiymətli kağızların dövlət reyestrinin aparılması və səmərəli qiymətli kağızın müəhləti ilə bağlı hüquqi prosedurlar tənzimlənir.

Gündəliyin son iki qanun layihəsi ilə bağlı komitə sədri Əli Hüseynli məlumat verib. Bildirib ki, birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılan İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında və Mənzil Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihələri əhəlinin yaşayış sahəsi ilə təminatı mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə hazırlanıb.

Müzakirələrdə komitə üzvləri Kamal Cəfərov, Əminə Ağazadə, Cəbi Quliyev və Bəhrux Məhərrəmov çıxış edərək fikirlərini bildirib və qeydlərini səsləndiriblər. Müzakirə olunan qanun layihələri Milli Məclisin plenar iclasının müzakirəsinə tövsiyə edilib.

"Azərbaycan"

Mərkəzi Seçki Komissiyasının nümayəndə heyəti Qazaxıstanda növbədənəknar prezident seçkilərini müşahidə edəcək

Əvvəli 1-ci səh.

MSK Katibliyinin Media və kommunikasiya şöbəsinin AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Azərbaycan Mərkəzi Seçki Komissiyası nümayəndə heyətinin qarşından gələn növbədənəknar prezident seçkilərində beynəlxalq müşahidəçi qismində iştirakı Qazaxıstan

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Nurlan Abdirovun dəvətinə əsasən göndərilir. Səfər çərçivəsində Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahovun qazaxıstanlı həmkarı və digər rəsmi şəxslərlə görüşlər keçirməsi, əli seçki qurumları arasında əlaqələrin, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın daha da dərinləşdirilməsi

nin inkişaf perspektivləri və seçkilər sahəsində maraq doğuran məsələlər ətrafında müzakirələr aparılması nəzərdə tutulur. Mərkəzi Seçki Komissiyasının nümayəndələri Qazaxıstanın paytaxtında yerləşən seçki məntəqələrində müşahidə aparacaq və səsvermə günü proseslərini izləyəcəklər.

"Azərbaycan"

Azərbaycanın xarici işlər naziri Liviyanın ölkəmizə yeni təyin olunmuş səfiri ilə görüşüb

Noyabrın 18-də xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Liviya Dövlətinin Azərbaycan Respublikasına yeni təyin olunmuş səfiri Ali Salem Naser ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsində AZƏRTAC-a bildirilib ki, nazir Ceyhun Bayramov səfir Ali Salem Naserin etimadnaməsinin surətini qəbul edərək səfiri təyinatı münasibətilə təbrik edib və ona gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Nazir Azərbaycanla Liviya arasında tarixi, dini və mədəni bağlardan söz açaraq, iki ölkə arasında siyasi dialoqun yüksək səviyyədə olduğunu vur-

ğulayıb. Bu xüsusda istər iki-tərəfli, istərsə də beynəlxalq təşkilatlar, xüsusilə BMT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində qarşılıqlı dəstək və əməkdaşlıqdan məmnunluq ifadə olunub.

Ceyhun Bayramov həmçinin Ermənistan ölkəmizə

qarşı təcavüzü və 30 ilə yaxın davam edən işğalın acı nəticələri, 44 günlük Vətən müharibəsi, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə aparılan bərpa və yenidənqurma işləri, qaçqın və məcburi köçkünlərin bölgəyə geri qayıdışı prosesi haqqında qarşı tərəfi məlumatlandırıb. Səfir qəbulu görə nazir Cey-

hun Bayramova təşəkkür edərək ona Liviya dövləti xarici işlər və beynəlxalq əməkdaşlıq nazirinin salamlarını çatdırıb. Azərbaycanda fəaliyyət göstərəcəyi üçün məmnunluq duyduğunu ifadə edən səfir Ali Salem Naser fəaliyyəti dövründə Azərbaycanla Liviya arasında dostluq münasibətlərinin və əməkdaşlıq əlaqələrinin istər ikitərəfli, istərsə də beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində möhkəmlənməsi istiqamətində səylərini əsirgəməyəcəyini diqqətə çatdırıb.

Görüşdə, həmçinin iki ölkə arasında gələcək əməkdaşlıq imkanları barədə fikir mübadiləsi aparılaraq bu istiqamətdə böyük potensial olduğu diqqətə çatdırılıb.

Azərbaycan Albaniyada qaz təsərrüfatının inkişafına dəstək verəcək

Əvvəli 1-ci səh.

"Cənub qaz dəhlizi"nin sonuncu segmenti olan TAP (Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri) Albaniyanın da ərazisindən keçir. Belə ki, 878 kilometr məsafə boyu uzanan bu kəmər Yunanıstanda 550 kilometr, Albaniyada 215 kilometr, Adriatik dənizinin dibində 105 kilometr və İtaliyanın quru ərazisində 8 kilometrlik yol qət edir. Xatırladaq ki, TAP-la kommersiya qaz nəqlinə 2020-ci ilin sonuncu günü başlanılıb və həmin vaxtdan bu xətlə Azərbaycandan Avropaya fasiləsiz olaraq mavi yanacaq daşınır.

Bu il noyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Albaniya Respublikasının Prezidenti Bayram Beqay təkbətək görüşdən sonra mətbuat bəyanatlarla çıxış edərək dövlətimizin başçısı demişdir: "O ki qaldı qaz təchizatı məsələsinə, Azərbaycan və Albaniya TAP layihəsinin üzvləridir və "Cənub qaz dəhlizi"nin icrasında bizim ölkələrimiz çox önəmli rol oynayır. Azərbaycanın və Avropa İttifaqının sədrliyi ilə bu günə qədər keçirilmiş "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərat Şurasının bir çox toplantılarında Albani-

ya nümayəndələri həmişə çox fəal iştirak etmişlər. Bu gün Azərbaycan qazı Avropanın enerji təhlükəsizliyinə də öz töhfəsini verir. Bu ilin iyul ayında Azərbaycanla Avropa Komissiyası arasında enerji sahəsində strateji əməkdaşlıq üzrə anlaşma memorandumu imzalanmışdır. Həmin memorandum əsasında biz 2027-ci ilə qədər Avropaya gedən qaz təchizatını iki dəfə artırmaq fikrindəyik. Təbii ki, o qaz Albaniya ərazisindən keçəcək, beləliklə, Avropanın enerji təhlükəsizliyinə əlavə dəstək və töhfə verəcəkdir".

Üstəlik, İon-Adriatik boru kəməri bütün bu işlərə kömək göstərəcək. Belə ki, layihə başa çatdıqdan sonra Cənub-Şərqi Avropanın bir sıra ölkələri qaz nəqli üçün TAP-a qoşula bilər. Uzunluğu 516 kilometr olan İon-Adriatik boru kəməri Albaniya, Monteneqro, Bosniya və Herseqovinadan keçərək Xorvatiyada başa çatacaq. Tikilməkdə olan kəmərin buraxılış gücü ildə 5 milyard kubmetr qaz təşkil edəcək. Bu həcmdən Albaniyanın 1 milyard kubmetr, Monteneqronun 500 milyon kubmetr, Bosniya və Herseqovinanın 1 milyard kubmetr, Xorvatiyanın 2,5 milyard kubmetr təbii qaz alaçağı gözlənilir.

Albaniyada indiyə qədər qaz şöbəsi yaradılmışdır. Odur ki, Azərbaycan bu ölkədə qaz təsərrüfatının inkişafına da töhfə verə bilər. İki ölkənin dövlət başçıları Azərbaycanın bu sahədə investor kimi iştirak edə biləcəyi və energetika sahəsi ilə bağlı olan digər məsələləri də müzakirə etmişlər.

Prezident İlham Əliyev bəyanatında Azərbaycan qazına artan tələbatı və mavi yanacaq ehtiyatlarımızın zəngin olduğunu bir daha xatırladaraq demişdir: "Hazırda həm TAP, həm TANAP qaz kəmərlərinin iki dəfə genişləndirilməsi məsələsi müzakirə olunur. Yəni bu layihə "Cənub qaz dəhlizi" cəmi iki ilə yaxındır ki, istismardadır. Amma artıq "Cənub qaz dəhlizi"nin ayrılmaz hissəsi olan bu hər iki kəmərin genişləndirilməsi müzakirə olunur. Yəni bu onu göstərir ki, buna böyük ehtiyac var, tələbat var. Azərbaycan Avropa İttifaqı rəsmiləri tərəfindən artıq etibarlı tərəfdaş kimi tanınır və qiymətləndirilir. Əlbəttə ki, biz də bu məsuliyyəti yaxşı başa düşürük".

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

Səhiyyə Nazirliyi və Rusiyanın İstehlakçıların Hüquqlarının Müdafiəsi və İnsan Rifahı sahəsində Nəzarət üzrə Federal Xidməti arasında sazişlər imzalanıb

Səhiyyə Nazirliyində ölkəmizdə səfərdə olan Rusiya Federasiyası İstehlakçıların Hüquqlarının Müdafiəsi və İnsan Rifahı sahəsində Nəzarət üzrə Federal Xidmətinin ("Rosпотrebnadzor") rəhbəri Anna Popovanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib.

Nazirliyin Mətbuat xidmətinin AZƏRTAC-a bildirilib ki, səhiyyə naziri Teymur Musayev ölkələrimiz arasında səhiyyə və tibb elmi sahəsində səmərəli əməkdaşlığın olduğunu vurğulayıb. Bildirilib ki, 100 illiyini qeyd edən, təcrübəsi və peşəkar ənənələri ilə tanınan Rusiya epidemio-

loji məktəbi dünyada öncül yerlərdən birini tutur.

COVID-19 infeksiyası ilə mübarizə mövzusunda toxunan Teymur Musayev rusiyalı mütəxəssislərin dəyərli tövsiyələrini respublikamızdakı epidemioloji vəziyyətin sabitləşməsinə öz töhfəsini verdiyini vurğulayıb.

Sonda Azərbaycan səhiyyə naziri ikitərəfli münasibətlərin

bundan sonra da dinamik inkişaf edəcəyini ümidvar olduğunu bildirib.

Səmimi qəbulu və qonaqpərvərliyi görə minnətdarlığını bildiren Anna Popova Rusiyanın bir neçə nazirlik və idarəsinin funksiyalarını birləşdirən dövlət xidmətinin fəaliyyəti haqqında ətraflı məlumat verib. O, rəhbərlik etdiyi qurumun Azərbaycan Respublika-

sının Səhiyyə Nazirliyi ilə əməkdaşlığının daha yüksək səviyyəyə qaldırılmasında maraqlı olduğunu bildirib.

Konstruktiv və qarşılıqlı anlaşma şəraitində keçən görüş zamanı Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi və Rusiya Federasiyasının İstehlakçıların Hüquqlarının Müdafiəsi və İnsan Rifahı sahəsində Nəzarət üzrə Federal Xidməti arasında bu gün imzalanmış "Taunun sərhədyanı təbii ocaqları olan ərazilərdə epidemioloji salamatlığın təmini olunması haqqında" və "Beynəlxalq tibbi-sanitariya qaydalarının (2005-ci il) tətbiqi sahəsində əməkdaşlıq haqqında" sazişlərin ölkələrimiz arasında sektorlararası əməkdaşlığın inkişafında mühüm rol oynayacağı vurğulanıb.

QMİ-də Vətən müharibəsi dövründə fəal iştiraklarına görə mükafatlandırılan din xadimləri və qazilərlə görüş olub

Noyabrın 18-də Qafqaz Müsəlmanlar İdarəsində (QMİ) Vətən müharibəsi dövründə fəal iştirak edən din xadimləri və qazilərin mükafatlandırma mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə din xadimləri və qazilərlə görüşən QMİ sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə onlara uğurlu fəaliyyətlərinə görə təşəkkürünü ifadə edib. Şeyxülislam şanlı Vətən müharibəsində Azərbaycanın qəhrəmanlıq göstərən oğullarının keçdiyi şərəfli döyüş yollarından bəhs edib. O bildirib ki, xalqımızın hər bir nümayəndəsi birləşərək torpaqlarımızı və sərhədlərimizi qorumağa, canından keçməyə daim hazır olub.

Din xadimlərinin Vətən müharibəsindəki fəaliyyətinə toxunan QMİ sədri deyib: "İstər şanlı Vətən müharibəsi

günlerinde, istərsə mübarək Zəfərimizdən sonra biz din xadimləri ilə dələflə görüşərək İkinci Qarabağ savaşının müqəddəs amalları barədə ətraflı bəhs etmişik. Haqq mücadiləmizin haqiqətli barədə dünya ictimaiyyətinə geniş məlumatların çatdırılması yolunda əlimizdən gələni əsirgəməmişik. Erməni tərəfinin müharibə cinayətləri, xalqımıza qarşı həyata keçirdiyi qeyri-insani əməlləri haqqında, yaydıqları

dezinformasiyaları və məkrli ittihamları ifşa etmək üçün əməkdaşlıq etdiyimiz bütün dini mərkəz və beynəlxalq qurumlarla apardığımız gərgin fəaliyyətlərimizlə ümumi Zəfərə öz töhfəmizi verməyə çalışmışıq. Bundan sonra da köməyə ehtiyacı olanların hər zaman yanında olacağıq. Şəhid anaları və ataları övladları ilə fəxr edirlər. Eyni zamanda mənə şəhid ailələrdən təşəkkür məktubları da gəlir. Biz həmi-

şə tarixboyu bir yerdə olmuşuq. Bundan sonra daha da yaxın olmalıyıq və torpaqlarımızı qoruyub saxlamalıyıq". Sonra 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsi dövründə fərgəlonən din xadimləri və qazilər - Mirsəcat İmranov, Ramazan Hüseynov, Hacı Şahin Həsənlı, Cavid Kərimov və Mirzəhid Qəmbərov mükafatlandırılıb. Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda

aparılan Vətən müharibəsində göstərdiyi xidmətlərinə və fədakarlığına, döyüş təminatı tapşırıqlarının fədakarlıqla yerinə yetirilməsində fəaliyyətinə, şəxsi heyətin hərbi vətənpərvərlik təbiiyətində və şəhidlərin anım mərasimində fəal iştiraklarına görə Müdafiə Nazirliyi tərəfindən mükafatlandırılan din xadimlərinə və qazilərə Fəxri formaları QMİ sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə təqdim edib.

Mükafatlandırılan din xadimləri və qazilər Vətən müharibəsində şanlı tarixi Zəfərin qazanılmasında Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Müzəffər Ali Baş Komandanı, Prezident İlham Əliyevin "dəmir yumruğu"u və rəhbərliyi ilə müzəffər ordumuzun göstərdiyi fədakarlıqlardan danışdı və Qafqaz Müsəlmanlar İdarəsinin sədrinə təşəkkürlərini ifadə ediblər.

Ermənilər xof içindədir: "İlham Əliyev Rusiyanın "Vardanyan planı"nı ifşa etdi"

İrəvanda Azərbaycan Prezidentinin son bəyanatları təşvişlə qarşılandı

Əvvəli 1-ci səh.

"Paşinyanın boynuna ip salıb ora-bura çəkirlər"

Azərbaycan Prezidentinin fikirləri Ermənistanı yeni ajiotaja səbəb olub, böyük şok və xof yaradıb. Ermənilər etiraf edirlər ki, Qarabağın taleyini müyyənləşdirəcək tərəf Azərbaycanıdır və erməni milyardərin Azərbaycan tərəfi ilə hansısa danışıqlar aparması mümkündür. Siyasi ekspertlərdən, yazılı şərhəldən paylaşılan statuslardan və sosial şərhəldən bir neçəsini diqqətinizə çatdırırıq.

Erməni siyasi ekspert Levon Baqdasaryan deyib ki, Azərbaycan Prezidenti bir açıqlaması ilə reallıqları masaya yatırıb: "Ermənistan isə İkinci Qarabağ müharibəsinin nəticələrindən sonra hələ özünə gələ bilməyib, lakin onun özünə gəlməsi mümkün deyil. Bir tərəfdə Makron, digər tərəfdə Putin Paşinyanın boynuna ip salıb ora-bura çəkirlər. Yeni reallıqlarla barışmalıyıq. İlham Əliyev konkret hədəf göstərər, sülh müqaviləsinin yubadılmasının arxasında kimsənin dayandığını açıq şəkildə etiraf edir. Dünyada elə bir ölkə yoxdur ki, müharibədən qalıb ayrılırsın və sülh müqaviləsinin imzalanmasını təklif etsin. Lakin təəssüf ki, Ermənistan Rusiya və Fransaya uyaraq beynəlxalq cəhdlərini davam etdirir, önəməyə görə güclü olduğu sahələrdə, yəni intriqlar və beynəlxalq təzyiqlərdə qarşıdurmanı davam etdirməyə çalışır. Hakimiyyət öz yaralarını yalayır və heç kəsə ondan hər hansı təzyiqli hərəkət və idigild gözləmir. Azərbaycan Prezidenti xilası reseptini təqdim edir. Ermənistan hələ də həm Rusiyaya, həm də Qərbdə belə bağlamağa davam edir, erməni milyardərin Ruben Vardanyanın Xankəndiyə gəlişi də İrəvanda az da olsa ruhlandırır. Amma Vardanyan daha çox Rusiya kartıdır və o, Moskvanın planlarını icraçısıdır".

"İlham Əliyev Vardanyanı da, Yerevanı da bir-birinə qatdı"

"Azərbaycan dövləti Qarabağdakı ermənilərin hüquqları mövzusunda Vardanyanla və ya Nikol Paşinyanla deyil, məhz elə Qarabağ erməniləri ilə təmasları davam etdirməklə müzakirəyə çıxarmaqda maraqlıdır".

Manvel Qasparyan adlı instaqram istifadəçisi Azərbaycan Prezidentinin Ermənistanla bağlı yer alan xəbər paylaşımına belə şərh verib: "Ermənistan ölüb, ağlayanı yoxdur. İki millətə bir-birinə düşmən edən Rusiyadır. İndi də Putin yağ-bal içərisində bəslədiyi Vardanyan adında birini göndərib ki, Artsaxda (Qarabağ-red.) otursun. Müharibədən, ölüm-itimədən bezmişik. Rusiya yenə sülhün deyil, müharibənin tərəfdarı olduğunu göstərir. İlham Əliyevin son bəyanatlarını izlədim, dəhşətə gəldim. Boş yerə gənclərimiz həlak olmalıdır".

"Vkontakte" sosial şəbəkəsində "İlham Əliyev Vardanyanı da, Yerevanı da bir-birinə qatdı" başlığı ilə bağlı paylaşılan xəbərə münasibət bildiren Tigran Melkumyanın səhifəsi isə əyləncə məkanlarında çəkilmiş fotoğraflarla dolu idi. Rusiyada ticarətlə məşğul olan Tigran güllüş işarəsi ilə paylaşılan şəkilə belə rey bildirdi:

"Yazıq Ermənistanın həmvətənlərimin halına. İllər öncə Qarabağ bizim nəyimizə lazımdır, dedikdə Sarkisyan rejimi mənə və ailəmə ölümlə hədələmişdi. Bir dəfə dostum Nikosyanın dəvəti ilə Qarabağa getmişdim. Yollar bədbad, yağışlı çox acınacaqlı idi. Yazıq millətim sanki sürgün etmişdilər. İndi isə Əliyev deyir sülhə qayıdaq, Paşinyan isə Makron və Putinin arasında qalıb".

Süzanna Ayrıapetyan adlı biri instaqramda paylaşdığı xəbərə maraqlı bir şərhə diqqət çəkib: "İlham Əliyev Ermənistanı və Rusiyaya zərbəni Bakıdan vurdu. Necə ola bilər axı, illərdir Rusiyada yaşayan Vardanyan adlı birisi Stepanakertdə (Xankəndi-red.) ortaya çıxır. Prinsipcə, çoxdan aydın idi ki, Rusiya Azərbaycanın müttəfiqi və dostu sayılı bilməz. Regionun geopolitik situasiyası sürətlə dəyişir. Dünyəyə qədər inanılmaz görünən məsələlər bu gün gözümüzün önündə dəyişir. Dünyəni dostları və müttəfiqlər birdən-birə yadlaşırlar. Belə bir inanılmaz və çılgın vəziyyətdə sabah nə olacağı bəlli deyil. Ağlın olan odur ki, Moskva biz ermənilər vasitəsilə növbəti dəfə höqqa vermək istəyir. Ancaq gördünüz, İlham Əliyev Rusiyanın "Vardanyan planı"nı necə ifşa etdi. 30 ildir müharibə şəraitində yaşamışıq, millətimizi sevon birisi kimi deyirmək ki, sülh müqaviləsi artıq imzalanmalıdır ki, canımız Rusiya kimi dövlətlərdən qurtulsun".

"Müharibədəki qorxu hələ də canımızdadır"

Robert Qasparyan adlı biri isə tviterdə yazıb: "Rusiya yenə aranı qarışdırmaq istəyir. Vardanyanın uzun illərdən sonra Stepanakertə (Xankəndi-red.) qayıtması heç də yaxşı hal deyil. Bunu İlham Əliyev açıq şəkildə vurğuladı. Niyə sülh müqaviləsi imzalamıyıq? Artıq azərbaycanlılar da Qarabağa qayıtmağa başlayırlar. Vətənpərvərlik etmək lazım deyil, Qarabağ heç vaxt ermənilərin olmayıb. İndi dostluq zamanıdır. Müharibədəki qorxu hələ də canımızdadır. Paşinyan, sülh müqaviləsini niyə uzadırsan, Rusiyadan, Fransadan niyə qorxursan? Cəsarətli ol, İlham Əliyevdən nümunə götür".

Daha bir Ermənistan vətəndaşı Karen İvanyan isə tviterdə belə bir status paylaşdı: "Nikol Paşinyana məsləhət görürəm ki, İlham Əliyevin verdiyi bəyanatlara diqqətlə qulaq assın. Cəsarətli olsun. Müharibədəki səhvlərini təkrar etməsin. Xilasımız sülh müqaviləsinin imzalanmasıdır".

Henrix Nalbadyan isə "Odnoklassniki"də Azərbaycan Prezidentinin Rusiyanın "Vardanyan planı"nı diqqətə çatdırması ilə bağlı paylaşımına altına belə bir şərh yazdı: "Açıq reallıq budur. Əliyev Rusiyaya qarşı səsləndirdiyi fikirlərlə Paşinyana əsl dər verdi. Bizim Nikol bəş nə edəcək? Seyrçi mövqeyində qalacaq. Gah Fransaya qaçacaq, gah da Rusiyaya əmilərinin yanına".

Göründüyü kimi, Rusiya siyasi rəhbərliyinin Qarabağ cəhdlərinə baxmayaraq, ermənilər çox narahatdırlar. Onlar da çox yaxşı anlaşırlar ki, Ermənistan varlığını davam etdirmək üçün Azərbaycanla münasibətlərini normallaşdırmalıdır. Əks halda məhvə məhkumdurlar.

Elçin CƏFƏROV, "Azərbaycan"

Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30-cu ildönümü qeyd edilir

Noyabrın 18-də Gürcüstanın Azərbaycandakı səfirliyinin təşkilatçılığı ilə Bakıda Azərbaycan Respublikası ilə Gürcüstan arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30-cu ildönümü münasibətilə təntənəli tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə əvvəlcə Azərbaycanın və Gürcüstanın Dövlət himnləri səsləndirilib.

Dövlət və hökumət rəsmiləri, Milli Məclisin deputatları, Gürcüstandan dəvət olunmuş qonaqlar, Azərbaycanda akkreditə olunmuş diplomatik heyətin nümayəndələri, tanınmış ictimaiyyət nümayəndələri mərasimə qatılıblar.

Gürcüstanın Azərbaycandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Zurab Pataradze iki ölkə arasındakı əlaqələrdən danışaraq bildirdi ki, xalqlarımızı və ölkələrimizi çoxəsrlik dostluq, məhrəban qonşuluq əlaqələri birləşdirir. Qarşılıqlı dəstək üzərində qurulan bu əlaqələrin region üçün həlledici amilə çevrildiyi vurğulanıb. Z.Pataradze qeyd edib ki, strateji tərəfdaşlıq münasibətləri tədricən inkişaf edərək bölgəmizin simasını dəyişib, nəhəng enerji, infrastruktur və digər layihələr reallaşdırılıb.

Gürcüstan və Azərbaycan rəhbərliyinin söyləri nəticəsində ölkələrimiz arasında məhrəban dost və qonşuluq münasibətlərinin daha da inkişaf etdiyini diqqətə çatdıraraq diplomatik ikitərəfli strateji tərəfdaşlığımızın bundan sonra da uğurla davam edəcəyindən əminliyini ifadə edib.

Azərbaycanın rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev bildirdi ki, möhkəm təməllər üzərində qurulan dostluğumuz get-gedə möhkəmlənir. Prezident İlham Əliyevin Gürcüstanla səfərlərindən sonra iki ölkə arasında əlaqələrin yeni mərhələsinin əsası qoyulub. Azərbaycanın Gürcüstanla əməkdaşlığının önəmliyyətinə toxunan nazir müxtəlif sahələrdə həyata keçirilən birgə uğurlu layihələrdən danışdı. "Birgə həyata keçirdiyimiz layihələr nəinki ölkələrimizin, regionun inkişafına öz təsirini göstərir. Biz böyük imkanları reallaşdırmaq üçün əzmlə söylərimizi davam etdiririk", - deyərək Rəşad Nəbiyev diqqətə çatdırdı. Vətən müharibəsindəki Zəfərdən sonra Azərbaycanın regionda yeni reallıq yaratdığı deyən nazir iki ölkə arasında dostluq münasibətlərinin bundan sonra daha da möhkəmlənməyini vurğulayıb.

Təntənəli tədbir ziyafət və konsert proqramı ilə davam edib.

Quru Qoşunlarında döyüş atışlı taktiki təlimlər keçirilib

Cari ilin döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq Quru Qoşunlarının motoatıcı bölmələrində döyüş atışlı taktiki təlimlər keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, təlimlərə cəlb olunan bölmələr praktiki fəaliyyətləri yerinə yetiriblər.

Bölmələr döyüş texnikası üzərində müxtəlif irəliləmə üsullarını məşq etdiriblər və təyin olunmuş marşrutla hərəkət edərək şerti düşmən mövqelərinə yaxınlaşmaq, eləcə də aşkar olunan hədəflərin məhv edilməsi üzrə tapşırıqları uğurla yerinə yetiriblər.

Vətən müharibəsində və müasir döyüş əməliyyatlarında qazanılan təcrübələr nəzərə alınmaqla keçirilən təlimlərin əsas məqsədi motoatıcı bölmələrin döyüş qabiliyyətinin daha da yüksəldilməsi, o cümlədən şəxsi heyətin səhra və praktiki vərdişlərinin inkişaf etdirilməsidir.

İqtisadiyyat xəbərləri

10 ayda 831 min şəxsə sosial müavinət və təqaüd ödənilib

Cari ilin yanvar-oktyabr aylarında Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Sosial Müdafiə Fondu tərəfindən 831 min şəxsə sosial müavinət və təqaüd ödənilib.

Onlardan 462 mini sosial müavinətlə, 369 mini Prezidentin aylıq təqaüdü ilə təmin olub. Əhaliyə sosial müavinətlər üzrə ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 36 faiz çox olmaqla 661 milyon, Prezident təqaüdləri üzrə 29 faiz çox olmaqla 447 milyon manat ödənilib.

Bu dövrdə 189 min müavinət və təqaüd təyinatı e-sistem üzərindən proaktiv şəkildə həyata keçirilib.

aparılib. 2019-cu ildən keçən dövrdə müavinət və təqaüdlərin təyinatı da elektronlaşdırılıb və ötən dövrdə 409 min müavinət və təqaüd təyinatı e-sistem üzərindən proaktiv şəkildə həyata keçirilib.

Masallı Sənaye Məhəlləsində yeni istehsal sahəsi yaradılır

"SADIQ 06" MMC-yə İqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin (İZİA) idarəçiliyində olan Masallı Sənaye Məhəlləsinin rezidentliyi statusu verilib və bununla Sənaye məhəlləsinin rezidentlərinin sayı 10-a çatıb.

Yeni rezident "SADIQ 06" MMC Masallı Sənaye Məhəlləsinin ərazisində tütünün qurudulması və emalına həyata keçirən müəssisə inşa edəcək. İnvestisiya həcmi 1,9 milyon manat olan müəssisədə 300 yeni iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulur.

nat olan müəssisədə 300 yeni iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulur.

Qarabağda yol, körpü və tunel tikintilərindən bəhs edən konfrans keçirilib

"Qarabağın yenidən qurulması çərçivəsində yol, körpü və tunel tikintilərində tətbiq edilən müasir materiallar, mexanizmlər və istifadə qaydaları" üzrə konfrans keçirilib.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti və Fəvqəladə Hallar Nazirliyinin dəstəyi ilə keçirilən konfransda "Tunellərdə və avtoyayanaqalarda havalandırma", "Aşağıya doğru yamac boyunca mərhələli enmə üsulu ilə 55 metr uzunluğunda körpü aşırımının həyata keçirilməsi, Qarabağ üçün zəlzələyə davamlı bina modeli", "Avtomobil və demir yolu körpülərində yastıq və inşaat tikij birləşmələri", "Geoterm divarlar və onların Qarabağın yenidən qurulmasında nümunələri, yol tikintisində innovativ məhsullar" mövzularında çıxışlar edildi.

Bununla yanaşı, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə infrastrukturun bərpası istiqamətində aparılan genişmiqyaslı işlər, layihələr barədə konfrans iştirakçlarına məlumat verilib. Konfransda Qarabağda çəkilən yollardan, tunellərdən və körpülərdən bəhs edən videolar nümayiş etdirilib.

Şəkiddə təbii fəlakətdən zərər çəkmiş fermerlərə 500 min manat sığorta ödənilib

Mart ayında Şəkiddə baş vermiş təbii fəlakət nəticəsində təsərrüfatlarına zərər dəymiş fermerlərə sığorta ödənilib.

Şəki rayonunun Turan qəsəbəsi, Şəki kəndi, Dərəçöcnət, Sarca, Bolludərə, Qayabaşı, Qaratorpaq, Çayqaraqoyunlu və digər kəndlərdə baş verən güclü fırtına əkin sahələrinə, xüsusilə taxıl zəmlərinə böyük zərər vurmuşdur. Məhsullarını sığortalayan fermerlər tərəfindən Aqrar Sığorta Fonduna məlumat verildikdən sonra müstəqil ekspertlər sahələrə dəyən zərəri qiymətləndirmişlər. Qiymətləndirmə zamanı Şəkiddə 354 müqavilə üzrə 500 min manat zərər ödənişi öz təsdiqini tapmışdır.

Aqrar Sığorta Fondunun İdarə Heyətinin sədri Fuad Sadiqovun sözlərinə görə, bu gündə Qobustan rayonunda fırtından zərər çəkən təsərrüfatların sahiblərinə 300 min manat sığorta vəsaiti ödənilib. Şəki üzrə də ümumilikdə 500 min manat məbləğində zərər ödənişlərinə başlanılıb: "Artıq aqrar sığorta sistemi ölkənin bütün bölgələrində tətbiq olunaraq istehsal həcminin təxminən 95 faizini əhatə

edir. Kənd təsərrüfatı sahəsində çalışan bütün fermerlər aqrar sığorta sisteminin xidmətlərindən istifadə edə bilərlər", - deyərək F.Sadiqov bildirdi.

Aqrar Sığorta Fondu tərəfindən ilin sonadək bitkiçilik təsərrüfatlarında baş verən hadisələrlə bağlı 3 milyon manat zərər ödənişlərinin edilməsi gözlənilir. Qeyd edək ki, 2021-2022-ci il əkin mövsümündə Şəkiddə 3279 sığorta müqaviləsi üzrə 27283 hektar təsərrüfat sığortalanıb. Sığortalanmış ərazilərin 90 faizini taxıl, 10 faizini fındıq sahələri təşkil edir.

Göygöldə torpaq məcralı kanal beton üzlüyə alınır

Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC-yə istinadən AZƏRTAC xəbər verir ki, ASC-nin tabeliyindəki Bakı İxtisaslaşdırılmış Elektrik Avadanlıqlarının Təmir-Quraşdırma və Sazlama İdarəsi tərəfindən Göygöl rayonunda uzun illər torpaq məcralı kanal kimi istifadə olunmuş Ərəbli kanalında beton işləri görülür.

Aparılan tədbirlər zamanı rayon üçün suvarmada xüsusi rolu olan kanalın sağ və sol sahəsinə beton üzlük çəkilir. Beton üzlüyün çəkilməsi üçün 2 aya yaxın bir müddətdə kanalın yaxınlığında olan qayaqların və iri daşların bir hissəsi kəsilərək yol salınıb, daha sonra burada beton işlərinə başlanılıb.

Ucarda 12 min hektardan çox sahədə payızlıq taxıl əkilib

Ucar rayonunda cari mövsümdə 14 min 400 hektardan çox sahədə payızlıq taxıl əkiləcəyi proqnozlaşdırılır və artıq 12 min 129 hektarda səpin aparılıb.

Rayon Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzinə istinadən AZƏRTAC-ın yaydığı məlumatda bildirilir ki, əkin aparılan sahələrin 5104 hektarı buğda, 7025 hektarı arpa, Hazırda hər gün sahələrə 35-dən çox səpin aqreqatı çıxarılır. Rayonun bütün ərazilərində, xüsusilə Müsüllü, Yuxarı Şilvan, Qazıyan, Boyat və bir sıra digər icra nümayəndəliklərində taxıl əkinini daha mütəşəkkil aparılır.

Hər yerdə fermerlər və fiziki şəxslər bu mühüm kampaniyanın tezliklə və yüksək aqrotexniki tələblər səviyyəsində başa çatdırılması üçün ciddi səy göstərirlər.

İlham Əliyevin Əlcəzair şəhərində Şəhidlər abidəsinə və Milli Mücahidlər Muzeyinə ziyarət etməsi də Fransanın əsl üzünü dünyaya bir daha açıb göstərmək, onu ifşa etmək baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır.

Əlcəzairə bu tarixi səfəri zamanı İlham Əliyev Fransanın Əlcəzair, Ermənistanın isə Azərbaycana qarşı eyni terror metodundan istifadəsinə də bir daha diqqət çəkdi: "Bu gün Mücahidlər Muzeyinə ziyarət edərkən mənə məlumat verildi ki, Fransanın işğalı zamanı fransızlar 5 milyondan çox mina

miyyəti bu faciə ilə bağlı da susunluq nümayiş etdirib. Fransanın törətdiyi qətləmlərə görə məsuliyyəti boynuna almaq əvəzinə görə Ermənistanı da sirayət edib. 1992-1993-cü illərdə Qaradağda, Ağdabanda, Xocalıda və digər yaşayış məntəqələrində azərbaycanlılara qarşı törədilən soyqırımı və qətləmləri, əslində, 1945-ci ildə Setifdə, 1961-ci ildə Parisdə törədilən qətləmlərlə oxşardır. Hər iki halda cinayətkarlar planlı şəkildə həyata keçirdikləri qətləmlərin məsuliyyətini boynuna almayıblar. Ermənistan və Fransanın siyasətin-

əhaliyə göstərdiyi təsirlərin qiymətləndirilməsi və müvafiq kompensasiyanın verilməsi məsələsindən də boyun qaçırıq;

- İşğal etdiyi Əlcəzair ərazisinə 5 milyondan artıq mina basdıran Fransa həmin minlərin xəritələrini Əlcəzair tərəfinə verməkdən bu günədək imtina edir. Nəticədə, Azərbaycan kimi Əlcəzair də dünyada mina partlayışından ən çox əziyyət çəkən ölkələrin sırasında ön yerlərdən birini tutur. Ermənistan müttəfiqi Fransanın ənənələri ni davam etdirərək işğal etdiyi

mi həkk olunan hadisəni də fransızlar törətmişlər. Fransızlar 1917-ci ildə Çadda dini həyatı yenidən niyəzləməq adı altında konfrans təşkil edərək tədbirə qatılan 400-ə yaxın müsəlman elm adamının hamısını güllələmişlər.

Digər faktlara diqqət yetirək:

- XIX əsrdə müstəmləkə müharibələrində öldürülən döyüşçülərin 18 min ədəd kəllə sümüyü Parisin İnsan Muzeyində saxlanılır və nümayiş etdirilir. Həmin kəllə sümüklərinin 500-dən çoxu Əlcəzairli döyüşçülərin kəllə sümükləridir. Əlcəzairin həmin sümükləri geriyyə qaytarmaq tələbini Fransa hələ də tam yerinə yetirmir. Bu cür mağara təfəkkürünə hazırda Fransa və Ermənistanın başqa, dünyanın az dövlətlərində rast gəlmək mümkündür;

- Fransanın işğal etdiyi Mərakeşdə 1907-ci ilin avqustunda tarixə "Kasablanka döyüşü" kimi daxil olmuş hücumu nəticəsində 2 gün ərzində 3 minə yaxın mərakeşli qətlə yetirilib;

- Tunisdə 1956-cı ildə mübarizə nəticəsində Fransa işğalına rəsmən son qoyulsa da, Fransa tərəfi ölkənin suverenliyinə hörmət etməyərək, bu ölkədə hərbi mövcudluğunu qoruyub saxlamağa cəhd göstərmiş. 1961-ci ildə Tunis xalqının Fransa hərbi bazasının bağlanmasına dair tələbini fransız hərbiçilər qətlərlə cavab vermişlər. "Bizet böhranı" nəticəsində 5 minə yaxın tunislinin öldürüldüyü bu ölkənin Qırmızı Xaç Cəmiyyəti tərəfindən qeyd alınıb;

- Fransa işğal etdiyi ölkələrdə Cenevrə Konvensiyası ilə qadağan olunmuş kimyəvi silahlardan - zəhərli qazlardan istifadə edib. Həmin qazların təsirinə moruz qalmış insanların nəvə-nəticələrinə bu gün də onkoloji və digər xəstəliklərdən əziyyət çəkirlər;

- Vyetnamda 1947-ci il noyabrın 29-da törədilmiş, "Mıy Çə" adlandırılan qətləmlə nəticəsində fransızlar 170-i qadın və 157-i uşaq olmaqla, yüzlərlə vyetnamlı vətəndaşını öldürmüşlər. 400-ə yaxın evin yandırıldığı bu qətləmlər zamanı vyetnamlı qadınlara güllələnməzdən əvvəl fransız əsgərləri tərəfindən zorlanmışlar;

- 1994-cü ildə Fransa Ruandada "təhlükəsiz zona yaratmaq" adı altında hərbi əməliyyat keçirib. Nəticədə, Fransa silahlı qüvvələri onlara qoşulan yerli münafiq təşkilatın iştirakı ilə Ruandada tutu qəbilələrin 800 mindən çox üzvünü qətlə yetirmişlər. "Ruandada tutu qəbilələrinin soyqırımında Fransanın roluna dair hesabatda mosul komissiyası" tərəfindən 2021-ci il martın 26-da Fransanın dövlət başçısına təqdim edilmiş sonədə Fransanın qətləmlərdə məsuliyyəti qeyd olunub;

2021-ci il martın 30-da Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Malidə sabitləşmə üzrə kompleksli çoxölkəli missiyasının (MINUSMA) Müdafiə və insan hüquqları bölməsinin dərc etdiyi hesabatda Fransa hərbiçilərinin Malinin Bounti kəndi yaxınlığında həyata keçirdiyi hava hücumu nəticəsində 19 mülki şəxsin həlak olduğu qeyd edilib.

2019-cu ilin fevral ayında Fransada yəhudi qəbiristanlığında təxminən 80 məzarə boyaya ilə svastika və digər nasist simvollar çəkilmiş, antisemit şüarlar yazılmışdır. Ümumiyyətlə, 2019-cu ildə Fransanın şərqində yerləşən yəhudi qəbiristanlıqlarında 180-dən çox məzar nasist simvolları ilə təhqiç edilmiş.

Ermənistan tərəfindən xarici ölkələrdən, o cümlədən Fransadan şovinst, irqçi və terrorçu müzdülərin və əcnəbi terrorçu döyüşçülərin müharibə zonasına gətirilərək Azərbaycana qarşı istifadə edildiyinə dair təkbədimləz faktlar mövcud olsa da, Fransa hüquq mühafizə orqanları onları istintaqa cəlb etməklə himayə edir. Terrorçuların Fransada himayə edilməsi yalnız müasir dövrə əlaqəli məsələ deyildir. Belə ki, 1983-cü il iyulun 15-də Parisin Orli Hava Limanında Türki Hava Yollarının kassasında təşkil etdiyi bomba partlayışına görə həbs edilmiş və terror aktını törətdiyini boynuna almış ASALA terror təşkilatının üzvü, erməni mənşəli Varujan Karapetyan 8 nəfərin həlak olmasına və 61 nəfərin yaralanmasına səbəb olmaqla ömürlük həbs cəzasına məhkum edilmiş, 2001-ci ildə həbsxanadan azad edilmiş. Həmçinin 1981-ci il sentyabrın 24-də Türkiyənin Parisdəki səfirliyinə hücum təşkil edən ASALA terror təşkilatının üzvü Monte Melkonyan Türkiyə tərəfinin təkidləri nəticəsində həbs edilmiş, az sonra azad edilmiş. Orli Hava Limanındakı partlayışda iştirakı təsdiqlənən M. Melkonyanın cəzaçəkəmə müddəti müəmmal şəkildə azaldılmış və o, 1989-cu ildə azadlığa buraxılmışdır. Fransanın himayə etdiyi və terrorçular müttəfiqi olan Ermənistan qəhrəman kimi qəbul edilmiş və sonralar Azərbaycan xalqına qarşı çoxsaylı terror aktları törətmişlər.

Fransanın tarixi soyqırımları tarixidir

Bu ölkə törətdiyi bəşəri cinayətlərinə görə beynəlxalq hüquq qarşısında cavab verməlidir

basdırmışdı", - deyər, Ərəb Dövlətləri Liqasının 31-ci Zirvə toplantısındakı çıxışında Azərbaycan Prezidenti vurğuladı: "Bu isə mənə bizim eyni ilə üzlaşdıyımız, hazırda əziyyət çəkdiyimiz işğal zamanı Ermənistan tərəfindən bir milyondan çox minanın basdırılmasını xatırladı".

İlham Əliyev Ermənistanın 30 il müddətində Azərbaycan torpaqlarını işğal altında saxlamasını, 67 məscidimizi barbarcasına dağıtdığını və bunun terrorçu Ermənistan dövlətinin islamofob mahiyyətinin təzahürü olduğunu qeyd etdi.

Erməniperəst siyasətin kökü - Əlcəzair və Qarabağ oxşarlığı

Göründüyü kimi, Fransanın Əlcəzairdə apardığı siyasətə Ermənistanın 30 ilə yaxın işğal altında saxladığı Qarabağda yürütdüyü siyasət çox oxşardır və rəsmi Parisin erməniperəst siyasətinin kökündə həm də bu yanaşma dayanır. Ərazisinə görə, Afrikanın və ərəb dünyasının ən böyük ölkəsinin 11 milyondan çox vətəndaşına vaxtilə muxtariyyət belə verməkdən imtina etmiş Fransa indi Qarabağda yaşayan 15-20 min erməniyə müstəqillik tələb edir.

Fransa ordusu öz azadlığını tələb edən əlcəzairilərə qarşı kütləvi qətləmlər, çoxsaylı müharibə və insanlıq əleyhinə cinayətlər törədib. Eyni cinayətlər Qarabağda yaşayan və erməni işğalına qarşı çıxan azərbaycanlılara qarşı da həyata keçirilib. Məsələn, 1832-ci ildə Əlcəzairin Fransa tərəfindən işğal edilməsinə qarşı çıxan El-Uffia qəbiləsi gecə yatdığı yerdə qılınclanaraq qətləndirilib. Bu hadisənin bənzərini biz 1992-ci ildə Xocalıda müşahidə etdik. Bu gün Fransa tərəfindən dəstəklənən Ermənistan o vaxt Xocalının dinc əhalisinə qarşı özü də gecə vaxtı soyqırımı törətdi. Bundan əlavə, həm Fransa, həm də Ermənistan müharibə zamanı Cenevrə konvensiyalarının tələblərini pozaraq qadağan olunmuş silahlardan istifadə ediblər.

Fransanın törətdiyi daha bir faciə isə 1961-ci ilin oktyabrında baş verib. O zaman on minlərlə əlcəzairli Fransa işğalını pisləmək üçün Parisdə nümayiş çıxır. Fransa polisinin açdığı atəş və etirazçıları Sena çayına atması nəticəsində 1500-ə qədər əlcəzairli qətlə yetirilib, mindən çox şəxs həbs olunub. Bu hadisə tarixə "Sena qətləmi" kimi daxil olub. Fransa hakimiyyəti bu faciə ilə bağlı da susunluq nümayiş etdirib. Fransanın törətdiyi qətləmlərə görə məsuliyyəti boynuna almaq əvəzinə görə Ermənistanı da sirayət edib. 1992-1993-cü illərdə Qaradağda, Ağdabanda, Xocalıda və digər yaşayış məntəqələrində azərbaycanlılara qarşı törədilən soyqırımı və qətləmləri, əslində, 1945-ci ildə Setifdə, 1961-ci ildə Parisdə törədilən qətləmlərlə oxşardır. Hər iki halda cinayətkarlar planlı şəkildə həyata keçirdikləri qətləmlərin məsuliyyətini boynuna almayıblar. Ermənistan və Fransanın siyasətin-

də daha bir oxşarlıq qanunsuz məskunlaşma ilə bağlıdır. Belə ki, Qarabağda regionun etnik tərkibini dəyişmək üçün Ermənistan tərəfindən Yaxın Şərqdən və digər regionlardan erməni əsilli şəxslərin Azərbaycan torpaqlarına köçürüldüyü kimi, Əlcəzairdə də qanunsuz məskunlaşma siyasəti nəticəsində ölkə əhalisinin 1 milyonunu bu torpaqlarla heç bir bağlılığı olmayan avropalıları təşkil edirdi.

Göründüyü kimi, Fransa və Ermənistanın tarixən yürütdükləri və indi də davam etdikləri oxşar zorakılıq, kütləvi qəddarlıq, islamofob, türkofob, irqçi, antisemit siyasətləri birləşdirir. Bu baxımdan Fransa Senatının və Milli Assambleyasının noyabrın 15-də qəbul etdiyi qətnamə də təəccübləndirici görünür və Fransanın Cənubi Qafqaz regionunda vəziyyətin gərginləşməsinə xidmət edən, sülh gündəliyinin həyata keçirilməsinə, iki ölkə arasında münasibətlərin normallaşmasına zərər vuran xain oyunlarını sübut edir.

Fransanın üzqarası olan tarixi

Azərbaycanı hərbi cinayətlərdə ittiham edən Fransanın özünün törətdiyi qətləmlərə, vəhşiliklərə dönmə baxması daha məqsədsəuyğundur. Fransa üçün tarixdə üzqarası olan o qətləmlərdən bəzi nümunələri təqdim edirik:

- Dünyanın müxtəlif regionlarında 50-dən artıq dövlətin ərazisini işğal edərək, sərvətlərini talan edərək, xalqların uzun illər əsarətə saxlamış Fransanın törətdiyi vəhşiliklər, habelə insanlıq və bəşəriyyət əleyhinə cinayətlər, eləcə də müharibə cinayətləri bəşər tarixinin qara səhifələridir. Müstəmləkə illərində Fransa silahlı qüvvələri etnik və dini mənsəbiyyətinə görə yüz minlərlə dinc sakini kütləvi surətdə qətlə yetirmişlər. Törədilmiş soyqırımı cinayətləri Fransanın siyasi tarixində silinməmiş münəkin olmayan qara ləkədir;
- 1960-1966-cı illərdə Əlcəzairin Böyük Səhrada payına düşən Reqqan və İn Ekkər adlı ərazilərdə Fransa tərəfindən 17 nüvə sınağı gerçəkləşdirilmişdir ki, onlardan da 11-i yeraltı sınaqlar olmuşdur. Fransa aşkar edilməmiş kimyəvi, radioaktiv və zəhərlənmiş tullantıların yerləşdiyi ərazilərə dair topoqrafik xəritələri bu gündə Əlcəzair tərəfinə təqdim etmiş. Eyni zamanda Fransa həmin sınaqların və tullantıların yerli

Azərbaycan torpaqlarında bir milyondan artıq mina basdırmışdır və dəqiq mina xəritələrini ölkəyə verməkdən imtina edir. 2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyannamənin qəbul edilməsindən ötən dövrdə 270-ə yaxın Azərbaycan vətəndaşının mina qurbanına çevrilməsinin Fransa tərəfindən bir dəfə də olsa pislənməməsi bu ölkənin humanitar hüquqa necə seçliyi tapmadığını növbəti dəfə nümayiş etdirir;

- Əlcəzairin 1830-1962-ci illəri əhatə edən işğal dövründə 1,5 milyondan artıq insan fransızlar tərəfindən qətlə yetirildiyindən bu ölkə "1,5 milyon şəhid ölkəsi" adlandırılır;

- Qarabağda yaşayan 15-20 min erməniyə müstəqillik tələb edən Fransa ərazisinə görə Afrikanın və ərəb dünyasının ən böyük ölkəsinin xalqına muxtariyyət belə verməkdən imtina etmişdir. Hətta Əlcəzair adlı dövlətin mövcud olmasını inkar edən Fransa bu ölkəni özünün bir parçası, dənizarxası ərazisi - Fransa Əlcəzairi adlandırmışdır;

- 1832-ci ildə El-Uffia qəbiləsi gecə yatdığı yerdə qılınclanaraq qətləndirilib və uşaqlar da daxil olmaqla 12 min adam öldürülmüşdür;

- 1945-ci ildə Setif şəhərində 45 min əlcəzairli öldürülmüş, 5 minə yaxın adam həbs olunmuş, 99 nəfər edam, 64 nəfər ömürlük katorqa cəzalarına məhkum edilmişdir;

- 1961-ci il oktyabrın 17-də on minlərlə əlcəzairli Fransa işğalını pisləmək üçün Parisdə nümayiş çıxmışdır. Fransa polisinin açdığı atəş və etirazçıların Sena çayına atılması nəticəsində 1500-ə qədər əlcəzairli qətlə yetirilmiş, mindən çox şəxs həbs edilmişdir. Bu hadisə tarixə "Sena qətləmi" kimi daxil olmuşdur;

- Fransa məqsədlili şəkildə qanunsuz məskunlaşdırma siyasəti həyata keçirmişdir ki, bunun da nəticəsində XX əsrin ortalarında 9 milyonluq Əlcəzair əhalisinin 1 milyonunu avropalıları təşkil etmişdir.

Fransanın islamofob siyasəti

- Fransanın işğal etdiyi Cibuti, Nigeriya və Çadda xalqın islam təhsili almama qadağan edilmiş, məscid və mədrəsələr dağıdılmışdır. Müsəlman alimləri həbs edilmiş, müqavimət göstərən on minlərlə insan qətlə yetirilmişdir. Tarixə "elm adamlarının soyqırımı" ki-

Fransa öz vətəndaşlarının da fundamental hüquq və azadlıqlarını təmin etmir

Fransa Senatı və Milli Assambleyası Fransa vətəndaşlarının fundamental hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi istiqamətində aparılan mübarizənin qarşısını almasında hökumət tərəfindən törədilən qeyri-qanuni əməllərə səssiz qalır. Bu baxımdan, "sarı jiletli" hərəkatının 15-ə yaxın üzvünün öldürülməsi, 4 mindən artıq nümayişçinin xəsarət alması, 3 mindən çox nümayişçinin cəzalandırılması, hətta hərəkatın rəhbərlərindən biri olan Erik Druenin başqa bəhanə ilə həbs edilməsi, eləcə də repressiya və cinayət əməllərinin normal və ədalətli araşdırılmaması Fransada mövcud olan vəziyyəti aydın göstərir.

Fransa müstəmləkəçilik siyasətindən əl çəkməyərək artıq uzun müddətdir ki, müstəqilliyi uğrunda mübarizə aparan Yeni Kaledoniyanın azadlığını təmin etmir.

Qəmə Adaları İttifaqının ərazisi olan Mayotla bağlı BMT Baş Assambleyasının 1994-cü il 6 dekabr tarixli A/Res/49/18 nömrəli qətnaməsində Baş Assambleya Qəmə Federativ İslam Respublikasının Mayot üzərində suverenliyini bir daha təsdiq etmiş, Fransa hökumətini Qəmə arxipelaqının 1974-cü il dekabrın 22-də öz müqəddəratını təyinetmə referendumu ərəfəsində Qəmə adalarının ərazi bütövlüyünə hörmət edəcəyini dair götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməyə çağırmışdır. Amma Fransa BMT-nin əlaqədar qətnamələrinə məhəl qoymayıb və beynəlxalq hüquqa hörmət etməyərək həmin qətnamələri icra etməyib.

Tarixi reallıqdır ki, dünya ölkələrinin bir çoxu keçmişdə müstəmləkəçi olub, bəzi xalqlara qarşı qətləmlər də törədib. Amma dünyada Fransa kimi əli milyonlarla insanın qanına batmış, silsilə qətləmlər törədən ikinci bir dövlətə rast gəlmək mümkün deyil.

O da acınacaqlı reallıqdır ki, Fransa törətdiyi bütün bu tükürpərdici bəşəri cinayətlərinə görə beynəlxalq hüquq qarşısında cavab verməyib. Bu gün də Fransa ikili standartlara və riyakarlıqla yürütdüyü adət dövlət siyasətini demokratiya adı altında dünyaya sırımağa çalışır.

Fransanın türkofob siyasəti

2020-ci ilin yanvar ayında Fransanın daxili işlər naziri Kristof Kastaner 2019-cu ildə Fransada antisemitizm hərəkatlarının 2018-ci il ilə müqayisədə 27 faiz, müsəlmanlara qarşı hərəkatların 54 faiz artmış, xristianlara qarşı hərəkatların sabit, lakin ən yüksək səviyyədə qaldığını etiraf etmişdir. Həmçinin o, əsasən, təhdid xarakteri daşıyan irqçi və ksenofob hərəkatların 2018-2019-cu illər ərzində iki dəfədən çox artaraq 496-dan 1142-yə yüksəldiyini bildirib.

Fransa öz vətəndaşlarının da fundamental hüquq və azadlıqlarını təmin etmir

Fransa Senatı və Milli Assambleyası Fransa vətəndaşlarının fundamental hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi istiqamətində aparılan mübarizənin qarşısını almasında hökumət tərəfindən törədilən qeyri-qanuni əməllərə səssiz qalır. Bu baxımdan, "sarı jiletli" hərəkatının 15-ə yaxın üzvünün öldürülməsi, 4 mindən artıq nümayişçinin xəsarət alması, 3 mindən çox nümayişçinin cəzalandırılması, hətta hərəkatın rəhbərlərindən biri olan Erik Druenin başqa bəhanə ilə həbs edilməsi, eləcə də repressiya və cinayət əməllərinin normal və ədalətli araşdırılmaması Fransada mövcud olan vəziyyəti aydın göstərir.

Fransa müstəmləkəçilik siyasətindən əl çəkməyərək artıq uzun müddətdir ki, müstəqilliyi uğrunda mübarizə aparan Yeni Kaledoniyanın azadlığını təmin etmir.

Qəmə Adaları İttifaqının ərazisi olan Mayotla bağlı BMT Baş Assambleyasının 1994-cü il 6 dekabr tarixli A/Res/49/18 nömrəli qətnaməsində Baş Assambleya Qəmə Federativ İslam Respublikasının Mayot üzərində suverenliyini bir daha təsdiq etmiş, Fransa hökumətini Qəmə arxipelaqının 1974-cü il dekabrın 22-də öz müqəddəratını təyinetmə referendumu ərəfəsində Qəmə adalarının ərazi bütövlüyünə hörmət edəcəyini dair götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməyə çağırmışdır. Amma Fransa BMT-nin əlaqədar qətnamələrinə məhəl qoymayıb və beynəlxalq hüquqa hörmət etməyərək həmin qətnamələri icra etməyib.

Tarixi reallıqdır ki, dünya ölkələrinin bir çoxu keçmişdə müstəmləkəçi olub, bəzi xalqlara qarşı qətləmlər də törədib. Amma dünyada Fransa kimi əli milyonlarla insanın qanına batmış, silsilə qətləmlər törədən ikinci bir dövlətə rast gəlmək mümkün deyil.

O da acınacaqlı reallıqdır ki, Fransa törətdiyi bütün bu tükürpərdici bəşəri cinayətlərinə görə beynəlxalq hüquq qarşısında cavab verməyib. Bu gün də Fransa ikili standartlara və riyakarlıqla yürütdüyü adət dövlət siyasətini demokratiya adı altında dünyaya sırımağa çalışır.

Elm xadimləri

Həyatda elə insanlar var ki, onların ömürlüyünü vərəqlədikcə, sanki maraqlı bir alomə düşürsən, keçiyi böyük və mənalı yol, üzleşdiyi sınaqlar, qazandıqı nailiyyətlər hər kəsi rıqçətə gətirir. Taleyin belə adamları xüsusi missiyaya hazırladığını, onların üzünə işıqlı ömrü, zəngin mənəvi alomə ilə başladığını üçün də örnək yaratmaq öhdəliyi qoyduğunu hiss edir və həyatının davamında, yaşım tərzində zənginin soni yanılmadığını görürsən. Azərbaycan Tibb Universitetinin İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının professoru, tibb elmləri doktoru, respublikanın Əməkdar müəllimi, tibb sahəsində tanınmış alim və pedaqoqlarımızdan olan Mübariz Allahverdiyev üçün illər qazandıqı sərvət bilik, təcrübə, etimad, insanların hörmət və məhəbbət olmuşdur. Onu işləməkdən, yazıb-yaratmaqdan, oxuyub-öyrənməkdən yorulmağa qoymayan da bu amillərdir.

Xocalıdan başlanan dünya

Uşaq vaxtlarından onu həmişə öz cazibəsində saxlayan elm-bilik yolu, hər zaman sadiq qaldığı mənəvi prinsiplər görkəmli alimin ömür hekayəsinə böyük bir dəyər qatıb. Mübariz Allahverdiyev 1942-ci ilin 19 noyabrında Xocalıda, el-obanın sayılıb-seçilən kişilərindən olan Qasım kişinin ailəsində dünyaya gəlib. Müharibə uşağı idi, dünyaya gəlişi, körpəliyi İkinci Dünya savaşının ən ağır vaxtlarına təsadüf etmişdi. Bununla belə faşizm üzərindəki qələbədə sonra insanların gələcəyə çox böyük ümidləri vardı, hamı düşünürdü ki, insanlığa qarşı bu vəhşət bir də heç zaman təkrarlanmaz. Kiminsə ağlına belə gəlməzdi ki, bir neçə on ildən sonra elə Mübariz Allahverdiyevin böyüdüüyü Xocalıda insanlıq öleyhinə böyük bir cinayət baş verəcək, ermənilər xalqımıza qarşı soyqırımı törədəcək, faşizmin ən doşqanlı siması burada özünü göstərəcək.

kənddə də çox yaxşı məskunlaşmışdılar. Lakin vilayət mərkəzindən bura gediş-gəliş çətin idi. Odur ki, ikimertəbəli təzə xəstəxana binası olmasın baxmayaraq, bu mənfur millətin həkimləri həmin kənddə işləmək istəmirdilər. Beləliklə, Mübariz Allahverdiyev 1966-cı ildə Ağdamın Abdal Gülablı kəndi yaxınlığındakı Pir Camal kəndindəki xəstəxanaya baş həkim vəzifəsinə təyinat edilir. Özünlü də deyirdi ki, günlər keçdikcə vəziyyət ağırlaşır, çirkin oyunlar günahsız insanların qətlinə səbəb olurdu. Demək olar ki, hər gün yeni olaylarla qarşılaşırdın. Belə bir zamanda işləmək də çətinləşirdi, hər söz-söhbət, davranışımız böyük mübahisələrə, dava-qırğma gətirib çıxarırdı. Ermənilərin 1967-ci ilin iyulunda Xankəndidə millətçilik zəminində törətdikləri dəhşətli cinayət öməli bütün Azərbaycanı sarsıtmışdı. Onlar aralarında nəhaqdan həbs edilən, Qarabənd məktəbinin direktoru Ərşad müəllimlə birlikdə iki azərbaycanlı

mütləq olduğundan tələbəkəndən dərhal sonra elmi-pedaqoji fəaliyyətə başlamaq mümkün deyildi. Mübariz Allahverdiyev təyinatla Qarabağa gedərkən imkan olarsa institutun Normal anatomiya kafedrasında çalışmaq üçün müvafiq sənədlərini elmi katibliyə təqdim etsə də, bu arzusunun reallaşacağına o qədər əmin deyildi. Ona görə Bakıdan gələn gözənilməz teleqram onun həyat və karyera yolunda çox böyük bir başlanğıc oldu. Mübariz Allahverdiyev bir neçə aydan sonra Türkmənistandakı işlərini tamamlayıb Bakıya qayıtdı və 1969-cu ilin martından ATİ-nin İnsan anatomiyası kafedrasında işə başladı. O, ilk illərdə elmi-pedaqoji fəaliyyətlə yanaşı, Bakıdakı təcili tibbi yardım stansiyalarından birində gecə növbələrində praktik həkimlik fəaliyyətini də davam etdirir, ucaqlarda topladığı tibbi sənədlərlə insanların faydalı olmağa çalışırdı.

1970-ci ildə Mübariz Allahverdiyev müsabiqə yolu ilə ATİ-nin Normal anatomiyası kafedrasının assistenti, 1973-cü ildən baş müəllimi, 1986-cı ildən dosenti, 2010-cu ildən professoru seçilib. Bu illərdə tibb sahəsində özünü daha da inkişaf etdirməkdən ötrü İ.M. Seçenov adına I Moskva Dövlət Tibb İnstitutunda, Sankt-Peterburqdakı Hərbi Tibb Akademiyasında, Meçnikov adına Sanitariya-Gigiyena İnstitutunun Müalicə-profilaktika fakültəsində və başqa elmi mərkəzlərdə kurslar keçir, bir neçə dəfə Xarkov Dövlət Tibb İnstitutunun Normal anatomiyası kafedrasında elmi ezamiyyətdə olur.

Bacarıqlı təhsil təşkilatçısı

Pedaqoji və praktik həkimlik fəaliyyəti ilə yanaşı, elmi araşdırmaların da uğurla davam etdirir. 1985-ci ildə professor G.Hacıyevin rəhbərliyi altın-

briloqlar Elmi Cəmiyyətinin katibi, 1989-1993-cü illərdə ATU-da fəaliyyət göstərən anatomiya, histologiya, patoloji anatomiya ixtisasları üzrə İxtisaslaşdırılmış Müdafiə Şurasının elmi katibi, 2000-2006-cı illərdə İnsan anatomiyası kafedrası üzrə Tələbə Elmi Cəmiyyətinin sədri olub. 2006-cı ildən 2018-ci ilə qədər kafedra müdirinin elmi işlər üzrə müavini vəzifəsində çalışıb. 2019-cu ildən yeni təşkil edilmiş "Azərbaycan Anatom, Histoloq və Embrioloqlar Elmi Cəmiyyəti" İctimai Birliyinin üzvü, həmçinin Azərbaycan "Nəzəri, Klinik və Eksperimental Morfologiya Jurnalı"nın redaksiya şurasının üzvüdür. 2022-ci ildə ATU-da keçirilmiş və "Şuşa ili"nə həsr olunmuş "Təbabətın Aktual Problemləri - 2022" mövzusunda Beynəlxalq elmi-praktik Konqresin Elmi Komitəsinin üzvü seçilib. 1999-2000-cı illərdə ATU üzrə "Bioetika, elm və texnologiyaların etikası" daimi komissiyasının katibi olub. Bütün bu işlər onun elmi yaradıcılığına qətiyyətli mane olmayıb. Fədakar alim 305 elmi və elmi-kütləvi işin, 19 dərslik və dərs vəsaitinin, 2 səmərələşdirici təklifin, AMEA-nın 70 illik yubileyi münasibətilə nəşr olunmuş 2 monoqrafiyanın müəllifi və həmmüəllifidir. İndiyə qədər elmi redaktorluğu ilə 18 əsər çapdan çıxıb. 2007-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası tərəfindən nəşrə təqdim edilmiş "Kütləvi Tibbi Ensiklopediya"nın məsul katibi də olub.

Görkəmli alim Mübariz Allahverdiyev həm də Birinci Qarabağ müharibəsi veteranıdır. 1989-1991-ci illərdə ermənilərin Azərbaycana qarşı işğalçı addımlarına qarşı özünümüdafiə tədbirlərində yaxından iştirak edib. Qarabağ Müharibə Veteranları Birliyinin üzvüdür. 2021-ci ildən Nəsimi rayonu üzrə Ağsaqqallar Şurasının üzvüdür.

O, uzun illər media ilə bağlı olan alim kimi Azərbaycan Jurnalistlər Birliyində də təmsil olunur. Bütün bu təşkilatlarda təmsilçilik, elmi-pedaqoji sahədə olduğu kimi, ictimai işlərdə də fəallıq Mübariz Allahverdiyev üçün bir məcburiyyət, iddia deyil, qəlbini dik-təsi, vicdanının səsi ilə özünü mənəvi bərk bilərək gördüyü işlərdir. Bu mənada professor əsl ziyalıq nümunəsidir. O, böyük alim olmaqla yanaşı, hər-vərəli formalaşmış bir insandır. Zəngin mütaliəsi, böyük həyat təcrübəsi, kamilliyi, bir o qədər də səmimiyyəti, təvazökarlığı professor Mübariz Allahverdiyevlə ünsiyyəti hər zaman maraqlıdır.

Bütün ömrü boyu Azərbaycan tibb elmi və təhsilinə, insanların sağlamlığına təmənnəsiz xidmətə ona çox böyük mükafatlar qazandırdı. Həyatının ən böyük mükafatı isə Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi, şanlı ordumuzun gücü ilə düşmənin üzərində qazandığımız tarixi zəfər, torpaqlarımızın azadlığıdır. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1996-cı il fevralın 24-də Xocalı soyqırımının ildönümü münasibətilə Prezident iqamətgahında xocalılrlarla görüşünü, Xocalı ziyalılarından biri kimi özünün də bu görüşdə iştirakı və çıxışı unudulmaz bir xatirə kimi yada salır: "Ulu Öndərin "Biz mütləq torpaqlarımızı düşmənin tapdığından azad edəcəyik! Şəhidlərimizin qanı yerdə qalmayacaq!" - deməsi hər birimizə qal-qanad verirdi. Heydər Əliyevin bu vəsiyyətini Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yerinə yetirdi. Şanlı zəfərimizi tarix salnamasına qızıl hərfələrlə yazdı".

Professorun atası da hələ 1989-cu ildə 87 yaşında mənfur ermənilərin Xocalıya raket hücumu zamanı şəhid olub. Xocalı soyqırımı zamanı bu ailə də neçə-neçə doğmasını, yaxınlığını itirib. Respublikanın tanınmış həkimləri Mübariz Allahverdiyev düşünür ki, indi atasının illərdən bəri narahat qalan ruhu şadrdır.

Ənənə davam edir

"Həkimlər ailəsinin" ənənələri nəslin yeni davamçılarının sənət seçməsinə də yardımçıdır. Mübariz Allahverdiyevin övladları Elnur və Təranə də həkim və tibb üzrə fəlsəfə doktorlarıdır. Oğlu hazırda ATU-nun Ümumi cərrahlıq, qızı isə İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasında çalışır.

Dəyərli ziyalı, görkəmli alim ömrünün 80-ci zirvəsinə qarşılayır. Bu zirvədən baxanda bütöv, mənalı, faydalı yaşlanmış ömür tarixi görünür. Bu, insanlıq dəyərlərini hər zaman uca tutmuş Mübariz Allahverdiyevin gəlib çatdığı kamillik məqamıdır. Biz də bu münasibətlə professoru təbrik edirik, bundan sonra da ömür tarixinin davamını yazılmasını arzulayırıq.

İradə ƏLİYEVA, "Azərbaycan"

Lənkəranda şəhidlərə daha bir abidə qoyulub

Lənkəran rayonunun Haftoni qəsəbəsində şəhidlərin xatirəsinə inşa olunan abidə kompleksinin açılışı olub.

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Əsgər Əliyev, Birinci Qarabağ müharibəsi şəhidləri Soltan Əliyev, Füzuli Nəsrilinin və Natiq Aslanovun adlarının əbədiləşdirildiyi kompleksin açılışını Lənkəran Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Tələh Qarşov və şəhid Soltan Əliyevin qardaşı Səfəil Əliyev birgə ediblər.

Dövlət himninin səslənməsindən sonra şəhidlərin xatirəsi bürünc plaqetlə yad olub. Mərasimdə çıxış edən Tələh Qarşov bildirib ki, şəhidlərimizin adlarını əbədiləşdirilməsi və şərəflərini qorumaq, xüsusi diqqət və qayğıkeçlik dövlət siyasəti olaraq ali siyasi rəhbərliyin nəzarətindədir. ŞİH-nin başçısı Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım

Əliyevanın şəhid ailələrinin sosial və maddi vəziyyətlərinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı məsələləri daim nəzarətdə saxladığını qeyd edib.

T.Qarşov şəhidlərimizin adlarını əbədiləşdirilməsində vətəndaşlarımızın özəlrlərini də təşəbbüs göstərdiklərini vurğulayıb: "Rayonumuzda

çoxsaylı xatirə kompleksləri açılıb və onlar vətəndaşlarımızın şəxsi təşəbbüsləri ilə həyata keçirilib. Bu, insanlarımızın şəhidlərimizə olan hö-

mət və ehtiramının təzahürüdür". Xatirə komplekslərinin əhəmiyyətindən danışan T.Qarşov deyib ki, vətənpərvərliyin təbliği, şəhidlərimizin qəhrəmanlıqlarının gələcək nəsillərə ötürülməsi üçün bu abidələr yəni nümunə və təbliğat vasitəsidir.

Sonda Haftoni qəsəbə tam orta məktəbinin şagirdlərinin ifasında vətənpərvərlik mövzusunda şeirlər səsləndirilib.

A.BABAYEV, Lənkəran

Şirvanda şəhid Elçin Əliyevin xatirəsi anılıb

Ötən il noyabrın 16-da erməni təxribatı nəticəsində şəhid olan Azərbaycan Ordusunun əsgəri Əliyev Elçin Ramil oğlunun Şirvanda anım tədbiri keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, anım tədbirində şəhidin ailə üzvləri ilə bərabər Şirvan Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı İlqar Abbasov, DTX-nin Şirvan şəhər şöbəsinin rəisi Mehman Qasımov, Şirvan Şəhər Polis Şöbəsinin rəisi Fizuli Əhmədov, YAP Şirvan Şəhər təşkilatının sədri Zahir Qəhrəmanov, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Şirvan şöbəsinin rəisi Akşin Xancanov, Şirvan Bələdiyyəsinin sədri Kürdəoğlu Muradov, din xadimləri, şəhər icra hakimiyyətinin məsul əməkdaşları, ictimai qurumların nümayəndələri iştirak edib. Şəhid Əliyev Elçinin məzarı ziyarət olunub xatirəsi ehtiramla yad edilib.

Çıxış edən şəhər icra hakimiyyətinin başçısı İlqar Abbasov Vətən, torpaq uğrunda canını fəda edənlərin unudulmayacağını, əbədi yaşayacaqlarını diqqətə çatdırıb. Bildirilib ki, 44 gündə qazanmış olduğumuz zəfərimizə kölgə salmağa çalışan düşmənin 2020-ci il 10 noyabr bəyanatının şərtlərini pozaraq

yenidən öz düşməni xisləti ilə Azərbaycana qarşı təxribat törətməyə çalışsa da, hər zaman olduğu kimi, yəni də tutarlı cavabla susdurulub. Həmçinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, qalib ordunun Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın Vətən müharibəsində qələbənin təminatı üçün istiqamətində fəaliyyətlərindən, Bakı şəhərində keçirilən Beynəlxalq Humanitar forumlardan, dövlət xadimlərinin və dini liderlərin Zirvə toplantılarının əhəmiyyətindən danışılıb.

Çıxış edən DTX-nin Şirvan şəhər şöbəsinin rəisi Mehman Qasımov, Şirvan Şəhər Polis Şöbəsinin rəisi Fizuli Əhmədov, YAP Şirvan Şəhər təşkilatının sədri Zahir Qəhrəmanov, Hacı Vasiq və şəhid atası

Alim Zülfiqarlı böyük qələbəmizin təminatı edilməsində sağlamlıq itirən, canından keçən igidlərimizin qəhrəmanlıqlarının gələcək nəsə nümunə olacağını, onların hər zaman bu xalqın yaddaşında yaşayacağını söyləyiblər. Torpaqlarımıza azadlıq, xalqımıza qalibyyət bəxş edərkən ali zirvəyə ucalan şəhidlərimizin hər bir azərbaycanlının qəlbində xüsusi yerə sahib olduqlarını vurğulayıblar.

Sonra Şirvan Rəsm Qalereyasının direktoru Çinarə Vəliyevanın çəkdiyi şəhid Əliyev Elçinin portreti valideynlərinə təqdim olub.

Şəhid Əliyev Elçinin valideynləri onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

Fədakar alim ömrü

Əksər həmyaşıdları kimi, Mübariz də oxumağa böyük maraq göstərirdi. 7 illik məktəbi Xocalıda, 8-ci sinfi Şuşadakı 1 nömrəli məktəbdə, 9-10-cu sinifləri isə Xankəndidəki Nizami adına 4 nömrəli məktəbdə bitirməsi onu hələ erkən çağlardan fərqli mühtilərə düşməyə, müxtəlif fəraitlərdə özünü təsdiqləməyə, yüksək potensialını göstərməyə alışdırmışdı.

Orta məktəbin son siniflərində artıq otmışdı ki, həkim olacaq. Ümumiyyətlə, böyüdüüyü ailədə bu sənətə güclü meyil-maraq vardı. Qasım kişinin övladlarından daha bir neçəsi də həkimlik sənətinə yiyələnmişdi və ona görə də bu ailəni "həkimlər ailəsi" kimi tanıyırdılar.

Gənc Mübariz arzularının ardınca Bakıya gəlib o zamanlar Nəriman Nərimanovun adını daşıyan Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutuna daxil oldu, 1966-cı ildə isə ali təhsilini başa vurub öz istəyi ilə Qarabağa təyinat aldı.

Erməni millətçiliyinin mənfur üzü

Bir neçə illik tələbəkəndi həyatından sonra doğma el-obaya böyük arzularla qayıtmışdı, həkim kimi çalışıb həm təcrübə qazanmaq, həm də insanlara fayda vermək istəyirdi. Daha sonra iş elmdə özünü sınamaq niyyəti vardı. Qarabağda elə ilk günlərdən erməni millətçiliyinin mənfur sifəti ilə qarşılaşdı. Əlində Azərbaycan Səhiyyə Nazirliyinin təyinat sənədi vardı. Amma o dövrdə mövcud olan Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin Səhiyyə şöbəsinin Atayın fəaliyyəti müdiri bu göndərişə məhəl qoymadan onu işlə təminat etmirdi.

Atayın sonralar öz yaxın əhatəsində bu imtınanın səbəbini belə əsaslandırırırmış ki, türklərə Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətində iş verməyi buradakı səhiyyə sahəsinə İrəvandan gələn xüsusi yazılı təlimatla qadağan edilmişdir. Əgər bu tələbi pozsa, onun özünü işdən çıxarırdılar. Lakin qarşısına böyük hədəflər qoymuş bir gəncin uğur yolunu belə yaramaz davranışlarla əngəlləmək mümkün deyildi. Xəstələrin dərhlərlə mübarizə aparmaq üçün gəlmiş gənc müxtəssis on əvvəl xalqın qatı düşmənləri - ermənilərlə "vuruşmağa" başladı. Böyük çətinliklərdən sonra Dağlıq Qarabağın ön ucqar ərazilərindən olan Pir Camal kəndindəki səhə xəstəxanasında işə düzələ bildi. Ağdamın Abdal Gülablı kəndinə bitişik olan Pir Camal Azərbaycanın qədim yaşayış mərkəzlərindən idi. Ermənilər kütləvi surətdə Dağlıq Qarabağda yerləşdirildiyi zaman onlar bu

həbsxana sürücüsünü məhkəmə binasından çıxarılanda kütləvi hücum edib diri-diri yandıraraq qətlə yetirmiş, hətta cəsədlərinə qarşı belə ağlasığmaz vəhşiliklər törətmişdilər. Ərşad müəllim guya bir erməni uşağının qətlinə günahlandırılırdı.

Professor o günləri yada salaraq dedi: "Şəhəri gün Xankəndidəki azərbaycanlı dostlarımla birlikdə hadisə yerinə baş çəkdi, eşitdik ki, Azərbaycan Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsində bir qrup nümayəndə cinayətin səbəblərini araşdırmaq üçün Xankəndiyə gəlib və heyətə general Heydər Əliyev rəhbərlik edirdi. Bir neçə gündən sonra isə xəbər yayıldı ki, Heydər Əliyev araşdırma qrupu ilə tam sübuta yetişib ki, erməni uşağının azərbaycanlı Ərşad müəllim yox, uşağın atasının yaxın dostu erməni müəllim milli zəmində iğtişay yaratmaq və DQMV-nin Ermənistana birləşdirilməsi məsələsinin aktuallaşdırmaq məqsədilə qəsdən törədib. Qarabağ əhalisində Heydər Əliyev şəxsiyyətinə böyük rəğbət də elə o vaxtdan başlamışdı".

Erməni millətçiliyinin mənfur təzahürləri isə bitmir, yeni formalarda özünü bürüzə verir. Mübariz həkim növbəti belə halla yaylaqlardakı fermalarda çalışan işçilərə tibbi yardım göstərmək üçün bu ərazilərə ezam olunananda qarşılaşıb. Fermalarda çalışan azərbaycanlılar olduğundan erməni həkimlər bura getməkdən imtina edirlər və ora Mübariz Allahverdiyevi göndərirlər. Ezamiyyətdən qayıdandan sonra isə o, daha bir "sürpizlə" üzlişir: onun iş yerini, ümumiyyətlə, ixtisara salırlar və gənc həkim çalışmaq üçün 1968-ci ildə Türkmənistanın Daşhovuz (Tış Oğuz) vilayətinə getməli olur. Vilayətin Köhnə-Ürgənc rayonundakı "Leningrad" kolxozunda səhə xəstəxanasının baş həkimini təyin edilir. Vaxt itirmədən Aşqabadda Türkmənistan Dövlət Tibb İnstitutunun ixtisasartırma kursuna daxil olur, burada ümumi cərrahlıq ixtisasına yiyələnir.

Bakıdan teleqram

1969-cu ilin fevral ayında Bakıdan gələn teleqramla xoş bir müjdə alır. Ona Azərbaycan Tibb İnstitutunun Normal anatomiyası kafedrasının müəllimi seçildiyini, Bakıya gəlib bu vəzifədə işə başlamağa biləcəyini bildirirlər. Onu da xatırladığı ki, ali məktəbi başa vurusunda elmi iş marağını, yüksək potensialını nəzərə alaraq ona institutda qalması təklif etmişdilər. Bununla belə o dövrün həyətlərində əsasən, əyalətdə 3 il həkim kimi işləmək tələbi

da Tbilisidə "Budun dəri sinirlerinin makromikroskopik anatomiyası və mieloarxitektontikasi" mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə edir. Bundan sonra Rusiya Tibb Elmləri Akademiyasının akademiki, Əməkdar elm xadimi, professor V.Şadlinskiyin məsləhəti ilə aparadığı uzunmüddətli və ardıcıl axtarışlar sayəsində 2008-ci ildə "Postnatal ontogenezdə insanın qaraciyərxarici öd yollarının vəzi və limfoid aparatlarının struktur-funksional sociyosu və morfogenesinin qanunauyğunluqları" mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müvəffəqiyyətlə müdafiə edərək tibb elmləri doktoru elmi dərəcəsi alır.

Bu illər ərzində Mübariz Allahverdiyev bacarıqlı təhsil təşkilatçısı kimi də özünü göstərir. Belə ki, 1971-ci ildə İnsan anatomiyası kafedrasının müdiri, Əməkdar elm xadimi, professor Kamil Balakışiyev onun kafedranın tədris hissə müdiri vəzifəsinə keçməsinə təqdimat verir. Təxminən 20 ilə yaxın müddət ərzində o, həmin vəzifəni yerinə yetirir. 1991-ci ilin iyulundan isə I Müalicə-profilaktika fakültəsinin birinci və ikinci kurslar üzrə dekan müavini vəzifəsində çalışır. 1993-2000-ci illərdə ATU-nun Böyük Elmi Şurasının Elmi katibi olur. 2001-2006-cı illərdə ATU-nun internatura şöbəsinin müdiri, 2006-cı ildən pediatriya fakültəsinin dekan müavini vəzifələrini yerinə yetirir. 2005-2013-cü illərdə ona ictimai əsaslarla ATU-nun rektorluğu yanında Mətbuat xidmətinin rəhbəri vəzifəsi də həvalə olunur və Mübariz Allahverdiyev bu vəzifəni də yüksək səviyyədə, böyük ruhlə yerinə yetirməyə başlayır. O, 2008-ci ildən indiyədək rektorun müşaviri vəzifəsində çalışır.

Tibb aliminin, həkimin paralel olaraq media ilə iş sahəsində çalışması, bəlkə də kimlərsə qərribə gələ bilər, amma media fəaliyyəti də professor Mübariz Allahverdiyevin ömür yoluna doğmadır. O, hələ 1978-1983-cü illərdə Azərbaycan televiziyaşmasının "Tədris" proqramında "Anatomiya, fiziologiya, gigiyena" fənni üzrə orta məktəb şagirdləri üçün canlı dərslər aparıb.

Ən böyük mükafat

Ümumiyyətlə, professor Mübariz Allahverdiyev onun bilik və bacarıqlarına, zəngin təcrübəsinə ehtiyac duyulan bütün mümkün sahələrdə faydalı olmağa çalışıb, fəallığı ilə ümumi işə töhfə verib. 1978-1996-cı illərdə Azərbaycan Anatom, Histoloq və Em-

Akif ƏLİYEV, "Azərbaycan"

Qalaktikanın sirləri

Raketlə tanışlıq

Qalaktika ilə tanışlıq raketlərdən başlayır. Onların vasitəsilə dünyanın yeganə planet olmadığı, Yer kürəsinin xaricində də nəyinse mövcudluğu bəşəriyyətə məlum olub. Günümüzdəki kosmik raketlər 2 min il öncədən edilən kəşfin nəticəsidir. Əvvəlcə istəvə müşahidə, sonra isə metodik tədqiqatlarla müasir raket texnikasının hazırlanması ixtiraya yol açdı.

Raketin kəşfi ilə bağlı ilk cəhd yunan filosofu və astronomu Arxitasın ərsəyə gətirdiyi cihazla edildi. Onun eramızdan əvvəl V əsrdə buxarla hərəkətə gətirilən çox şəkili kiçik bir cihaz düzəltməyi və onu idarə etdiyi bildirilir. Bu cihaz raket olmasa da, reaktiv hərəkətin prinsiplərini özündə daşıyır. Raket üçün lazımı komponentlərdən biri olan barıtın harada kəşf olunduğu dəqiq məlum olmasa da, mənbələrdə cinillərin I əsrdən istifadə etdikləri deyilir. Selitra, kükkürd və kömür tozunun qarışığından ibarət olan toz alovlandırıldıqda rəngli qığılcımlar və tüstü əmələ gəlirdi. Belə ki, homin vaxtlarda uc hissəsi barıtla doldurulmuş bambuk çubuqlardan atəşfəşanlıqda istifadə olunurdu.

Raketə bənzər vasitələr ilk dəfə XIII əsrdə aparılan müharibələrdə önəmli rol

oynamağa başladı. Döyüş zamanı cinillər monqol işğalçıları "uçan atəş oxları" ilə döf edirdilər. Bu oxlar raketin sadə forması idi. Oxların havada uçarkən təşkil edilən istiqamətə yönəlməsinə təmin edən sadə bir istiqamətləndirmə sistemi də yaradılmışdı. Onlar silah kimi uçuşu hesab edilməyə, monqollara qarşı döyüşlərdə psixoloji təsir gücünə malik idi. Bu döyüşlərdən sonra monqollar öz raketlərini istehsal etməyə başladılar və döyüş oxları Avropaya yayıldı.

XVII əsrin ikinci yarısında ilk müasir raket texnikasının elmi əsasları böyük ingilis alimi İsaak Nyuton tərəfindən qoyulub. Nyutonun elmi qanunları raketlərin necə kosmosun vakuumunda işləyəcəyini izah edib. Bu qanunlar tezliklə raketlərin dizaynına da praktiki təsir göstərməyə başlayıb. Müasir raketçilik

erəsi isə XIX əsrdən başlayıb. 1898-ci ildə Konstantin Tsiolkovski kosmosun raketlə tədqiqi ideyasını irəli sürüb. O, uçuş zamanı daha uzun məsafəyə nail olmaq üçün raketlərdə maye yanacaqlardan istifadə olunmasını təklif edib. İxtiraçı bildirib ki, raketin sürəti və məsafəsi yalnız qazların işlənmə sürəti ilə məhdudlaşır. İdeyalarına və araşdırmalarına görə Tsiolkovski müasir astronautikanın atası hesab edilir.

Herman Obertin 1923-cü ildə kosmosa raket səyahəti ilə bağlı kitab nəşr etdirməsindən sonra dünyada kiçik raketlər istehsal edən cəmiyyətlər yaranıb. Almaniya və belə cəmiyyətlərdən biri - Kosmosa Səyahət Cəmiyyəti (Verein für Raumschiffahrt) İkinci Dünya müharibəsində Londona qarşı istifadə edilən V-2 raketini hazırlayıb. V-2 raketini indiki raketlərlə müqayisədə kiçik olub. V-2-nin hazırlanması gec başa çatdığından müharibədə istifadə edilməyib. Buna baxmayaraq, alman raket alimləri və mühəndisləri Atlantik okeanını öhdə edərək ABŞ-yə emyö qədər olan qabaqcıl raketlər üçün planlar hazırlayıblar. Almaniyanın süqutundan sonra istifadə olunmamış V-2 raketləri müttəfiqlər tərəfindən ələ keçirilib. Raketlər üzrə bəzi müəssisə və alimlər ABŞ-yə, bəziləri isə Sovet İttifaqına üz tutublar.

Kosmosa ilk səyahət

1957-ci il oktyabrın 4-də Sovet İttifaqının orbitə çıxardığı süni peyk xəbəri dünyanı heyretə gətirib. "Sputnik-1" adlanan peyk iki güclü ölkə arasında kosmos yarısında ilk uğurlu səyahəti reallaşdırıb. Kosmosa raketlə birlikdə Layka adlı it göndərilib. 3 yaşlı adlı küçə iti olan Layka oksigen tədarüki bitənə qədər yeddi gün kosmosda sağ qalıb.

"Sputnik-1" peykindən bir neçə ay sonra ABŞ də öz peykini kosmosa göndərmək qərarına gəlib. "Explorer-1" adlı

raket isə 31 yanvar 1958-ci ildə ABŞ Ordusu tərəfindən kosmosa göndərilib. Həmin ilin oktyabrında Amerika Milli Aeronavtika və Kosmik Tədqiqatlar İdarəsinə (NASA) yaradaraq öz kosmik təcrübələrini ixtisaslaşmış şəkildə reallaşdırmaq qərarına gəlib. Qısa zaman ərzində NASA kosmosun tədqiqi məsələləri ilə məşğul olan əhəmiyyətli bir quruma çevrilib.

Bələliklə, astronautlar kosmosa uça-raq Yer ətrafında dövrə vurmağa başlayıblar. Robot kosmik gəmilər planetlərə səyahət ediblər. Peyklər vasitəsilə elm

adamları qalaktikanı araşdırmaq, dünya ilə arasında əlaqə saxlamaq imkanı qazanıblar.

Bir sözlə, raketlər kainatın qapılarını daha dərindən kəşf etmək üçün imkanlar açıb.

Yuri Qaqarinlə kainata doğru

Aprelin 12-si dünyada Beynəlxalq Aviasiya və Kosmonavtika günü kimi qeyd edilir. Bu günün qəhrəmanı isə Yuri Qaqarindir. Dünya tarixinə kosmosun ilk fəthi kimi düşən kosmonavt bu hadisəni 12 aprel 1961-ci ildə reallaşdırıb.

Qaqarinin idarə etdiyi "Vostok-1" kosmik gəmisi Yer in ətrafında saatda 27 min kilometr sürətlə dövrə edib. Uçuş cəmi 108 dəqiqə çəkib. Qaqarin bu tarixi orbital uçuşu həyata keçirən zaman 27 yaş var idi.

İlk kosmik uçuş 1961-ci il aprelin 12-də Qazaxıstandakı Baykonur kosmodromundan başlayıb. Yuri Qaqarin Sovet İttifaqının rəhbərliyinin kosmosa göndər-

tın bacarığı və hazırlığı üstün götürülüb. O, ilk kosmos uçuşundan yəqin sağ qayıtsa da, 1968-ci ildə bir təyyarə qəzasının qurbanı olub. Uçuş zamanı MiQ-15 təyyarəsində uçarkən kosmonavtın idarə etdiyi qırıq təyyarəyə qəfilən daha müasir model olan digər bir qırıq yaxınlaşdı. Təxminən 10-15 metr yaxınlıqdan keçən naməlum təyyarə Qaqarinin qırıqını zədələyərək idarəetməni itirməsinə səbəb olub. Həminin baş vermiş hadisə ilə bağlı hava proqnozunu düzgün verilməməsi, kosmonavtların sağlamlıq durumunun qaydasında olmaması, texniki nasazlıq, qeyri-düzgün idarəetmə və hətta siyasi motiv kimi müxtəlif versiyalar söylənsə də, Yuri Qaqarinin ölümü bu günə qədər müəmmalı olaraq qalır.

1966-cı ildə Milli Aeronavtika və Kosmik Tədqiqatlar İdarəsi (NASA) tərəfindən ilk pilotsuz "Apollon" kosmik gəmisi sınaqdan keçirilib. Daha sonra 1967-ci ildə Florida ştatında yerləşən Kennedy Kosmik Mərkəzində faciə baş verib, "Apollon" kosmik gəminin və Saturn raketinin pilotlu buraxılış sağı zamanı yandırılıb. Noticə 3 astronaut həyatını itirib. Bütün uğursuzluqlara baxmayaraq, NASA bir çox sınaq həyata keçirib.

20 iyul 1969-cu ildə amerikalı astronautlar Nil Armstrong və Edvin Aldrin Aya enən ilk insanlar olublar. Armstrong Ayda ilk addımını atarkən demişdi: "Bu, insanlığın üçün kiçik bir addım, bəşəriyyət üçün böyük bir sıçrayışdır".

1966-cı ildə Milli Aeronavtika və Kosmik Tədqiqatlar İdarəsi (NASA) tərəfindən ilk pilotsuz "Apollon" kosmik gəmisi sınaqdan keçirilib. Daha sonra 1967-ci ildə Florida ştatında yerləşən Kennedy Kosmik Mərkəzində faciə baş verib, "Apollon" kosmik gəminin və Saturn raketinin pilotlu buraxılış sağı zamanı yandırılıb. Noticə 3 astronaut həyatını itirib. Bütün uğursuzluqlara baxmayaraq, NASA bir çox sınaq həyata keçirib.

Tarixi uçuş isə 1969-cu ildə həyata keçirilib. İyulun 16-da səhər saat 9:32-də dünyanın müşahidəsi ilə "Apollon 11" kosmik gəmisi astronautlar Nil Armstrong, Buzz Aldrin və Maykl Kollins ilə birlikdə Kennedy Kosmik Mərkəzindən

Kosmonavt geyiminin hazırlanması

Kosmik kostyum və ya skafandr kosmosun sət məhəddində, vakuumda və həddindən artıq olan temperaturda kosmonavtı qoruyan xüsusi geyimdir.

Skafandr atmosfer və radiasiyadan qorunmaq kimi bir çox xüsusiyyəti özündə birləşdirənlərdir. Həm də geyimi geyinən şəxs rahatlıq hissini bəxş edir. Bu kostyumlar kabinetdə təzyiqlə itirilməsi zamanı təhlükəsizlik tədbiri kimi kosmik gəminin içində və ya gəmidən kənarında görülən işlər zamanı geyinirlər.

Müxtəlif məqsəd və xüsusiyyətlərinə görə 3 növ skafandr mövcuddur: "IVA" (daxili faaliyyət), "EVA" (xarici aktivlik) və "IEVA" (daxili faaliyyət və xarici aktivlik). "IVA" kostyumları təzyiqli kosmik gəminin içində geyinmək üçün nəzərdə tutulub və buna görə də onlar daha yüngül və rahat olurlar. IEVA kostyumları isə kosmik gəminin daxilində və xaricində istifa-

də üçün yararlıdır. Onlara mikrometeoroidlərdən və həddindən artıq temperatur dəyişikliyinə qorunma kimi kosmosun bütün sət şərtlərinə dözümlülük daxildir. "EVA" kostyumları isə gəmidən kənar, ya planetar tədqiqatlar və yaxud da kosmosda gəzintilər üçün istifadə olunur. Onlar istifadəçini məkandan bütün şərtlərdən qoruyub, həmçinin hərəkətilik və funksionallıqla təmin edirlər.

İlk kosmonavt kostyumları 1930-cu illərdə fərdi ixtiraçılar tərəfindən hazırlanıb. İxtiraçılar sırasında yer alan ispan mühəndisi Emilio Herrera Linares xüsusilə seçilmişdi. Belə ki, onun dizayn etdiyi prototip kostyum 1935-ci ildə sınaqdan keçirilib və qarşıya qoyulan bütün çətinliklərin öhdəsindən gəlib. Geyim istifadəçini günəş radiasiyasından qoruyur, temperaturun dəyişməsinə, həddindən artıq təzyiqlərə müqavimət göstərir və iki saata qədər oksigenlə təmin edə bilib. Kosmik kostyumun

Aydan XƏLİLOVA

Havadakı karbon qazı enerjiyə çevriləcək

ABŞ-də "Project Bison" adlı layihəyə start verilib. Sözügedən layihə karbon qazının havadan yığılıb filtr altında saxlanmasına hədəflənib.

Vayominq ştatında inşa edilən modul tipli qurğu 2030-cu ilə kimi hər il havadan 5 milyon ton karbon qazı yığacaq. Gələcəkdə il start verəcək layihənin ilkin mərhələsində 25 ədəd modul tipli qurğu istifadəyə verəcək.

Sözügedən qurğular il ərzində havadan 12000 ton karbon qazı yığma potensialına malikdirlər. Gələcəkdə isə bu qurğuların sayı daha da artacaq. Bu, ol-

duqca baha başa gələn prosesdir. Qurğularda olan sorbentli (ətraf mühitdəki qazı, buxarı, həll olmuş məhlulu udan bərk cisimlər və ya mayelər) kartriclər karbon qazının udulması üçün nəzərdə tutulmuş filtr rolunda çıxış edirlər. Onları bir neçə

dəqiqə ərzində 85 dərəcəyə kimi qızdırmaq lazımdır. Bu isə öz növbəsində enerji tələb edən bir prosesdir. Layihənin müəllifləri lazımı enerjiyi külək və günəş enerjisi mənbələrindən əldə etməyi planlaşdırırlar. Lakin ilkin mərhələdə enerji qazın yandırılması hesabına əldə ediləcək.

2030-cu ildə Project Bison layihəsinin istifadəyə verilməsindən sonra onun il ərzində 2 qişavət həcmində enerji sərif edəcəyi güman edilir. Müqayisə üçün qeyd etmək lazımdır ki, 3 milyona yaxın Günəş paneli 1 qişavət həcmində enerji istehsal edir.

Möcüzəvi kapsul

Amerikadakı Massachusetts Texnologiya İnstitutunun alimləri "RoboCap" adlı robotlaşdırılmış dərman kapsulunu yaradıblar. O, bağırsaqdakı selik və jelatin ilə örtülüb. Jelatin örtük inə bağırsaqdakı pH göstəricisinə uyğun olaraq parçalanır. Bu proses kapsuldakı kiçik ölçülü mühərrik işə salır. Bioloji bataraya ilə qidalanan mühərrik kapsulu hərəkətə gətirir. Dərman kapsulunun sahib olduğu mexanizmin fırlanma hərəkəti "RoboCap"ə bağırsaqdakı selikli baryerə daxil olmağa imkan verir. Bu proses zamanı kapsul daxilindəki dərman preparatının yığılması və jelatinin parçalanması zamanı zədələnməyə məruz qalmır.

Qeyd etmək lazımdır ki, sözügedən kapsul vasitəsilə dərman preparatının hüceyrələrə çatdırılması zamanı zədələnməyə məruz qalmır. Nəzəri cəhətdən bu texnologiya insulindən asılı olan insanlara gündəlik istifadə üçün yararlıdır. Nəzəri cəhətdən bu texnologiya insulindən asılı olan insanlara gündəlik istifadə üçün yararlıdır. Nəzəri cəhətdən bu texnologiya insulindən asılı olan insanlara gündəlik istifadə üçün yararlıdır.

Avtomobillər üçün yeni prosessor

"NVIDIA" şirkəti pilotsuz avtomobillər üçün nəzərdə tutulmuş "Drive Thor" prosessorunu təqdim edib. Onun irimiqyahlı istehsalı 2024-cü ildə başlayacaq və 2025-ci ildə satışa çıxacaq avtomobillərə quraşdırılacaq. Onlardan biri də Çinin "Zeekr" şirkətinin "001 EV" elektromobili olacaq.

Yeni prosessorlar "Hopper" qrafik arxitekturasında hazırlanıb və pilotsuz avtomobillər üçün vacib sayılan süni zəka imkanlarına sahibdir. Yeni məsul IV və V səviyyəli avtopilot sistemlərinin ərsəyə gəlməsində aparıcı rol oynayır. Bu avtopilot sistemləri çərçivəsində avtomobil insan nəzarəti, hətta sürücünün işitirəki olmadan sistem tərəfindən idarə oluna bilər. "Drive Thor" "Hopper" in əsas özəlliklərindən birini təstəkləyir. Söhbət süni zəka alqoritm-lərinin xüsusi transformasiya mühərrikləri vasitəsilə sürətlənmələrindən gedir.

"Drive Thor" prosessorunun adı hesablamaların həll olunması üçün şirkət "Grace" prosessorunun CPU nüvələrindən istifadə edir. Bununla yanaşı, bu prosessorlarda yeni nəsil oyun GPU texnologiyasından istifadə edilir. Söhbət "Ada Lovelace" qrafik arxitekturasından gedir. Qeyd etmək lazımdır ki, "NVIDIA"nın təqdim etdiyi "GeForce RTX 4000" videokart seriyası da bu arxitektura əsasında hazırlanıb. Bu texniki imkanlar sayəsində avtomobil istehsalçı-

ları məhsullarında bahalı və daha yüksək enerji sərfiyyatına sahib kiçik çipləri daha güclü vahid çip ilə əvəz edə biləcəklər. Bu isə öz növbəsində avtomobillərin program təminatlarının rahatlıqla yenilənmələrinə səbəb olacaq. "Tesla" artıq uzun illərdir ki, bu cür imkanlardan faydalanaraq bazarın lider şirkəti olaraq qalır.

Yeni prosessorların həmçinin robotlarda və tibbi təchizatlarda da istifadə edilməsi planlaşdırılır. Sözügedən məhsulda eyni anda Linux, Android və QNX əməliyyat sistemlərinin işə salmaq mümkün olacaq. Bu, avtomobilin müxtəlif hesablamalı mühitlərinin aralarında konflikt yaratmadan çalışmasına şərait yaradacaq.

Tamamilə avtonom rejimdə çalışan avtomobillərin satışa çıxacağı vaxt uzun illərdir ki, gözlənilir. Lakin onlar hələ də test mərhələsindədir. "NVIDIA"nın yeni prosessorları isə sözügedən avtomobillərin test mərhələsindən irimiqyahlı istifadə mərhələsinə sürətli keçidində yardımçı olmalıdır.

Vatsapdan növbəti gizlilik

Vatsapda son daxilolma vaxtını digərlərindən gizlətmək imkanı artıq mövcuddur. Messencərə əlavə edilmiş yeni funksiya istifadəçinin real zaman ərzində onlayn olduğunu kimlərsə görə biləcəklərini ayarlamaya imkan verir. Bunun üçün sosial şəbəkənin təhlükəsizlik sistemində yeni bölmə əlavə edilib. Yenilik arzuolunmaz şəxsi qara siyahıya əlavə etmədən onunla ünsiyyəti məhdudlaşdırmağa imkan verir.

Bu funksiya messencerin təkə beta versiyasının istifadəçiləri üçün deyil, həm də stabil versiyasının istifadəçiləri üçün aktivdir. Bundan əlavə, messencerin test versiyasından istifadə edənlərin bəziləri vatsapın Android və iOS versiyalarında sorğular keçirə bilirlər. Sorğulara nəzər yetirmək imkanı vatsapın artıq Windows versiyasından aktivdir. Lakin sorğuların yoxradılması imkanı bütün istifadəçilərin üçün hələ ki, aktiv deyil. Hazırda isə istifadəçilərin qərarlarında iştirak edə və onların nəticələrini izləyə bilirlər.

"Rolls-Royce"un ilk elektromobili

Belə ki, o, "Rolls-Royce" elektromobilləri üçün ənənəvi olan dizaynı ilə tanınır. Məşhur avtomobil brendinin bu təqdimatı daha çox elektromobilin xarici görünüşünün sergilənməsinə hədəflənib. Elektromobilin texniki özəllikləri barəsində hələlik ötrəflü məlumat verilməyib.

Elektromobilin bir dəfə şarj olunduqdan sonra qət etdiyi yol, saatda 100 kilometr sürəti

neçə saniyəyə yığılması, bataraya həcmi və digər texniki özəllikləri barədə ötrəflü məlumat daha sonra verəcək. Hələlik bildirilib ki, o, bir dəfə şarj olunduqdan sonra 420 kilometr yol qət edəcəyi güman edilir, mühərrikinin isə 577 at gücündə olacağı planlaşdırılır. Bunları nəzərə alaraq təxmin etmək olar ki, "Rolls-Royce Spectre" modeli saatda 100 kilometr sürəti 4.4 saniyəyə yığa biləcək. Güc və sürət yığıma baxmırdan sözügedən elektromobil "Audi E-Tron" ilə "Polestar 2" arasında olsa da, "Tesla Model S Plaid", "Porsche Taycan" və "Lucid Air" elektromobillərindən geridə qalacaq. Buna baxmayaraq, yeni model aşağı sürət göstəricisini aparıcı texnologiyalar, geniş salon və lüks aksesuarları ilə kompensasiya edir. Qeyd etmək lazımdır ki, "Rolls-Royce Spectre" in uzunluğu 5.45 metr, eni isə 2.077 metr təşkil edir.

"Apple"ın yeni məhsulları

istifadə edilmiş "A14 Bionic" prosessoru, 64/256 GB daxili yaddaş həcmi, 12 MP-lik arxa kamera, 12 MP-lik ön kamera və 28.6 vatt saat həcmli batareyaya ilə təchiz olunub. Sözügedən batareyaya vasitəsilə "iPad 10" 10 saat ərzində videoizləmə və ya internetdən istifadə rejimində çalışa bilər. Planşetin daha bir fərqləndirici özəlliyi ondan ibarətdir ki, o, "Lightning" girişinə əvəzinə "USB Type-C" ilə təchiz olunub. Planşetin gövdəsi özündə həmçinin stereo səsşüaləndiriciləri də birləşdirir. O, "iPadOS 16.1" əməliyyat sistemini vasitəsilə çalışır.

Tamamilə yenilənmiş "iPad 10"dan fərqli olaraq, iPad Pro (2022) modelində yeniliklər çox azdır. Əsas yenilik ondan ibarətdir ki, "iPad Pro (2022)" "Apple M2" prosessoruna keçid edib. Sözügedən prosessor bu il ilk dəfə olaraq "Apple" noutbuklarında istifadəyə verilməmişdir. Yeni model iki variantda təqdim olunub. Onlar ekran ölçüsü və batareyaya həcmi ilə bir-birindən fərqlənirlər. Digər bütün özəlliklər baxımından hər iki variant, demək olar ki, eyni-

dir. Beləliklə, variantlardan biri 120 Hz-lik təsvir yenilənməsinə və 600 nit parlaqlıq səviyyəsinə malik 2388x1688 piksel keyfiyyətli 11 düym LED ekranla, digər variant isə 120 Hz-lik təsvir yenilənməsinə və 1600 nit parlaqlıq səviyyəsinə malik 2732x2048 piksel keyfiyyətli 12.9 düym mini-LED ekranla təchiz olunub.

Planşetlər əzrlərində "Face ID" texnologiyasını, "Dolby Atmos" dəstəklənən stereo səsşüaləndiricilərini, "Apple Pencil 2" stilusunun dəstəyini və "USB Type-C" girişini birləşdirirlər. Əsas texniki göstəricilər baxımından "iPad Pro (2022)" "Apple M2" prosessoru, 128/256/512 GB və 1/2 TB daxili yaddaş həcmi, 12 MP +10 MP+LiDAR ikili arxa kamera və 12 MP-lik ön kamera ilə təchiz olunub. 11 düym ekranlı model 28.65 vatt saat batareyaya həcmi, 12.9 düym ekranlı model isə 40.88 vatt saat batareyaya həcmi ilə təchiz olunub.

Ülkar XASPOLADOVA, "Azərbaycan"

